

Va. 63.

1

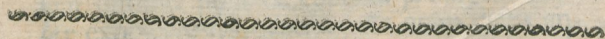
JVS HASSORVM
IN
BRABANTIAM
COMMVNE
SERENISSIMIS
LANDGRAVIIS HASSIAE
VTRIVSQVE DOMVS,

QVOD
LANDGRAVIIS
DOMVS HASSO CASSELLANAE

PROPRIVM ASSERERE

NVPER CONATVS EST

KOPPIVS.

GIESSAE

LITTERIS JOANNIS MÜLLERI, ILLVSTR. REGIM. TYPOGR.

A. MDCCXXXVIII.

IN
BRABANTIAM
COMMUNE
SERENISSIMIS
LANDGRAVIIS HASSIAE
ATRIVSGVE DOMVS

LA
DOMVS HASSO CASSELLANAE
PROPRIVM ASSERERE
INTER CONTVS EST
KOPINZ

DISSAE
LITTERIS JOHANNIS MÜLLER, HILFSTR. RI GIM. TYPOG.
A MDCCXXXVIII

PRAEFATIO.

Non ita pridem in lucem prodit Jo. Adam. KOPPII, Marburgensium Vice-Cancellarii, Jus succedendi in Brabantiam, quod Serenissima Domus Hasso-Cassellana iure optimo sibi adserit. In eo Auctor illud imprimis egit, ut iura Serenissimorum Landgravorum propiæ Darmstadiæ oppugnaret, & Brabanticam hereditatem Principi suo omnem tribueret. Dum vero iura Hassiæ Principum utriusque stirpis pari ybique passu ambulare nemo non agnosceret, ad *Juris primogeniturae & linealis successionis* figmenta semel iterumque confugere opus habuit. Hoc consilio talem succedendi ordinem in Gente Ducum Lotharingiæ & Brabantiæ iam a GODOFREDO M., ad JOHANNEM III. vsque incorruptum viguisse asseruit, qualem instituti ratio & conficta *primogeniturae lex* exposcere videbantur. At enim dictis annalium Brabantiæ fides, tot incorruptis monumentis testata, refragatur, nec quidquam momenti habere poterant ad rem sollemnibus pactis,

PRAEFATIO.

ctis, ex quibus Jura Hassiae Principum inuicem
 vnice aestimari debent, iam satis clare decisam
 definitamque, adeo quidem, vt quae ille ne-
 gare ausus est, Serenissimi Principes Hasso-Cas-
 sellani nunquam in dubium vocauerint, sed
 potius gestis & actis suis, sollemni etiam formu-
 la, saepius & iterum agnouerint. Quae cum
 ita sint, rem nemini dubiam pluribus verbis ex-
 ponere, aut iura vano conatu negata vindicare,
 non opus fuisset, nisi, quae de hac re in publi-
 cum sparsa erant, publicè itidem confutare con-
 ueniret. Inde praecipuum consilium fuit, non-
 solum excutere commentum iuris primogenitu-
 rae vniuersalis, in Gente Principum Hassiae stirpi
 Cassellanae perperam tributi, quod pactis &
 clarissimis sanctionibus dudum explosum, caus-
 sae studio reperere, eique fundamenti loco sup-
 ponere non dubitauit, sed etiam scriptorum
 probatorum ac diplomatum optimis testimoniis
 demonstrare, *ius primogeniturae* in successione
 Ducum Lotharingiae & Brabantiae nunquam
 obtinuisse, neque vllum inde commodum ad-
 uersae sententiae accedere posse; vt adeo ratio-
 nem parum recte ineant, qui vel vllam prae-
 rogatiuam iam memoratis Principibus
 ea in re tributam existi-
 ment.

SECTIO I.

SECTIO I.
COMMENTATIO HISTORICA,
 De
Ordine succedendi Ducum Lotharingiae &
Brabantiae, ab antiquis temporibus vsque ad
Johannem III. seruato.

SVMMA CAPITA.

- §. I. & II. Brabantia olim Austrasiae ac deinde Regni Lotharingici pars, antiquum Augustae Gentis Pipinorum atque Carolingorum patrimonium potissimum continuit.
- §. III. Ducatus Lotharingiae inferioris, nona ratione ab OTTONE II. Imp. institutus, CAROLO Loth. datur, cuius mascula soboles iam in filio OTTONE desit.
- §. IV. Amplum quoque patrimonium habuit EISELBERTVS & RAGINERIVS sen. nobilissimo genere nati, quorum magna in Lotharingiae rebus celebritas.
- §. V. Ex Raginerii hereditate inter filios diuisa, LAMBERTVS sen. Comitatum Louanensem accipit. RAGINERIVM II. LAMBERTVS Barbatum suum habuit, qui cum fratre RAGINERIO IV. opes paternae recuperatas diuidit.
- §. VI. Ottone Duce Loth. mortuo, soror GERBERGA cum Coniuge Lamberto Brabantiae partem, veniente licet cum nouo Duce, Casare, occupat, & cum Louanensi comitatu ab ANSERIDO ei tradito, coniungit.
- §. VII. Lambertum sequuntur filii, HENRICVS I. & LAMBERTVS II, qui extincto Henrico eiusque filio, OTTONE, vniuersam hereditatem, exclusis fratris filiabus, tenuit, & HENRICVM II. atque RAGINERIVM heredes habuit.
- §. VIII. Henricum II. excipiunt HENRICVS III. & GODEFRIDVS I. filii.
- §. IX. Godefridus barbatus, fratre saepe praerepto, vniuersum patrimonium retinet. Lotharingiae quoque Ducatum cum Marchionatu Anewerpiensi ab HENRICO V. Imp. accipit.
- §. X. Comitatus Louanensis a Ducatu & Marchionatu seiuictus mansit, donec in saeculis temporibus diuersae terrae in unum corpus coaluere.
- §. XI. Godefridus I. GODEFRIDVM II. ac HENRICVM filios habet. Henricus cum fratre in communiione terrarum autitarum permanes, & deinde in monasterium concedit.
- §. XII. Inde GODEFRIDVS III. Ducatum consequitur, qui HENRICVM filium in consortium assumit, & ALBERTO fratri auunculi hereditatem integram relinquit.
- §. XIII. HENRICVS I. WILHELMO fratri, Dynastias Paruicum, Rusbruckum atque terras ex communi hereditate tradit. Primus Brabantiae Ducis titulo vsitur, & priuilegium de filiarum successione a PHILIPPO Imp. impetrat.
- §. XIV. HENRICVS II. cum fratre GODEFRIDO de hereditate transigit, cessit terris & redditibus, ex quibus, singulis annis, summa mille librarum pecuniae Louanensis consuebatur.
- §. XV. HENRICO II. filius HENRICVS III. successit. Alter filius ex SOPHIA Thuringica procreatus, nulla parte paternae hereditatis potitur.
- §. XVI. Henricum III. secutus IOHANNES I. remoto fratre maiore natu, HENRICO, GODEFRIDVS, fratrum natu minimus, Comitatum Archotanium cum aliis terris ex traditione cum Johanne inita, retinet.
- §. XVII. Inde IOHANNES II., vnicus

A

Johan-

Johannis I. filius. Ducatum cum reliquis terris habet. Huius heres, filius unicus IOHANNES III, amissis praematura morte tribus filiis, filiae IOHAN-

NAE terras suas deterruit, quarum tamen partem filia secunda a Sorore accipit. Tertia denique terris a patre ei assignatis acquiritur.

§. I.

Pagos Brachbant, Bribant, Brasuspant caet. a) Aufrasiae olim regio, hoc nomine iam tum nota, b) plures pagos minores siue Comitatus c) continuit. d) In diuisione Regni Francorum a filiis LVDOVICI III A. DCCCXXXIII suscepta, LOTHAR-

Ad §. I.

- a) De originaria huius vocabuli significatione egit Godefridus WENDELINVS in natali solo Legum Salicarum cap. 9. p. 84. & GYNDLINGIUS de feudis vexillis §. 16. Addit Oliv. VREDIUS de Sigillis Comitum Flandriae p. 83. Ex Brachbant facilitatis ergo vernacule facta vox Brabant. Vox Germanica BANT GYNDLINGIO idem denotat ac dicitur, ein Gebiet, Herrschaft; WENDELINO vero & LIPSIO terminum, litem, confinia indigitat. Conf. LIPSIVS in Louanio Lib. I. cap. 73. not. 9. Hadr. VALESIVS in Notitia Galliarum voc. Brachbantum, ubi: Brachbantum autem, vt & Austerbantum vel Austebantum & Testebantum vel Testebantum nomina sunt Germanica, a Francis, natione Germana, pagis regionibus olim imposita. Limes enim Germanice Bant dicebatur. Regionum limites ac confinia lingua sua vocari Bant, ait WENDELINVS Belgae, qui Testebantum Taxandriae litem interpretatur; Ostebant, ortium litem dioeceseos Cameracensis. Add. CHRON. GOTTVIGENSE T. I. p. 797. Dav. LINDANVS de Teneracmonda L. I. c. 5. apud J. B. GRAMAYE in Antiquitatibus Comitatus Flandriae.
- b) AVCTOR VITAE S. HVBERTI ap. SVRIVM Aët. SS. 3. Nov. p. 14. Conf. Hadr. VALESIVS c. I. Oliv. VREDIUS in Histor. Flandriae Christianae p. 276. seq. ECCARD de rebus Franciae Orient. T. II. p. 27.

- c) Fines eius describit BUTEENS aux Trophees de Brabant T. I. L. IV. cap. 5. Le pais de Brabant, Brachbant ou Bratubant, est partie de l'ancien Royaume d'Australie & Lorraine, il avoit ci devant vne extension assez ample, comprenant tout ce qu'est entre les rivieres l'Escaut & la Thille vers le-ponent & orient, & les rivieres la Rupelle & le Haisne vers le septreniont & midi, de forte, que dans ses bornes estoient compris Lovain, Bruxelles, Nivelles, tout le pais d'Alost jusques memes dans les villes de Gand, Audenaerde & Tournay, partie du pais de Tenremonde, & tout ce que maintenant est du Pais de Haynaut par deça le Haisne, la quelle partie est encor appellée la Comié de Brabant par corruption Burbant. Add. SIGEB. GEMBL. ad ann. 1059. Aub. MIRAEVS T. I. Opp. diplomat. p. 141. & in Cod. donat. piar. p. 32. in not. Brachbantum olim ab Alosto Tornacum vsque vltra Condatum extendebatur. G. HENSCHENIUS ad Vitam S. Amandi T. I. Febr. Aët. SS. p. 822. seq. DIVAELVS Rer. Brabant. L. I. c. 2. LIPSIVS in Louanio d. c. Ol. VREDIUS Histor. Comitum Flandriae L. II. prodr. cap. 22. CHIPLETIVS Aët. Pindicat. cap. 11. PAVLINI Comment. de Pagis Germ. h. voc. cab. p. 31. CHRON. GOTTVIG. h. voc.
- d) Tab. divis. Regni Lotharii fact. in Procaep. A. 870. ap. BALVZ. T. II. Caput. pag. 222. seq. conf. J. B. GRAMAYE Histor. Brabant. cap. IV. Id Braban-

LOTHARII portionem auxit. Lotharingiae Regno deinde in varios principatus diuiso, ad Ducatum Lotharingiae inferioris, quem *Ripuariorum* atque etiam *Mofanum* nuncupauere, pertinuit; e) ob eam causam satis celebris, quod CAROLINGORVM nec non GISELBERTI sen. & RAGINERIORVM, (ex quorum regia & ducali stirpe Lotharingiae Brabantiaeque Duces non interrupta continuatione generati sunt; §. III. VI. IX. X. f) patrimonium antiquissimum, in variis fortunae calibus, per tot temporum vicissitudines, maxima ex parte seruatum, ambitu suo potissimum includeret.

§. II.

Augusta gens *Pipinorum & Carolingorum* in ipso fere primordio systematis Francici, iam seculi V. temporibus ex ciuili consortio tot fortissimorum Germaniae populorum coorti, supremis regni muneribus functa est. ARNVLPHI SANCTI & PIPINI LANDENSIS stirpem antiquissimam, tenebrae, quibus Historia Francorum veteris aequi premitur, inuoluunt. Illud tamen satis constat, maiores eorum amplissimum patrimonium in iam memorata regione habuisse, a) magno

A 2

semper

- „ Brabantia quatuor Comitatus con-
 „ stituit Anthonius, alii decem, alii duo-
 „ decim. Ego in diplomatis inue-
 „ nio Comites hos: Nivigellensem,
 „ Lovaniensem, Bruxellensem, Alo-
 „ stanum, praecipuos. Denique Gem-
 „ blacensem, Dartuensem, Nethenen-
 „ sem, Greziensem, Geldoniensem,
 „ Hanurensem, Offuziensem, Sogne-
 „ siacensem, Anghianum, Arlcoten-
 „ sem. Add. IDEM in *Gembloco* p. 32.
 e) CHRON. COTTIV. T. I. p. 562. Franc.
 HARARYS *Annal. Ducum Brabant.*
 in *Prolegom.*
 f) conf. *Christoph. BYTKERS d. T. I.*
 L. II. p. 24. ibi: „ certes entre tant
 „ de grandes Maisons, celle de nos
 „ Ducs de Brabant a ceste excellence
 „ & leurs vassals ceste gloire, que par
 „ bonnes preuues on peut iustifier
 „ leur origine & extraction des plus
 „ grands Princes de la Chrestienté
 „ voir de Pvnivers & continuer leur
 „ succession en plus haut degré „, cet.

Ad §. II.

- a) De S. ARNVLPHO iuvat audire AV-
 CTOREM *coactum vitae S. Arnulphi*
 apud Jo. MABILLONIVM in *Aleis*

SS. Ord. Benedic. Sec. II. p. 149. vbi
 commemorat „ Arnulphum Episco-
 „ pum, Francorum profapia ortum,
 „ altum sane & nobilem parentibus
 „ & rebus seculi opulentissimum fuis-
 „ se. Cui adtipulatur PAVLYS
 „ DIACONVS de *Episcop. Metens.* apud
 DV CHESNE T. II. *Scriptor. Histior.*
Francor. p. 201. in verbis: „ Beau-
 „ mus Arnulphus — — qui ex no-
 „ bilissimo fortissimoque Francorum
 „ Itemmate ortus, ita Dei Ecclesiae
 „ praefuit, vt & Palatii moderator
 „ sub honore Maiordomatus exite-
 „ rit. Add. *Hadr. VALERSIVS Ke-*
 „ *rum Francicarum L. XIII. p. 18. seq.*

PIPINI pater CAROLOMANNVS
 in Hasbania & Brabantia amplissima
 bona possedit. conf. AIMOINVS de
Gestis Francorum L. IV. c. 20. ap. Fre-
herum ibi: „ Erat in Regno Dago-
 „ bertii Pipinus de potentissimis Au-
 „ strasiarum. ANNALES METEN-
 „ SES ap. *Chefneum T. III. p. 262.* ibi:
 „ Pipinus praecellentissimus quon-
 „ dam Princeps, qui Populum inter
 „ Carbonariam sylvam & Mosam
 „ flauium vsque ad Frisonum fines,
 „ vastis limitibus habitatores, iustis
 „ „ legibus

semper incremento ex florentissima eorum fortuna accedente. b) *S. Arnulphus* Dux Francorum & deinde Metensium Praeful cum *Pipino*, nobilissimo genere in Mosana regione orto *) res Francorum magna auctoritate, qua apud suos uterque pollebat, auspiciis diuersorum Regum moderabatur. **) *Pipini* filiam *BEGGAM* ***) *ANSEGISVS*, *Arnulphi* filius, vir fortis, in matrimonio habuit. Natus his parentibus *PIPINVS de Heristallo Dux & Princeps Francorum* ****) appellatus, rerum gestarum magnitudine piisque donationibus clarus, A. DCCXIV.

legibus gubernabat. Add. *Hadr. VALESIVS d. Lib. XIX. ad a. 613.*
 „ Habuit *Pipinus* in Pago *Hasbaniensi* arque *Brabantio*, *Austrasiae* inferioris regionibus, multas possessiones villasque, inprimis *Laudinum* vel *Landam*, a qua cognomen inuenit, & domum amplissimam in oppido *Nivallia*. *Cod. HENSCHENIVS* de tribus *Dagoberti* L. I. cap. 6.
 J. B. GRAMAYE in *Historia Brabantica* c. II. fac. MEYER *Annal. Flandr.* ad a. 615. *Hasbania* olim dicta tetra inter *Mosam* fluvium & *Brabantiam*, qua nunc *Leodiensis* Episcopatus magna ex parte conficitur. Vid. *Hadr. VALESIVS* in *Notit. Galliar.* voc. *Hasbania*. *Aub. MIRAEVS* in *Cod. donat. piar.* pag. 32. *GRAMAYE d. I. CHRON. GOTTVIC. T. I. pag. 423.* *BÜNAV* in *Histor. Imp. T. II. p. 186.* Eo haud dubie respexit, qui antiquos versus, quos ex *Ed. DINTERO* protulit J. J. CHIFLETIVS in *Commentariis Leobarvensis* c. 23. p. 98. composuit, quibus *Pipinus* *Princeps Brabantius* vocatur. *Oliv. VREDIVS Histor. Comitum Flandriae* L. II. prodr. p. 431. & 435. asserit „ *Pipinos* a *Duce Ribuariorum* oriundos, atque „ ab *Austrasiorum* regimine, quod iis incubuerit, Reges nonnunquam appellatos, retento veteri Regum nomine, apud *Francos* antiquitus visitato, quo plures nuncupati sint, tamquam *belli Duces*. Add. IDEM in *Histor. Flandr. Christian.* p. 185. sq. *Conf. AUCTOR de Maioribus Domnis regibus* ap. *Du Chesne* T. II. ab initio. *VITA DAGOBERTI* regis ap. *Eund.* T. I. p. 392. *Carol. le COINT* s. *Annal.*

Eccles. T. III. ad a. 640. n. 4. pag. 96. *BOLLANDVS* in *Comment. de B. Pipino Duce* T. III. *Actor. SS. Febr.* ad d. 21. p. 250. *Fr. HARAEVS* in *Prolegom. n. 11. Ik. MASCOV. Geschichte der Teutschen* L. XV. §. 1. *BÜNAV d. I.*

b) *Fr. HARAEVS d. T. I. in Proleg. & p. 1.* & *Diploma Caroli Martelli* ap. *HEDA Histor. Pitracell.* p. 30.

*) *Conf. J. B. GRAMAYE* *Historia Brabantica* cap. II. *HENSCHENIVS.*

**) De *Pipino* operae pretium erit audire *VALESIVM* *Rer. Franc. L. XX. ad a. 689.* ibi: „ *Vir* Regno, cuius munimentum & praesidium fuit, „ vilissimus — — genere idem, „ potentia & opibus clarissimus, & „ (quod rarius admirabilisque est) „ in summis honoribus & Principall fastigio proximis, modeste demissus; „ pius, prudens, fortis, legum tutela, controversiarum finis, qui „ & *Aulæ* ornamento & *Optimatus* „ exemplo, *Regibus* etiam ipsius patris fuerat, defensoris ac moderatoris loco „ cet.

***) De *Begga* iis *GRAMAYVS d. c. 2. in fin.* „ *Grinwaldi* foror — — heres „ res fratrum opum & dignitatis „ etiam, *Ansegilo* nuptui data, in eum „ & *naros* eo filios hereditatis amplissimae ius transfudit. *Ol. VREDIVS* *Histor. Flandr.* p. 434.

****) *ANNALES METENS. & CHRON. S. BENIGNI DROVENENSIS* ap. *Lud. d'ACHERIUM* T. II. *Specilegi* pag. 368. *VALESIVS* *Rer. Franc. L. XX. II. ad a. 714.* *Carol. COINTIVS* *Annal. Eccles.* ad a. 671. n. 7. & ad a. 687. n. 1. *seq.*

e) A. DCCXIV. in *Hasbaniae* auitate regionis palatio, *Jupila d*) vocato, deceffit. Paternae gloriae ac virtutum quoque heres & sectator insignis, CAROLVS MARTELLVS A. DCCXXI. obiit. e) Huius vestigia legit filius PIPINVS, quem vnitus Francorum populus, meritis huius Genitis erga rem Francicam permotus, miro consensu Regem sibi constituit. Post haec tempora bona auita regiae domus frequentius quidem commemorantur; f) prouinciae tamen atque regna, victoribus armis deinde ac-

quisita,

e) Ita S. Willibrordus pro sua Ecclesia concessit Traiectum cum omni districtu & territorio suo atque omni iure perpetuo possidendum. Diploma habet HEDA d. l. pag. 27. Add. VEN. BEDA apud HARÆVM T. I. p. 23. WENDELIVS de nat. loco legum Sal. cap. 8. diploma Caroli M. A. 779 ad luxit, quo donatio Pipini Heristalli Ecclesiae Aquisgranensis confirmatur his verbis: „Herimalla „in Pago Hasbanienſe, Budilo in Taxandria, Filsfordo in Btagbando. Plures donationes Pipini concessit HEDA d. l. ubi in diplomate quodam haec verba occurrunt: „Contulit villam in Pago „Moforiarum sitam „ de quo pago Lotharingiae inferioris euoluendus Hadrian. VALESIVS in Notis Galliar. vocab. Mofa ac Mofanus Pagus. Add. Charta Pipini ap. MIRÆVM in Suppl. ad donat. Belg. p. 111. & Tomus III. Opp. diplom. MIRÆI P. II. p. 286. (§. VI. a.) Conf. VITA S. Gertrudis ap. SVRIVM 17. Martii. GRAMAYE Antiq. Brabant. in Nouella. Oliv. VREDIVS Histor. Comit. Flandr. L. II. prod. p. 429. VALESIVS in Not. Galliar. p. 123.

d) GESTA REGVM FRANCORVM ap. Jütboem pag. 1. ANNALES METENSIS ad a. 714. & FREDEGARIVS h. a. Fr. HARÆVS T. I. p. 16. Palatium huius in Annalibus Francorum saepius sic mentio & J. J. CHIFLETIVS in Vind. Hispan. cap. 9. p. 46. de eo bene obseruat: „Maiores Caroli M. in vico Jupilia nomine orium habuere apud Ebuornes; nunc Leodienses. CHRON. GORTVIC. d. T. I. pag. 486. „Jupella Curtis „regalis ad Mesam, sub Merouingis „Palatium Ducum Franciae & Maiorum domus haud procul Leodio, in „Comitatu Hasbaniae, e regione fere „Aristalli situm erat. Haer. VALESIVS

d. l. voc. *Jopila*. Conf. HENSCHENIVS de tribus Dagobertis L. IV. cap. 8.

e) CONTINVATOR FREDEGAR. & ANNALES METENS. Plures chartas piarum donationum, quae bona CAROLI MART. produnt, habet MAREVS & HIDA d. l. p. 28. seq. p. 30. & 27. Add. Oliv. VREDIVS Histor. Flandr. Corsisiam. p. 304. seq. Addit Fr. HARÆVS T. I. Annalium p. 33. „Constans traditio est, „Carolus Martellum Legium, nunc „Leodium, donasse sanctissimo Huberto „& successoribus eius, Leodiensibus „Episcopis. Conf. H. VALESIVS Reu. Francicar. L. XXI. ad a. 741. J. J. CHIFLETIVS in Vindic. Hispan. cap. 6. pag. 51.

f) Ita HARÆVS d. T. I. pag. 39. EX GRAMAYO diploma Pipini regis adducit, in quo „Adoni, affini suo, terram in Brabantia, in medio, ubi Scaldia Tylam excipit, dictam Francis Maslinas, donat. Plura de auitis bonis Carolingorum, qui habere cupit, euoluat diplomata CAROLI M. apud HEDAM p. 41. MIRÆVM Donat. Belg. L. II. & T. III. Opp. diplom. P. I. cap. 6. pag. 8. ubi A. 802. „S. Ludgero, Episcopo Monasteriensis, fundatori Abbatis Verdunensis, situm suum in Luthofa donat, in verb. ad perficiendum autem in eodem loco monasterium — — ad eandem Reliquias, PROPRIAS RES NOSTRAS, id est, FISCVM NOSTRV, qui vocatur Luthofa in Pago Brabantiae, cum omni integritate in proprietatem donamus — — cum omnibus ad se pertinentibus terris, cetera. Conf. CALMET Histoire de Lorraine Tom. I. in Probat. p. 262. 263. 273. 274. 277. 278. seqq. in quibus frequens & solennis formula legitur: „rem proprietatis nostrae contulimus: monasterium

quisita, memoriam eorum sua magnitudine paulatim obscurasse videntur.

§. III.

Regno Francorum, quod mole sua laborabat, PACTO VIRODVNENSE a filii Ludouici Pii A. DCCCXLIII into, in plures partes scisso, ordinataque Lotharingia, cum perperuis libus robur ac potentia Francorum imminueretur; gloriosa deinde Caroli M. stirpe in Francia Orientali ac progenie Ludouici Germanici extincta, regalem familiam, quae in Gallia adhuc supererat, intestini motus, graui virium & dignitatis etiam iactura, conuellerent; memoria bonorum familiae Carolingicae in Lotharingiae monumentis quasi renouata, redire videretur. Etenim pars Regni Lotharingici contra Gallorum motus Germaniae asserti, *) CAROLO, Lotharii, Francorum occidentalium regis, fratri, Ducatus titulo ab OTTONE II. Imp. A. DCCCCLXXVII. conceditur, terris, quas Gerberga mater in Brabantia possederat, eo potissimum comprehensa. a)

Lotharia

rium in re proprietatis nostrae aedificauimus. Add. HARÆVS pag. 39. LIPSIVS d. l. l. c. 10. Conf. THEODORII Comment. de Palatinorum Origine apud Marg. FREHERVM Orig. Palatin. P. I. in append. LVDVICI PII exlat diploma in MABILLONII Altit. SS. Ord. S. Benedicti Sec. II. nec non aliud in Collectione MARTENI & DVRANDI T. I. p. 88. in quibus rei propriae, in pago Haubanio & Bragbatensi sitas, aliter conuulsi. Taceo alia, quae magno numero occurrunt. Vera nempe scripsit AVCTOR ANNALIVM METENSIVM ad A. 87. „in tantum largus fuit (Ludov. P.) „ vi villas regias, quae erant patris sui, „ & aui & tritau fidelibus suis traderet in possessionem sempiternam. In Diuisione Pracaesidana Brabantia portio Caroli Calui annumerata legitur. Conf. BALVZ. Capitular. T. II. p. 224. Fr. HARÆVS in Proleg. N. I.

Ad §. III.

*) SIGEBERTVS ad a. 923. REGINONIS CONTINVAT. ad a. 924. FRODOARDVS ad a. 921. Conf. Dav. BLONDELLVS T. II. Assert. gen. Franc. pag. 263. seqq. Vr. OBRECHTVS in Prodroromo rerum Alsac. c. 7. Ch. BROWERSVS Annal. Trev. T. I. l. IX. pag. 449. GYNDLING in Henrico Aucupe §. 17. & 18. CHRON. GOTT-

VIC. T. I. l. II. p. 155. seq. HARN Histor. Imp. P. II. in Henrico I. §. 3. lit. l. III. MASCOV. Comment. de Rebus Imp. L. I. §. 14. p. 15. seq.

a) Lotharingiae Regnum, quod ab excessu Zuentepoldi Regis a Praesidibus & Vicariis Regum Germaniae administratum fuerat, tandem in varia membra variisque Principibus est diuisum, ex quibus duo imprimis Ducatus emiserunt. Iunabit de hac re audire Hadr. VALESIVM in Notitia Galliar. voc. Lotharingia pag. 286. „ In regno Lotharii vel Lotharingia duo prae caeteris Ducatus maximi & nobilissimi fuerunt, nomine totius regni & ipsi Lotharingia appellati, atque a siliu & fluminibus cognominati. Alteram Ducatum Lotharingiam superioris nec non Lotharingiam Mosellanam, alteram Lotharingiam inferioris atque etiam Lotharingiam Mosanam nuncupauerunt. Prior Ducatus Mosellanorum semper vocatur a Sigeberto; a Wippono Ducatus Lotharingorum; Posterior a Wippono Ducatus Reburuariorum, i. e. Ripartiorum, a Sigeberto semper Ducatus Lotharingiae appellatur. Ex quo iudicari potest, ambos istos Ducatus in regno Lotharii & Zuentepoldi non tam primum constitutos, quam relictos fuisse ac veluti reuixisse. „ Quippe

Lothario rege eiusque filio Ludouico extinctis, Dux Carolus cum Hugone Capeto de regno auito armis certat; hostis tamen impar, victus ac custodiae

B 2

„ Quippe Mosellanicorum & Ducatus
 „ Ribuariorum in Annalibus Bertiniana-
 „ nis a. 893 sic mentio. „ Conf. IDEM
 „ voc. *Mosella, Comitatus Mosellanus pag.*
 „ 363. *Dav. BLONDELLVS in Assert. genealog.*
 „ *Franc. T. II. pag. 269. seq. BROUVERVS*
 „ *Annal. Trevirens. Tom. II. L. X. p. 480.*
 „ *CHIRON. GOTTVIC. T. I. L. II. p. 750.* Initium
 „ Ducatus Lotharingiae inferioris ad
 „ annum 959 refert, atque Godefridum I.
 „ anno 964 extinctum, primum Ducem
 „ nominat BYTKENS *T. I. L. I. c. 4. pag. 8.*
 „ Cum quo consentit *Dav. BLONDELLVS*
 „ *d. T. II. pag. 269.* in verbis: „ Inferioris
 „ Lotharingiae Ducatum sub Brunone
 „ regni totius Archi-Duce regendum
 „ suscepit (*Vita Brunonis c. 40.*) *Gode-*
 „ *fridus*, cui anno 964 ex pestilentia
 „ denato eiusdem cum patre nominis
 „ & dignitatis successit *Godefridus* al-
 „ ter, quem anno circiter 976 defun-
 „ ctum proxime secutus *Carolus Lotha-*
 „ *rii* Regis Germanus, a. 991 sub custo-
 „ dia a Hugone Capeto positus, exce-
 „ pit. Add. IDEM *d. T. II. p. 311.* ibi:
 „ Bruno — — — coercendis per se Lo-
 „ tharingis impar, Lothariense regnum
 „ in duos Ducatus diuisit, Ripuariorum
 „ scilicet seu inferioris Lotharingiae &
 „ Mosellanicorum seu superioris Loth.
 „ Horum *Fridericus*, Capeti regis Soro-
 „ tiius, qui Castrum Fanense a. 971 fun-
 „ darat, ab anno 959 ad 84 Dux pri-
 „ mus fuit. Illorum ab anno 959 *Gode-*
 „ *fridus I. a. 964 Godefridus II. a.*
 „ 977 *Carolus*, Lotharii regis frater,
 „ tertius in ordine Ducatum tenuit.
 „ Verum enim vero, quamuis verissimum
 „ sit, *Godefridus* sub Brunone Lotharin-
 „ giam inferiorem Duces habuisse, tamen
 „ Ducatum eorum magis bellicum fuisse,
 „ reperio. Alia ratio Ducatus in
 „ gratiam CAROLI institui fuit. Quare
 „ accuratior est *Hadr. VALESIVS*, qui
 „ *d. voc. p. 287.* Carolum primum Lothar-
 „ ingiae inferiori Ducem praefuisse asse-
 „ rit, verb. „ Primum Lotharingiae infe-
 „ riori seu Mosanae Ducem praefuisse

„ Carolum, Ludouici transmarini, regis
 „ Francorum, filium, Lotharii fratrem,
 „ docent haec verba *Sigeberti Anno*
 „ *DCCCLXXXVII.* Ducatus Lotharin-
 „ giae datur Carole, fratri Lotharii, re-
 „ gis Francorum, multis in super con-
 „ ditio beneficiis, ut & ipse ab insolentis
 „ desistat, & fratris sui Lotharii moti-
 „ bus abstinet. Add. IDEM *p. 286. 90.*
 „ *MABILLON T. III. Annal. Ordini. S. Be-*
 „ *nedicti. L. XLVIII. n. 43. p. 640.* Ter-
 „ ras, ex quibus tum Caroli Ducatus for-
 „ matus, enumerant *WASSENBURG* dans
 „ *les Antiquitez de la Gaule Belgique,*
 „ *France, Auvergne & Lorraine. Gith.*
 „ *KYRIANDER* in *Annalibus Comitatus Au-*
 „ *gustae Treuororum*, P. DANIEL dans *l'His-*
 „ *toire de France*, ad h. a. Add. *BROU-*
 „ *VERVS Annal. Trevirens. T. I. L. X. p. 479.*
 „ His nempe terrae Gerbergae, matris
 „ Caroli, a marito Giselberto ei relictae,
 „ potissimum continebantur, quas, ut vi-
 „ dicaret Carolus, Lotharingiam turbare
 „ rat. Ill. *MASCOV Comment. de Rebus*
 „ *Imp. L. III. §. 4.* Gerbergam vero terras
 „ in hac regione proprias possedisse, ut
 „ alia taceam, probat eius Diploma A.
 „ 968 ap. *MIRÆVM* in *Cod. donat. piar.*
 „ *c. 37. Opp. T. I. p. 48.* quo Ecclesiae Rhen-
 „ nensi *Marsnam*, curiam in Comitatu
 „ *Moselan* siue *Malsungo, Litan, Her-*
 „ *tram*, caet. donat. Conf. *VALESIVS Not.*
 „ *Gall. voc. Capracmont. SIGEBERT. ad a.*
 „ *919.* Add. *not. seq. e*) & §. *IP. not. k*
 „ & l). De sede Caroli agit *VALESIVS*
 „ *diff. voc. p. 287.* ibi: „ Carolum ab im-
 „ peratore OTTONE, eius nominis secu-
 „ do, Ducem factum, Brucellae sedem
 „ statuisse, recentes auctores asserunt,
 „ vbi in insula fluminis *Sennae* pala-
 „ tium extruxerit, non longe a Basilica
 „ S. Gaugerici, alii Eihamum vel Einha-
 „ mum, castrum munitissimum sedem
 „ praecipuam fuisse Ducatus Lotharici,
 „ ab eoque Godefridum, qui Ottoni
 „ Caroli filio, anno MV. in Ducatum
 „ Lotharingiae substitutus est, Eiham-
 „ mensem cognominatum esse tradunt,
 „ — — — Sed

dae mancipatus, in carcere *Aurelianiensi* obiit. *b)* OTTO, *Caroli* filius, Dux Lothar. factus *c)* A. MV. improlis decessit. *Otonis* sororibus, GERBERGAE atque ERMENGARDI, ex laeta stirpe Carolingica adhuc superstitibus, *d)* [de CAROLI enim & LYDOVICI, *Caroli Lash.* filiorum fuga in Germaniam nondum satis constat] vix vnus vel alter comitatus ex terris Lotharingicis ac Brabanticis, a fratre & maioribus eius olim iam possessis, permanfit. *e)* Ducatum HENRICVS II. Imp. GODEFRIDO, Ardennae Comitibus

- ,, -- Sed tamen Lotharingiae in-
 ,, ferioris Duces circa annum MLV
 ,, Andewerpum pro sede habuisse in-
 ,, dicat ipse Sigebertus. Conf. Fr. HA-
 ,, RRAVS in *Annal. Brab. proleg.* §. 3.
b) SIGEB. GEMBL. ad a. 987. & 988. ALMOI-
 ,, NVS in *Miraculis S. Benedicti L. IV. ap.*
 ,, BALVZ. in *Ab. SS. Ord. Bened. S. IV.*
 ,, P. II. p. 371. CHIEFLETVS in *Vind. Hispan.*
 ,, cap. IV. p. 35. seqq. BLONDELLVS *gen.*
 ,, Franc. assert. p. 251.
c) SIGEB. GEMBL. ad a. 991. & 1005. ALBE-
 ,, RICVS in *Chron.* ad a. 990.
d) MAG. CHRON. BELG. ap. VRSTIS. P. II.
 ,, p. 90. BYTKENS *Trophées de Brabant. T. I.*
 ,, L. I. cap. 4. ,, OTTON --- trespalla en
 ,, l'an MV. sans l'usser aucune poste-
 ,, rité, & comme il estoit le dernier
 ,, hoir masle de ceste sainte & Impe-
 ,, riale lignée de Charlemagne, tout le
 ,, droit, succesion, heritage & preemi-
 ,, nence de ceste tres grande famille
 ,, passerent aux Comtesses de Louvins &
 ,, de Namur, les soeurs. Add. CHIEFLET.
 ,, in *Vind. Hisp. cap. IV. & Linn. genealog.*
 ,, ad *Vind. Hisp. XIII.* vbi probat, Gerber-
 ,, gam sororum Otonis natu maiorem
 ,, fuisse: cum quo consentit BYTKENS
 ,, T. I. L. II. pag. 24. *Ant. MIRÆO T. I.*
 ,, *Opp. diplom. p. 364.* contraria sententia
 ,, arripit, ita enim ille: „ *Ermengardis*, vt
 ,, primogenita, nisi fallor, nominatur
 ,, primo loco. MIRÆO adscriptur *Jus.*
 ,, MEYER *Annal. Flandr. L. II. ad a. 1005.*
 ,, & *Dav. BLONDELLVS T. II. Assert. gen.*
 ,, Franc. p. 201. & 271.
e) Otone mortuo, sorores eius tertas, ab
 ,, eo possessas, atque Ducatu Lothar.
 ,, adscriptas, ceu legitimam hereditatem
 ,, sibi debere crediderunt: Vid. ALPH. DEL-
 ,, BENE de *Regno Burgund. p. 177.* „ Hae
 ,, (*Gerberga & Ermengard*) heredita-

,, tis iure Lotharingiam ad se pertinere
 ,, praedicabant, & in possessionem eius
 ,, ingredi conate sunt. Conf. CHIEFLET.
 ,, in *Lothar. mascul. cap. 1. f. B. GRAMAYE*
 ,, *Histor. Brabant. cap. VI. & VII. FULLON*
 ,, *Histor. Leodens. Tom. I. ad annum 1013.*
 De terris Gerbergae tum relictis, Au-
 ,, ctiores parum conueniunt. Ita enim
 ,, CHRON. BELG. p. 90. 96. & 97. „ Mortuo
 ,, „ Otone --- Ducatus Loth. datur
 ,, „ --- Godefrido, Gerberga filia
 ,, „ Caroli & sorore Otonis Ducis ---
 ,, „ solummodo Comitatum Lovaniensem
 ,, „ & Bruxellensem retinente. DINTERVS,
 ,, rerum Burgundicarum grauis Auctor
 ,, L. IV. c. 2. magis accurate cogitateque
 ,, scripsit: „ Gerbergam Lamberto in do-
 ,, tem attulisse Dominium Comitatus
 ,, „ Brabantiae & Bruxellensis, tanquam
 ,, „ verum allodium, quo priuati non
 ,, „ potuerit. Add. CHIEFLET. *Pivde. Hi-*
 ,, *span. cap. IV. STOCKMANN'S de Jure de-*
 ,, *uoluit. P. II. cap. II. n. 8. & Decis. Bra-*
 ,, *bant. l. n. 17.* vbi addit: „ Historiae at-
 ,, „ que annales Belgici testantur, Comi-
 ,, „ tatum Lovaniensem, Bruxellensem,
 ,, „ Thonensem, tanquam verum Allo-
 ,, „ dium, iam olim possessum fuisse a
 ,, „ Principum nostrorum praecessoribus.
 ,, „ Paulo post tempore Hugonis Capeti,
 ,, „ adeo ipse Comitatus Brabantiae, tan-
 ,, „ quam allodium allatus fuisse dicitur
 ,, „ LAMBERTO LOVANIENSI in dorena &
 ,, „ GERBERGA. Conf. Jo. MOLANVS *Mitl.*
 ,, *Sacrae Ducum Brabant. cap. 42.* „ Mor-
 ,, „ tuo Otone sine liberis, Lambertus
 ,, „ matris Gerbergae amplissimum di-
 ,, „ strictum, Comitatum Lovaniensem &
 ,, „ Brabantensem, in iure sancto Henrico
 ,, „ Imper. multorum potentissimorum
 ,, „ Principum sanguine, affinitate atque
 ,, „ foederibus subnixus, sibi retinuit iure

hereditario ex parte vxoris suae Gerbergae. Add. Nic. de GUYSE *Mont. Hannoniae* c. 23. ap. GRAMAYE in *Antiq. Comit. Flandriae*: „Lambertus Louaniensem Comitatum adsecutus vixit & coniugis suae dorem. GRAMAYE *Hist. Brabant. cap. VII.* „Penes Gerbergam & Gerberga natum Carolum & Carolo Ottonem mansit cum Bruxella, Antwerpia & Nivellem Louaniam. Ottonis soror, Gerberga Lamberto, Ragnerii Excomitis filio, nuptum concessit, qui, inuito Caesare, Francorum opibus frater, Louanium occupauit, & auulsum a Lotharingico corpore Comitatum sibi posterisque asseruit. Jac. MEYER *Annal. Flandr. Lib. II. ad a. 1007.* „Moritur absque liberis vltima Caroli M virilis progenies, Otho, Lotharingiae Dux, Caroli, ab Capero capti, filius. De possessione Lotharingiae grandis oritur discordia. Duas reliquit Otho mortiens Sorores — — His spretis feminis, Henricus Caesar — — quum in eam prouinciam summum habet iudicium, Godefredo, Duci Arduennae, Godefidi filio, Lotharingiam dedit, assignato Gerbergae, Lamberto nuptae, Louanienium tantummodo Comitatu, qui cum Louanio Bruccellam Andouertiamque & Niuegellam amplectebatur. Pet. DIVÆVS *Rerum Brabant. L. VI.* „Gerberga Lamberto Montensi nupta, qui post focii mortem Louaniensem Comitatum obtinuit, qui Louanium, Bruxellam, Niuegellam, Vileuordiam cum Fura & Sonia sylua complectebatur. IDEM *tamen L. I. c. 4.* affirmat, se habere auctores, qui Lambertum Louaniensem comitatum, tanquam proprium patrimonium possedisse testentur, mouetque eum *Diploma Ottonis M Imp. a 948,* in quo Lamberti Comitis Louanienis mentio fit ap. MIRÆVM in *Cod. Donat. Belg. Tom. I. Opp. dipl. p. 41.* Scrupulum hunc eximere frustra annititur Fr. HARÆVS *T. I. pag. 164.* & STOCKMANNVS *d. cap. n. 6.* Ab his parum discrepat BALDWINVS DE AVENIS in *Genealogis* apud D'ACHERIUM *T. III. Spicilegii p. 294.* ibi: „Lambertus Bruxellam tenebat in sua heredi-

tate, Gerberga vero erat Comitissa Louanienis de hereditate sua. Contrarium eamque longe vetiorem sententiam tuetur LIPSIVS in *Louanio L. I. c. 10.* ibi: „Dumtaxat Comitatus Brachbantensis & Bruzellenst, cum iis quae adhaerebant, apud Carolinam hanc stirpem manserunt, & Comitatum Louaniensem insigni accessione auerunt. Cum LIPSIO consentiunt Aub. MIRÆVS in *notis ad Donat. Belg. Opp. dipl. T. I. p. 41.* & BUKENS *Troph. T. I. p. 74.* quibus iungendus CHIFFLETII sententiarum oppugnator acerrimus Dav. BLONDELLVS in *Assert. gen. Franc. in Praefatione apologetica* ibi: „Chiffletius Mirero erranti se compressis oculis committens, Gerbergae, Ottonis, Loth. inferioris Ducis, Germanae ex eius hereditate assignatum ab HENRICO I. Louaniensem Comitatum putat, nec videt, Ottonem cum parente, Carolo Louanienfi, Comitatu caruisse, quem A. D. 948 Lambertus, Ragnerii I. Ducis filius, & Ansfridus, Lamberti filius, ab anno circiter 956 ad 992 & quod excurrit successus possederunt: hic vero monasticen professus, Lamberto propinquo Gerbergae marito & posteris possidendum reliquit, prout anno 1736 antequam de vindictis suis Chiffletius cogitaret Ch. BUKENVS in *Troph. Brabant.* demonstrat. Add. IDEM *T. II. pag. 259.* quo tamen loco non satis cogitate scripsit. Oliv. VREDIVS de *Sigillis Comitum Flandr. p. 81.* ibi: „Cum stirps Lotharii masculina defecisset in Othone, filio Caroli — Imperatores tam inferioris, quam superioris Lotharingiae Duces creauerunt, beneficii suae officii nomine Imperio obnoxios, quos pro libitu amouerunt, nonnulla tamen portione Gerbergae, Othonis sorori, nuptae Lamberto Montensi sine Longicollio, Ragnerii III. Comitis Hannoniensis fratris, Louanio videlicet, Bruxella, Niuegellam, eoque tractu, qui Brachbantum appellabatur, sito ad alteram ripam Scaldis Bruxellam vsque: cuius partem etiam paterno nomine possidebat Lambertus. Certissimum est, Louaniensem Comitatum iam a maioribus

Comitis filio, dedit. *f*) Tum Gerberga LAMBERTO BARBATO, non minus nobilissimo ac antiquo genere nato, nupta erat. *g*) Eam Brabantia Ducis, & qui de stirpe horum Principum adhuc superiunt, Hassiae Landgrauit, communem matrem venerantur, singulari ac fere proprio Sere- nissimae Gentis ornamento, quum Gerbergae Carolingicae mascula pro- genies etiamnum in ea perduret. *h*)

§. IV.

Iam de paterno Brabantiae Ducum genere enumeratione maiorum
LAMBER-

ribus Lamberti possessum, (§. V.) nec Gerbergae in dorem concessum, nec Carolo relictum fuisse, quamquam probabilis coniectura sit, Carolingos eum ad hanc familiam olim transulisse; (vid. *f. B. GRAMAYE in Louanio p. 6. & seq. nonnae edit. Antiquitat. Brabantiae*) Carolo vero bona, matri Gerbergae quondam doris loco tributa, (de quibus antea grauis contentio seruebat) permisa, & ex iis, additis aliis terris. Ducatus patrimonium efformatum, aequae constat. Conf. *BROWERSVS Annal. Treuiren. T. I. p. 479. III. MASCOV in Comment. de rebus Imp. L. III. §. 4. (Add. §. IV. not. I.)* Ex quo nunc manifesta erit ratio acerrimae litis, tum inter Lambertum Barb. & nouum Ducem Godefridum, ab Henrico II. creatum, agitatae. conf. §. VI. c.) Terras, quae tum Comitatu Louanensi & Bruxellensi comprehendebantur, accurate recenset *BYTKENS T. I. L. I. c. 6.* cui iungendus *f. B. GRAMAYE in Bruxella p. 3.* vbi de titulo Comitris Bruxellensis haec obseruat: „ Nomen Comitris Bruxellensis in usu esse desit, postquam Bruxella Louanio iuncta fuit. Et quamuis Historiae nostrae Comites omnes ante Barbatum nunc Bruxellenses, nunc Louanenses vocent; tamen diplomata post Gerbergae nuptias cum Lamberto Louanensi nullius Bruxellensis meminerunt. *ERMERGARDIS, Ottonis & Gerbergae sororis, Alberto Namurcensium Comitis nupta, non minus terrarum partem ex fratris hereditate accepit, de quibus GRAMAYS in Thesis p. 40. Antiqu. Brabant. & in Historia Namurcensium cap. 5. agit, eoque imprimis Thenensem Comitatum refert. addita breui eius historia, qua simul indicatur, quomodo hic*

Comitatus deinde ad sortem Gerbergam peruenit.

f) *CHRON. BELG. pag. 90. SIGEB. GEMBL. ad a. 1005. CHIFLET. in Lorbar. mast. cap. 1. f. B. GRAMAYE Histor. Brabant. cap. V. vbi locus memorabilis: „ Cacterum „ post Ottonis antedicti mortem, cum „ Imperator, posthabito Lamberto Louanensi, Godefridum Arduennarem, „ Lotharingiae Dacem creasset, rebel- „ tante Louanensi, per annos multos „ Brabantia, vi nunc est, duos agnoscit „ Principes. Louanium quidem cum „ suis vicinis, Lambertum & successores „ Comites; Hasbania, Taxandria & „ vicini Godefridum Arduennarem & „ successores, Lotharingiae inferae Du- „ ces. Add. SUPPLEMENT aux Triphées de Brabant T. II. L. III. p. 285.*

g) *SIGEB. GEMBL. ad a. 977. conf. CHIFLET. Lum. genealog. ad Vind. Hist. XIII.*

h) Conf. *BYTKENS T. I. p. 24.* „ Il est evi- „ dent, que tous les droicts prémi- „ nence, Noblesse, splendeur & gloire „ de ceste tres-puissance, tres-Auguste „ & tres-sainte maison de Pipins & „ Charlemagne, sont fondues & devo- „ lues par vrayes successions a nos Ducs „ de Brabant, qui en sont les vrais he- „ reiters & successeurs. Add. *CHIFLET. Vind. Hist. cap. 3. §. 4. & Lum. genealog. XIII. Thuringiae Landgrauorum genus a Carolo Loth. eiusque filio, Ludouico, deduxit Dav. BLONDELVS Gen. Franc. T. II. p. 34. seq. 251. seq. & p. 295. Add. PAGIUS ad a. 900. n. 7. III. MASCOV Comment. de rebus Imp. L. III. §. 19. Conf. tamen CHIFLET. in Vind. Hist. c. 4. Perillust. DE SENCKENBERG in Demonstrat. originis Ludouici Barbatu T. III. Selector. Jur. & Histor.*

LAMBERTI BARBATI actum sumus, ita quidem, ut opum ac terrarum praepotentis huius familiae simul ratio habeatur. Maiores GISELBERTI *sen.*, a quo Lambertus genus suum reperit, nos fere latent. Ipse *Mansuariorum a)* Comes in antiquis Lotharingiae monumentis vocatur. *b)* Vir auctoritate gravis, plurimum apud filios LUDOVICI III gratia valuit *c)* CONIUX LOTHARII Augusti filia, *d)* ex qua RAGINERIVM *sen.* procreavit. Huius

C 2

Ad §. IV.

a) Pagus Mansuariorum Hasbaniae confinis erat, quod probatur diplomate Roberti, Comitis Hasbaniae, apud *MIRAEVM* in *Donat. Belgic. L. II. Opp. diplom. T. I. p. 493.* BYTKENIVS *Trop.* *Brabant. T. I. p. 14.* hunc pagum describit hjs verbis: Il semble que la Comté de Mansuarie faisoit partie de la Taxandrie, & étoit située entre la Comté de Los & le pais de Ryen, envèrs le Demme, ou le villages de Scaffen & Meethout se trouvent. L'Abbaye d'Everbode semble être fondée en ce district; qui semblablement est de l'ancien patrimoine de nos Princes & maintiennent est aussi incorporé au Brabant. Conf. GRAMAYE in *Antiqq. Brabant. in Maelandia* CHRON. GOTTVICENS. *T. I. pag. 676.* ibi: „Pagus Mansuariorum seu Mansuariorum Ducatus Lothar. inferioris, conjungitur cum pago Hasbanensi in charta quadam Roberti, Comitis Hasbaniae, de a. 746 apud *MIRAEVM L. II. Donat. Belg. c. 5. p. 493.* ex quo colligitur, eandem infra Pagum *Hasbanensem* versus fluvium Mosam situm fuisse, prout hoc confirmatur ex eo, quod Giselbertus Comes, autis Giselberti, Ducis Lothariensis, & pater Comitis Raginerii, ab Historicis Comes Mansuariorum nominetur, & prope Duisos vel Dordracum (Dortrecht) ad Mosam habitaverit, quamvis genuina huius pagi situatio ex hoc erui nequeat. Add. ECCARD *Revis. Francicar. T. II. p. 396.* Praeter hunc Comitatum Giselbertus Comitatum *Darnuensem* tenuit, quod probat diploma Anisfridi Comitis a. 962. apud *MIRAEVM* in *Notit. Ecclesiar. Belg. Tom. I. Opp. p. 648.* & *FREHERVM* in *Orig. Palat. T. I. in append. p. 32.* nec non diploma

p. 41. & *BYTKENIVM* in *Probat. pag. 16.* Conf. IDEM *T. I. pag. 33.* & *p. 13.* ubi de situ huius Comitatus haec habet: „Ce district est aussi compris dans l'ancien Hasbaing & est a situation entre le Brabant, le Namurois & la Sambre, aux environs de Gemblours, Walhain, Concoy, Courul, Villers — — C'est de l'ancien patrimoine des Princes de Brabant, & maintenant est rejoiné au Brabant moderne. Add. VALESIVS *Notit. Gall. voc. Sabis fluvius.* CHRON. GOTTVIC. *d. T. I. pag. 377.* ibi: „Pagus Darnuensis, Darnuensis, Darnuensis, situs erat intra fluvios Sambre, Dilam & Geldinum (nunc Geere) ad confinia Brabantiae versus Murcum. In hoc fuerat celebre Ordinis S. Benedicti Monasterium *Gamelans, Gemblacum* (nunc Gemblours ad Ornu) villa *Sodoia* super fluvium *Geldinum, Villare* nunc *Villeers*, prope *Gennape* ad dextram, cet. *DVID* in *Elisoria Normannorum* ad finem Saeculi X. *Scripta Lib. II. RAGINERIVM LONGICOLLVM* propterea *Hasbatensem* & *Hasnancensem* Ducem vocavit. vid. *BYTKENS T. I. in Prob. p. 12.* Conf. G. *HEINCHENIVS* de *tribus Dagobertis Lib. IV. cap. 2. p. 349.* ECCARD. *d. T. II. pag. 782.* & *III. MARGOV. diss. de nexu Lothar. cum Imp. §. 29.*

b) NITHARDVS de *diss. filior. Ludovici Pii L. III. ap. PITHOLEVM pag. 467.* ECCARD *d. T. II. pag. 782.* BYTKENS *Tropées de Brab. T. II. p. 34.* & *T. I. p. 88.* & *Supplement. T. II. L. III. p. 284.* *BUNAV. Hylor. Imp. T. II. p. 249.*

c) ANNALES METENSES & EVIDENSES *ad a. 847. 848.* ECCARD *d. T. II. p. 390. 396. 782. seq. BUNAV T. IV. p. 156.* BYTKENS *T. I. L. II. cap. 2. pag. 33.*

d) BYTKENS *T. I. pag. 35.*

Huius opera & consilio ARNVLPHVS *Imp.* potissimum vſus, quomagus Lothariensis ZVENTEPOLDVM, ex concubina natum filium, regem patere-
rentur: quare *Abbatiam S. Seruati* Traiecti in pago Hasbanienſi ſitam, praemium nauaræ operæ tulit. e) *Ratbodi* tamen, Treuirenſis Archi-
Episcopi, artibus gratia regis deinde exurus, Abbatiam reddere iuſſus eſt, cumque mandato paullulum obniteretur, Zuentepoldus bonis omnibus atque beneficiis priuatum regno expulſit. f) Sed regem minus ſapien-
tem, Lotharingis ob ſeruile iugum ſatis inuiſum & a ſuis deſertum, coniu-
ncta Lotharingorum manus praelio occidit. *Raginerius* vero patriæ patriæ tranquillitatem aegrius reſtituens, a CAROLO, Francorum occidentalium rege, Dux, vt videtur, creatus, g) amiſſa recepit. h) Quatuor ei filii fuerunt, in rebus Lotharingicis celebratiſſimi, GISELBERTVS nimi-
rum, RAGINERIVS, LAMBERTVS & BALDERICVS. i) Gifelbertus, filio-
rum natu maximus, bonorum ac tertiarum parentis partem, qua *Abbatia*,
S. Seruati, *Stabulensis* & *Malmundariensis* continebantur, accepit. Praeterea patris Ducatum a Carolo rege obtinuit k), iam a Lotharingis Dux

e) ZVENTEPOLDI *Præceptum pro Abbatia S. Seruati datum A. 898.* apud MIRÆVM in *dip. Belg.* p. 252. BVTKENS *T. I.* dans les *Preuves* p. 13. ſeq. BROWER *Annal. Trev.* L. IX. p. 441. & 448. Add. REGINO ad a. 888. ibi: „Suendibolch Ragine-
rium Ducem ſibi fideliffimum & vni-
cum Conſiliarium, neſcio cuius in-
ſinecto, a ſe repulſit, & honoribus he-
reditariis que, quas in ſuo regno ha-
bebat, interdixit, eum extra regnum intra quatuordecim dies ſecedere iuſſit. BROWER d. l.

f) Vid. diploma ap. HARÆVM in *Annal. Duc. Brabant.* T. I. p. 123. Add. BVTKENS *T. I.* L. I. c. 2. SIGEB. ad a. 927. BÜNAV *Hiſt. Imp. T. IV.* p. 275.

g) RABODI *Chronicon* ap. HEDAM de *Episcopis Vltra.* p. 71. HERM. CONTRACTVS ad a. 900. BVTKENS *T. I.* pag. 36. ECCARD de *Reb. Franc.* T. II. pag. 797. ſeq. BÜNAV *Hiſt. Imp. T. IV.* p. 162. 167. *Raginerius*, Lotharingiæ Procerum facile potentiffimus, beneficio Caroli regis ſua haud parum auxerat, de qua re iuuabit audire BVTKENIVM *T. I.* L. II. c. 3. pag. 37. ibi: „Il eſt fort apparent, que noſtre Prince Raginier poſſeda la pais de *Brabant* comme auſſi partie de l'*Haſ-
baug* & *Haynau* avec la *Taxandrie*. conf. BÜNAV d. *Tom. IV.* p. 275. CONRAD. VRSBERG. & ANALISTA SAXO ad a. 916.

Raginerium vocant Principem nobiliſſimum, patrium Caroli ſidiſſimum *Tuorum*. Add. GYNDLING in *Henrico Aucup* pag. 69.

b) BVTKENS *T. I.* L. II. c. 3. ECCARD d. *T. II.* pag. 834. BÜNAV *Hiſtor. Imper. T. IV.* p. 275. *Ant. MIRÆVS* in *Cod. donat. piar.* pag. 41. in not. tres tantum priores nominat, verbis: „Raginerius I. Ha-
bacenſis & Heinaucenſis Dux, ex AL-
brada tres filios iuſtulit, GISELBER-
TVM, Lotharingiæ Ducem primum,
Gerbergæ maritum, RAGINERIVM
LONGICOLLVM & LAMBERTVM hunc
noſtrum; *Comitem Louanenſem*: haec
colligi dantur ex *Diplomate Marſa-
nenſi* anno 968 per eandem Gerber-
gam dato, quod in notitia noſtra cap.
64. recitabimus, idemque ex *FLOR-
DOARDI Chronico* ad a. 924. & 956. Add. *Jo. DE BEKA* in *Chron. de Episcop. Vltraic.* in *Anſfrido Episcopo* p. 37.

i) ECCARD d. l. BÜNAV *T. IV.* p. 275.

k) WITIKINDVS *Annal. Lib. I.* p. 637. ANALISTA SAXO & *Conrad. VRSBERG.* ad a. 916. BVTKENS d. l. BÜNAV c. l. Bona inſignia a Carolo rege accepſiſſe Gifelbertum conſtat, quae quidem noſſe operæ pretium erit. Ita vero de his VALESIVS *Notit. Galliar.* voc. *Capraemont*, „Apud *Conradum Viſpergenſem* Abbatem dicitur *Gifelbertus*, Belgae, „rum

Dux & Princeps habitus. *) Bello Germanos inter & Gallos de Lotharingici regni possessione orto, Henricus I. Imperator Gisibertum, contractis inimicitias a Carolo rege diffidentem **) & astu captum, Lothariensi regno praefecit l) data in matrimonium filia, Gerberga, quo rebus suis apud hanc Gentem haud parum consultuit. Post Henrici mortem Dux

D

turbis

tum Dux. recepisse beneficia vacantia a rege Carolo Hebere, Traiectum, Jupila, Harballum, Marsnam, Littam & Capraemontem. Conf. Conrad VRSBERG. in Henrico I. reg. ex quo loco apparet, Gisibertum haec beneficia iam ante, quam gratia Caroli regis exciderat, tenuisse. Tum vero restitutum, ea cum reliquis, quae amiserat, recepisse.

*) FRODOARDVS ap. Pithocum pag. 111. CHRON. VIRDVENSE apud Labbeum ad a. 920.

**) FULCVINVS, Abbas, de Gestis Abbatum Lobviniem c. 19. ap. D'ACHERIVM T. II. Speculę p. 736. ibi: „Gisibertus, Clotariensium Dux, flocci pendens regiam (Caroli) maiestatem, regi sibi viupauerat summam — — Gilleberto, qui tunc Clotariensium Ducatum agebat, iubente, imo extorquentem potius & urgente consecratur Hiladunus Episcopus (Leod.) ab Herimanno, Agrippinae sedis Archiepiscopus, nomen & iniustato genere, absque Regis & Procerum regni sanctione. Add. Dav. BLONDELVS *Affert. general. Franc. T. II. p. 263.* ibi: „Gisibertus, Dux Lotharingiae, nobilitatis Peinceps, Caroli decreto sub S. Servatii nomine in Traiecto loco conditum Abbatiam Treuirensis Ecclesiae A. 920 restitueret iussus, illam iniustam iniuria vlcisci statuit, caeter. Diploma Caroli in Treuirensis gratiam datum habet BROUWER. *Annal. Tren. T. I. L. IX. p. 448.* De Transactione inter Gisibertum & Rougerum, Archi-Episcopum Treuirensis. a. 917 inita vid. *INEM d. L. IX. p. 450.*

d) SIGEB. ad a. 927. „Henricus inspecta industria & potentia Gisiberti, filium suam Gerbergam ei despondit, & eum iterum Lotharingiae praefecit. WITICINDVS L. I. ap. MEIBOM. p. 10. ibi: „Erat autem GISIBERTVS nobili

generis ac familia antiqua natus.

Quem Rex satis laetus suscepit, quia

per ipsum totum Lotharii Regnum

se habiturum arbitratu est. Deinde

de videns adolescentem valde industrium,

genere ac potestate, diuinitis

quoque clarum, liberaliter eum coe-

pit habere, ac postremo desponsata

sibi filia, nomine Gerberga, adiunxit

pariter cum amicitia iunxit eam sibi,

sublegato omni ei Lotharii Regno. Add.

Vita S. GERARDI Abbatis Bronensis apud

MABILLON *Act. SS. Ord. S. Benedicti.*

Sec. V. p. 263. BYTKENS T. I. L. I. cap. 1.

Et v. p. 7. seq. ibi: „Gisibert, filius de

Raginier, Duc & Comte de Brabant,

de Hasbaing & de Hainsaut, fut le

premier, qui sous l'Empereur Hen-

ry I. obtint le titre Ducal par tout le

Royaume de Lothier ou Lorraine en-

vers l'an 927. Telle *fo. B. GRAMAYO*

in Histor. Brabant. cap. 5. vbi auctoritate

ROBERTI *Histor. Selt. 66.* aliorumque

nitiur, Gisibertus tum cum Gerberga

coniuge ab Henrico I. Imp. Brabantiae

partem cum Marchionatu accepit dotis

nomine. Ita enim ille: „Alli dotis

nomine Comitatus in Brabantia qua-

tuor & Marchionatum Angwerp, cum

Gerberga, Henrici Aucupis Imp. filia,

Gisiberto volunt accessisse. Add.

Paul. *MILIVS de rebus gestis Franco-*

rum Lib. III. in Ludovico K. pag. 97. ibi:

Niuellae, Louanium, Bruxellae, Ant-

werpia nominatim Gerbergae volunt

accessisse. Conf. SIGEBERT. *GEMBL.*

ad a. 927. *LYCÆ vralter Eusebiani*

P. II. cap. 3. p. 103. *LVDEWIG Singul.*

Jur. Publ. cap. 4. n. 796. Verum Loua-

niensem Comitatum iam Ragenarius

sen. ac deinde filius Lambertus, frater

Gisiberti, possedit. Vid. §. III. not. d)

§. V. not. b). Ex reliquis terris quaedam

filio Gerbergae, Carolo, Lotharingiae

Duci, concessae. Vid. §. III. not. a).

turbis ac diffidiis in regia domo exortis, implicitus, prope *Antonacium* Rhenum traiecturus, vndis mergitur, m) relicto filiolo, Henrico, qui paulo post patrem obiit. n)

§. V.

Gisilberti frater RAGINERIVS II. *Comitatum Montis* in Hannonia, a) LAMBERTVS vero *Louanienfem* b) in Brabantia ex parentis hereditate acceperant.

m) SIGEB. ad a. 943. WITICHINDVS L. II. pag. 648. CONTINVATOR REGINONIS ad a. 939. FRODOARDVS ad a. 939. ap. Pithocum p. 148. VITA S. GERARDI, Abbatii Bronensis, c. I. p. 265.

n) AVCTOR *Gesforum Imp.* ab Henrico Accipe usque ad Henricum P. ap. Leibnitium T. I. pag. 708. BYTKENS d. I. MASCOV *Comment. de rebus Imperii* L. II. §. 7. p. 31.

Ad §. V.

a) SIGEB. ad a. 959. BYTKENS T. I. L. IV. c. 7. pag. 46. ibi: „Raginer eult pour partage la Comté de Haynau, & par ce que la ville & chateau de Mons estoit li cour & résidence ordinaire de nostre Prince, il fut communement qualifié Comte de Mons, tout ainsi comme son frere Lambert, fut appellé Comte de Lovain a mesme raison. Add. III. MASCOV *Comment. de Rebus Imp.* L. II. §. 21. *Bühav Hist. Imp.* T. IV. p. 275.

b) Vid. Diploma OTTONIS M. de A. 943, quo Lambertus Comiti Louanienfi, vito forti ac bellicoso, *Aduocacia* Abbatiae Gembluæ conceditur, ap. MIRÆVM in *Cod. donat. piar. Opp. diplom.* T. I. p. 41. & in *Gestis Abbatum Gemblacensium* ap. LUC. D'ACHERY T. II. *Spicilegi* pag. 761. Conf. *Pet. DIVÆV L. II. Rerum Brabant. cap. 7.* LIPSIVS in *Louano. Antib. MIRÆVS in Notis. Eccles. Belg. Opp. T. I. p. 471. & de T. p. 411.* BYTKENS T. I. L. II. c. 3. §. 5. pag. 46. vbi de nomine Comitatus Louanienfis bene obseruat: „aussi ne doit on trouver estrange, que nostre Prince est intitulé Comte d'une ville, car le mesme se remarque en la plus part des Comtes du temps d'ailleurs, comme ceux de Limborg, Luxembourgh, Cleues, Gueldres, Juliers, Zupphen — — & plusieurs autres.

„ La cause de ceci semble avoir été, „ que comme les Comtes commencent enuers ce temps se faire possesseurs hereditaires de leurs Estats, qui ne comprennoient pas precisement vne province entiere, ainsi partie d'Allece. Tout de mesme nostre Comte, qui ne possedoit tout le Brabant ni tout l'Hasbaing, porta titre de Comte de Louvain, sous la quelle estoit compris partie de l'une & l'autre province. Add. IDEM L. I. c. 6. p. 12. LAMBERTI filius & heres fuit ANSERIDVS siue AVRIDVS, quod MIRÆVS d. I. e *Catalogo Abbatum Gemblacensium* probat. De eo ita SIGEBERTVS ad a. 997. „ Clarebar hoc tempore inter Gallos „ Anfridus. Qui cum fuisset Comes „ Bratupantium, non minus iusticia, „ quam potentia seculari famosus, de „ posito militiae cingulo, tonsuratus in clericum, eo proreatus est, vt ordinaretur Episcopus Vltraiectensis Ecclesie. Add. DITHMARVS MERSEL. L. IV. ap. LEIBNIZ T. I. p. 354. qui nostrum vocat: *virum omni bonitate conspicuum, alto progenitorum germine: eius vero patrum, XP. Comitatum Comitem.* Ad hunc locum notat LEIBNITIVS: „ Aufredum siue Anfridum, „ Comitem Louanienfem, licentia Norgeri, Episcopi Leodiensis, fundasse monasterium monialium in villa Turne, & cum factus ipsemer esset Traiectensis Ecclesie Episcopus, coniungem Hilduinem ibi construisse, deinde & siliam Benedictam regimen ibi suscepisse, ait *Aegidius, Antree Pallii monachus in addis. ad vitam Notgeri.* Conf. *Jn. de BEKA in Chron. de Episcopis Vltraiectens.* p. 36. seq. HEDA *Histor. de Episcopis Vltraiectens.* pag. 92. BLONDELEVS *gen. Franc. ass. T. II. p. 259.*

perant. BALDERICVS *Leodiensium* Episcopus factus. *bb)* Raginerii filius, RAGINERIVS LONGICOLLIVS, bona Gisilberti, Gerbergae coniugi quondam in dotem data vindicaturus acerrimam litem suscitauit. Mortus ea re BRVNO, regni Lotharingici moderator potens simulque Colonienfium Praeful, copias in Raginerium duxit, eumque caprum in exilium misit, bonis in flicum redactis. *c)* Filii, RAGINERIVS & LAMBERTVS, patria extortores bonisque, quae Otto Caesar interea aliis concesserat, priuati, post mortem Brunonis ac fratris eius, Ottonis, spem conceperant, fore, vt Gallicis auxiliis sua recuperaturi sint. Conducebant affinitates cum regia domo & Gente Hugonis, Parisiorum comitis potentissimi, iunctae: (*Lambertus enim Gerbergam, Caroli fratris, Lotharii regis, filiam, Raginerius vero Hadwigem, Hugonis filiam, coniuges acceperant.* *d)*) His opibus firmati exercitum in Lotharingiam mouent, & possessores terra-

D 2

rum

bb) BVTIKENS *T. I. L. II. cap. 3. pag. 37. seq.*
BRUNAV Histor. Imp. T. II. p. 275.

e) SIGEB. *ad a. 919.* „Bruno, Archi-Epi-
scopus & Archi-Dux Lotharingiae
„ — — — Raginerium, *Momensen* Co-
„ mitem, qui *Longicollis* cognominaba-
„ tur, apud *Valentius* euocatum, cepit, &
„ irreuocabili exilio damnauit — — —
„ pro eo, quod mortuo *Gisilberto* Du-
„ ce, confanguineo suo, ea, quae *Gisel-*
„ *bertus* uxori suae *Gerbergae*, sorori
„ Imperatoris, in dotem contulerat,
„ violenter ei auferre praefumebat, bon-
„ nis *Raginerii* ad flicum publicatis,
„ filii eius *Raginerius* & *Lambertus* ad
„ *Lotharium*, Francorum Regem, con-
„ fugerunt. Add. REGIN. CONTIN. &
ANALISTA SAXO *ad h. a.* FRODOARDI
CONTIN. *ad a. 977.* AVCTOR *coaeuus*
Vicae S. Gerardii, Abbatis Bronienfis, ap.
MABILLONIVM d. l. p. 264. & FVLCVIVS
Abbas, qui anno 990 obiit, *de Gestis*
Abbatum Lobienfium cap. 26. apud
D'ACHERY *T. II. pag. 739.* ALBERICVS *ad*
a. 977. Conf. *Vr. OBRECHTI Prodomus*
ver. Alsat. cap. VII. pag. 137. & BVTIKENS
T. I. p. 53. § 54. & in Prob. p. 19. Ra-
ginerium III, filium Raginerii II. & pa-
trem Lamberti Barbatii omittete videtur
LIPSIVS *in Louanio L. I. cap. vlt. & Aub-*
MIRAEVS, rerum Belgii alias satis gnarus,
in Nouis. Eccles. Belg. T. I. Opp. diplom.

pag. 471. seq. Quibus iungendus *Obv.*
VREDIVS in Sigillis Comitum Flandriae
p. 1. & Fr. HARLEVS T. I in Vita Lam-
berti Barbatii pag. 164. vbi *Lambertum*
sen., *Lamberti Barbatii* patrum vocat.
FRODOARDO auctore *ad a. 924.* ap. FI-
THOEVM *p. 121. seq.* constat, rebus *Lothar-*
II. anno 924. & insecutis, rebus *Lothar-*
ingicis adhuc interfuisse, ibi: „ Interim
„ contentio inter *Gislebertum* & *Rage-*
„ *narium*, fratrem eius, nec minor inter
„ *Bosonem* & *Ottonem* caedibus, in-
„ cendis ac depraedationibus vtrobi-
„ que patitur: cui locus proxime an-
„ tecedens addendus. IDEM *ad a. 928.*
„ Pacatur (*Boso*) tam ipse, quam *Rage-*
„ *narius* cum *Gisilberto* & caeteris *Lo-*
„ *thariensibus.* Sed iam *ad a. 924.* filiorum
„ *Raginerii* III. meminit verb: „ Interea
„ *Gislebertum* *Betengarius*, qui Sororem
„ ipsius habebat, comprehendit, quem-
„ que, oblati obfibus sibi pro eo fi-
„ lio *Raginerii*, fratris ipsius *Gisleberti*,
„ dimisit. Conf. omnino BVTIKENS *T. I.*
L. II. c. 7. § 8. p. 49. BLONDELLVS *As-*
sert. gen. Franc. in Praefat. apologetica,
loco, quo contra *CHIFLETII* *Lotharing-*
iam masculinam disputat & stemma ge-
nealog. exhibet. FVLCVIVS *Abbas*
d. l.

d) SIGEB. *ad a. 973.* MASCOV *in Comensi.*
de Reb. Imp. L. III. §. 4.

rum suarum partim occidunt, e) partim expellunt ac fugant. f) Ea re permotus Caesar, CAROLVM Francicum Lotharingiae Ducem fecit, bello magis aucto, quam sopito, quod deinde pace ad Carum amnem anno DCCCCLXXX pacta, compositum, g) post mortem Ottonis II. denuo exarsit. Eo tamen a Gallis parum prospere gesto, in novas pacis conditiones ire Lotharius A. DCCCCLXXXV. coactus est. h) Raginerio vero & Lamberto paternae atque avitae possessiones a Caesare permittit. i)

§. VI.

LAMBERTVS BARBATVS, quem cum Gerberga Carolingica matrimonio iunctum fuisse, iam diximus, (§. V.) bonis paternis, ex diuisione cum fratre Raginerio inita, a) recentis, Louaniensem Comitatum, ab agnato ANSERIDO,

- e) SIGEB. ad a. 975. „Raginerius & Lambertus, filii Raginerii Longicollis, paulatim resumptis viribus e Francia redeunt & cum Garnerio & Rainoldo, qui Comitatum patris eorum occupauerant. bello apud Peronnam confluunt, eosque cum multis perimunt, & super Hanam fluvium Castello Buxide munito, Lotharingiam insistant. IDEM ad a. 975. „Fili Raginerii Longicollis auxilio Francorum & maxime Caroli, postea Ducis, fulti, lacessunt bello Godefridum & Arnulphum Comites, qui post Warnerum Comitatum Montensem inuaserant, montem Castilocom obsident, multis vtrinque in conflictu fuis, obsidio remota est, victoria anceps, datur tamen palma Comitibus. Add. FRODOARDI CONTIN. ad b. a. ALBERICVS in Chron. ad a. 974. Conf. Ch. BROWERS Annal. Treurenf. T. I. L. X. p. 479. ibi: „Jam tum filii Raginerii, Montis olim Flannoniae Comitatus, Raginerius & Lambertus, Longicollis, paterna diuisione exuti, Guarnerio & Rainaldo cesserant; mox viribus in Gallia redintegratis, ubi videri acie aemuli, hostes ab Ottone oppositi noui, Godefridum Arnennae & Arnulphum, Flandriae Comites. Sed turbante Lothariensium fide & exigua Ottonis in eorum animis reliqua gratia, Longicollis rursus amicitia atque opibus Principum Franciae innixi, emerferunt, ac quae inde Montium, hinc Louaniam, tra-
- „ Au per Hannaniam & Brabantiam abrupto, portio haud ignobilis regio decessit. BLONDELLVS d. T. II. p. 265. Conf. ALBERICVS in Chron. ad a. 974. BLONDELLVS in Assert. Genealog. plen. dist. pag.
- f) SIGEB. ad a. 976. Guil. DE NANGIACO in Chron. ad a. 977. Francisc. HARÆVS T. I. Annal. Duc. Brab. p. 150. BYTKENS d. I. Conf. MABILLOIN Annal. Ord. S. Benedicti L. 48. p. 640.
- g) DITHMARVS MERSEB. Lib. III. pag. 343. & ALBERICVS in Chron. ad a. 943. Conf. HAHN Histor. Imp. Part. II. pag. 107. seq. MASCOV de Rebus Imp. L. III. §. 5. pag. 68. seq.
- h) SIGEB. ad a. 985. Guil. NANGIUS ad a. 984. & 985. ALBERICVS ad b. a. BYTKENS T. I. p. 53. seqq. Plr. OERRECHT. in Prodrom. Rev. Alsac. p. 138.
- i) SIGEB. ad a. 977. „Fili Raginerii, vt pro se viciliter agerent, animati Francorum auxilio & affinitate — — in terram patrum suorum relocati sunt. GERBERTVS Epist. 60. DAN. BLONDELLVS in Gen. Franc. plen. assert. p. 267. Conf. BYTKENS T. I. p. 56. & 71. BROWER. Annal. Treurenf. T. I. L. X. pag. 479. MASCOV de Reb. Imp. L. II. p. 68.

Ad §. VI.

- a) LIPSIVS in Louanio L. I. c. 9. BYTKENS T. I. L. II. c. 5. p. 46. „Il est aussi fort vraisemblable, que lui & son frere Raginerier diuiserent les terres, que leur pere & son frere auoient tenu, & „ qu'a

ANSFRIDO, sacrum ordinem cum coniuge & filia vnica amplectente & deinde Episcopo Vitraictensi facto, acceptum, addidit, vicissimque terras ex patris hereditate possessas Raginerio reddidit. b) Otrone, Duce Lotharientium, Caroli Lotharingici filio, defuncto, terrarum & bonorum Carolingicorum, in pago Brabantino aequè sitorum, partem haud exiguam Comitatus Louaniensis adiunxit. (S. III.) Ipsam Lotharingiae inferioris seu Ripariae provinciam HENRICVS SANCTVS Godefrido regendam concessit. Inter hunc & Lambertum iam pridem verus seruebat discordia. (S. V.) Accedebat, quod Lambertus cum Raginerio, fratris filio, ereptum suae familiae Ducatum aegrius ferret. Inde bellorum & vastationum noua materies, c) Caesare & nouo Duce in eorum pern-

E

qu'a notre Prince Lambert eschut pour sa part vne bonne partie de l'ancien Brabant & de l'Etat bang avec la Taxandrie, & qu'il fut nommé Comte de Louain, a cause que ceste ville estoit la capitale de ce pais & le lieu ordinaire de sa residence. Add. IDEM cap. 7 & d. T. I. pag. 71.

b) ANSFRIDVS in Cod. donat. Belg. cap. 34. Opp. diplom. T. I. pag. 41. Anfrido ad Episcopatum Vitraictinum euectus, mox in Comitatu Louaniensi successit Lamberto II, Raginerii Longicelli filius & maritus Gerbergae. BYTKENS d. l. Anfride, Comte de Louain, esneü de l'Esprit divin, quitta toute pompe mondaine, & en compagnie de sa femme Hilsonde, & de sa fille viuique BENISTE le dedia entierement au seruice de Dieu, laissant ses Estats a nostre Prince Lambert, son Cousin & heritier, qui par ce moyen remit en mains de son frere Raginer tout ce, que lui estoit escheü en partage en la Comté de Haynaut & en Brabantse contentant de la succession, que lui estoit tombée de son dict Oncle, le Comte d'Anfride. Conf. IDEM d. l. cap. 6. pag. 47. seq. BEKA in Chron. p. 37. Dav. BLONDELLVS d. T. II. p. 219. ibi: Ch. a BYTKENS in Lauro Brabantica Lambertum a. 948, Anfridum filium ad annum vsque 992 Louani Comites fuisse, Lamberto Consobrino, Gerbergae marito, Comitatum suum Anfridum reliquisse, Gerbergam Lamberto a. 976 desponsatam docet aduersus DINTERI, MER-

ri cet. Louaniensem Comitatum Gerbergae assignatum, somniantium deliria. Plures terras Anfridus possederat praeter Louaniensem Comitatum. Conf. Jo. de BEKA & Wylb. HEDA de Episcopis Vitraict. in Anfrido. (S. V. not. b). Ita enim A. 994. Ecclesiae Vitraictensis consulti: „Sui iuris hereditatem, quam antea potestatiue possederat infra Comitatum Ruen nuncupatum. Diploma habet MIRÆVS T. I. Opp. dipl. pag. 52. Aliam chartam donationis A. 1006. vid. Tom. II. Opp. dipl. MIRÆI p. 809. Conf. HEDA d. l. BEKA „hic Anfridus, ait, inspirante Deo multa praedia patrimonii sui dotauit ad vsum Sanctae Traiectensis Ecclesiae, quae antea potestatiue possederat in Comitatu Teyscherbantiae. Obiit A. 1008. Vid. MONACHVS EGMONDANVS ap. Fr. SVERTIUM in Script. rerum Belgarum pag. 354. Jo. ALEYDIS in Chron. Belgic. L. IX. c. 8. BEKA & HEDA d. l. BYTKENS T. I. L. II. c. 6. p. 48.

c) SIGEB. ad a. 1005. & BALDERICVS in Chron. Cameracensi ap. BYTKENS T. I. in Probat. p. 21. „Eodem tempore Godefridus — defuncti Ducis dignitatem est adeptus, inter quem & Lambertum Comitem iam dudum vetus seruebat discordia. LIPSIVS d. L. I. c. XI. „Lambertus igitur iam Comes, & viribus sinibusque auctior; sed & plura appetebat, nam spes de Lotharingia non deserebat. Ill. MASCOV Comment. de Reb. Imp. L. IV. §. 14. vbi, „Lotharingiam inferiorem, inquit, mortuo Otrone, Caroli filio, regendam „dedit

ciem omnem lapidem frustra mouentibus. Praelio deinde apud *Florinos* cum Godefrido Duce A. MXVI. commisso, Lambertus occubuit. *d)*

§. VII.

Ex Gerberga coniuge Lambertus duos filios, HENRICVM & LAMBERTVM, suscepit, nec minus filiam, Mechtildin. *a)* Illos terras a patre

dedit Godefridus e Comitibus Arden-
nae. Male hoc habuit Lambertum
Louanii Comitem, qui forem Otto-
nis in matrimonio habebat, Comi-
temque Hannoniae, fratris sui filium.
Illi discordiae se ingerens Balduinus
Barbatus, Flandriae Comes, adiutore
Lamberto, Valentianam urbem, in
limite regni ad Scaldin sitam, At-
nulphe Comiti admittit. Henricus
ad obsidendam urbem proficiscitur,
caet. FVLON. in *Historia Leodiensi* T. I.
ad a. 1013. ibi. „ Absente per Italianicam
expeditionem Henrico Caesare, Lam-
bertus Barbatus, Louanienſis Comes,
Lotharingici regni praefecturam Go-
defrido Duci eripere conatus est, ad-
seito in societatem armorum Ragi-
nerio, patruelis suo, Hannoniae Co-
mite. Speciem ipsi aliquam iuris
fuisse asseruerat; Ottone, uxoris
suae fratre, — — extremae stirpis
ultimo, absque liberis mortuo, ius
uxoriam Lambertus repetere videba-
tur, caet. Conf. Franc. HARVENS T. I.
p. 166. seq. Mea quidem sententia, tum
de bonis, ex quibus Ducatus constitutus
erat, potissimum actum (§. III. not. c)
supr.) Ab hoc tempore Lambertus,
& qui cum secuti sunt, Louanienſes Co-
mites, terras suas a Ducatu seuinctas ha-
buere, sprete Ducum auctoritate. Vid.
J. B. GRAMAYE *Histor. Brab. c. 5.* quem
locum iam §. III. not. f.) adduximus.
Add. *Supplement aux Trophees de Bra-
bant* T. II. L. III. p. 285. Accedit bel-
lum grauisimum inter Loth. Duces &
Louanienſes, quod LAMBERTVS II. BAL-
DERICVS dictus, nuptiis IDAE, Ducis Go-
zelonis filiae, demum composuit, GRA-
MAYE d. *Histor. c. 8.* Eo digrum in-
tendit Godefrid. HENSCHENIUS de *tribus
Dagoberti* L. IV. c. 8. p. 249. vel. „ Braban-

„ Ducum potestatem post annum mil-
„ lesimum demum viurpauere Comi-
„ tes Louanienſes, ex Montensium Co-
„ mitum siue Hainoensium Ducum (nam
„ utroque titulo compellati olim) stir-
„ pe exorti. Vid. §. IX. not. a.)

d) STGB. ad a. 1015. GESTA ABBATVM
GEMBLACENSIVM ad a. 1015. ap. D'ACHE-
RY T. II. *Spicilegi* p. 764. HARVENS *diss.*
T. I. p. 169. III. *Mascov d. Comment.*
L. IV. §. 27. p. 146. „ Durabant vetera
„ inter Godfridum Ducem, & Comites
„ Louanii atque Hannoniae, qui praer-
„ ceptum familiae suae Ducatum aegre
„ ferebant, odia, asperata recente clade.
„ Quippe Godfridum popularum Hano-
„ noniam dum Reynerius Comes cum
„ patruo Lamberto Louanienſi insequi-
„ tur, commisso apud Florinos praelio,
„ Lambertus cum CCCC amplius vi-
„ ris occubuerat.

Ad §. VII.

a) LAMBERTO BARBATO Henricus & Lam-
bertus II, Baldericus etiam dictus, filii
fuerunt, nec non filia Mathildis, qua in re
Auctores veteres & recentioris aevi fere
omnes consentiunt. Accedit diploma-
tum fides minus fallax. Quidem, chro-
nica nonnulla secuti, Lambertum II.
filium Henrici, Lambertum Barb. nepotem
habent, eique fratrem itidem Henri-
cum addunt; cui sententiae ratio aeta-
tis Lambertii forte suffragari posset.
Verum, Lambertus non demum anno
1072, sed iam a. 1054 in bello Flan-
drenſi fato functus est. Vid. not. seq.
Deinde, obseruante J. CHIFFLETIO *Lam-
Genealog. ad Vandic. Hist. XIII.* Carolo-
lus, Dux Lotharingiae, FRODOARDO teste
ap. *Pitheum* p. 185, anno 953 natus,
nuptias cum Coniuge BONA a. 974 ce-
lebrauit, filiam vero Gerbergam, Lam-
berti

patre relicta indiuisa possedisse, non sine ratione asseritur. Henrico vero A. MXXXVIII. eiusque filio, Ottone, paulo post patrem praematura morte sublatis, LAMBERTVS II. BALDERICVS etiam dictus, exclusis quatuor Ottonis sororibus, in vniuersum patrimonium succcessit *aa*), ac A. MLIV. in bello Flandrensi supremum diem clausit. *b*) E filiis eius RA-

E 2

GINERVS

berti II. matrem, iam a. 976 Laniberto Hannoniensi, pacis bono, desponsam dedit, morte apud viros Principes recepto; cuius plura exempla congestit CHIFFLETIVS, nec in hoc dissentientem BLONDELLVM expectus est, qui *T. II. Assert. gen. Franc. p. 296.* „Ego vero, „ait, desponsatam in cunis Gerbergam „nullus dubito, hoc tantum volo, nihil „Te de eius natalibus & parentum nu- „ptiis, nisi ex coniectura statueret, caet. Quare nec Siegberto Henricus ille semior notus fuit, qui ad a. 1038. Henricus, inquit, Louaniensis Comes, Domini suae perimitur a captiuo, Hermanno, eique succedit filius eius Otto, cui immatura morte praevento, successit patruus eius Baldericus, qui & Lambertus. Conf. Charta Baldvini Inscelani, Flandriae Comitis, A. 1038. ap. Olliv. VREDIVS de Sigill. Comit. Flandr. p. 81. ibi: „Testes Henricus, „cui Comes & frater eius Lambertus. VITA S. GVDVLAE ap. Laurentium SVRIVM p. 171. Cui addimus locum memorabilem Genealogiae iam ante annum MC. scriptae, quem ex ea *f. f. CHIFFLETIVS Lampad. Hist. ad Vind. Hispan. IX. p. 61.* produxit, ibi: „Gerberga, soror Ermengardis, genuit Henricum, „cuius seniore de Brussella, Lambertum Comitem & Mathildem, quae peperit Eustacium, Comitem Boloniensem, sem Confentit CHRONICON NIVELLENSIS, primum a *f. f. CHIFFLETIO*, ac deinde a Dn. Confiliario Imp. Aulico SENCKENBERGIO *T. III. Selector. Jur. & Hist. flor. editum*, in verbis: „Lambertus genuit Henricum & Lambertum, „diem Baldericum, Comitem Bruxelensium & Mathildem, quae peperit Eustacium, Comitem Boloniensem. His suffragatur Genealogia S. Arnulphi ante annum 1260 composita, ap. BYTENS *T. I. dans les Preuves p. 4.* verbis:

„ Gerberga, soror Ermengardis, genuit „ Henricum, Mathildem & Lambertum. Add. CHRON. BELGICVM ap. *Vrhisif. p. 106.* „ Lambertus secundus — — Comes „ Louaniensis — — Henrico fratri „ succedens, genuit — — Henricum, „ huius nominis secundum. Add. in „ *p. 125. & 133. Conf. Aub. MIRAEVS in Notis. Eccles. Belg. Opp. dipl. T. I. p. 673.* „ ibi: „ Lambertus II. Raginerii II. „ mitis filius, Gerbergae maritus, liberos reliquit Henricum, Baldericum (seu Lambertum) Raginerium & Mathildem. IDEM *T. I. p. 304.* De Raginerio tantum non satis constat, quod nostra non adeo refert. Testibus iam enumeratis accedunt LIPSIVS in *Louanis L. I. c. 11. f. B. GRAMATE in Hist. Brabant. c. 7.* quo loco charta fundationis Capituli Bruzelensis nitiur: nec non in *Loumanio p. 7. & in Bierbeta pag. 60. Antiqq. Brab. edit. nouiss. vbi Raginerium addit, eumque auctorem dynastiarum Bierbacensium habet, verbis: „ Conformiter „ tradunt historiae, primos Bierbacenses „ Dominos a Comitibus Louaniae descendere, & nominatim a Raginerio, „ fratre Lamberti, Balderici & Henrici „ Comitum. HARAVVS *Annal. Duc. Brabant. T. I. p. 179. 175. BYTENS T. I. p. 50. & 75. CHIFFLETIVS Vind. Hist. c. 1P. & Lampad. Hist. ad Vind. Hist. VIII. p. 37. DAU. BLONDELLVS d. T. II. p. 272.* vbi addit coniugem Henrico fuisse Mathildem, filiam Hermanni, Comitis ab Einham. Olliv. VREDIVS *Genealogiae Comitum Flandriae. Tom. II. & in Sigillis Comitum Flandriae p. 81. STOCKMANNS de Jure deuolat. P. III. cap. 27. n. 9. SPENER. Syll. General. hist. p. 646. Friedlva Fursen-Saal P. IV. cap. 3. p. 1024. seq.* „ BYTENS *T. I. aux Preuves de Trophées p. 4. seq. STOCKMANNS dicit. loc.* „ b) SIGEB. ad a. 1034. MAGN. CHRON. BELGICVM*

GINERIVS a nonnullis natu maximus habetur, c) quamuis non desint rationes, quae pro HENRICO, qui cum fratre A. MLXXIII. adhuc vitam egit, d) adduci queant. Inde non magis constat; quaequam ex paterna hereditate bona uterque possederit, quae tamen accuratius nosse non adeo refert, quum certiora omnia in posteris eorum occurrant.

§. VIII.

HENRICVS II. duos icidem filios heredes habuit. HENRICVS III. natu maior filius, in diplomate fundacionis *Abbatiae Affligemiensis* titulo *Brachbantenfis patriae Comitris & Aduocati* vtitur, a) licet maiores eius *Comites Louanienfes*, & nonnunquam *Bruxellenfes* sese appellauerint. b) Illud monasterium vterque frater instruerat, quare Godefridi, tanquam communis Comitatus Louanienfis Domini & liberalitatis illius auctoris in eodem diplomate mentio iniicitur. c) Ex quo nunc de ordine succedendi

dicvm pag. 106. Jac. MEIER in *Annal. Flandriae*, sub *Baldvino Insulano*. LIPSIVS d. l. vbi ex *Memoriis Louanienfisibus* d. 13. Jul. 1014. refert. Fr. HARÆVS T. I. p. 179. MIRÆVS *Notit. Eccles. Belg. Opp. T. I. p. 672.*

c) *Charta Ecclesiae S. Gudulae Bruxell.* ap. BYIKENS T. I. in *Prob.* p. 27.

d) BYIKENS d. p. 27.

Ad §. VIII.

a) Diploma de anno 1086. vid. apud MIRÆVM in *Cod. donat. par. Opp. dipl. T. I. p. 73.* & BYIKENS T. I. in *Probat. pag. 28.* Addit MIRÆVS d. l. in *nota*: *Brachbantenfis Patriae Comittem* primus se scripsit Henricus eo nomine III. Comes Louanienfis, de quo saltem constat.

b) *Causam* profert BYIKENS *Trophées de Brabant* T. I. L. III. c. 5. p. 88. „C'est le premier de nos Princes, que je trouve par Charte avoir prins la qualité de Comte de Brabant, combien que sans faute ses predecesseurs avoient possédé la meilleure partie de ce pais, comme ci devant a été remarqué en divers endroits, mais il est a croire, qu'ils laisserent de porter ce titre a cause qu'ils ne possédoient tout ce qu'ancienement l'on disoit le Brabant, comme il a été par nous décrit: car les Comtes de Haynaut en possédoient une bonne partie, com-

me aussi les Comtes de Flandres & paraini s'étoient d'ordinaire intitulés Comtes de Louain, & auecne fois de Bruxelles, chef-ville de la partie du Brabant, qu'étoit sous leur domaine, meme au Séele opposé a la Charte de fondation de Monastere d'Affligem sous mentionnée nostre Prince ne prent autre qualité, que de Henry Comte de Louain, combien qu'en la Charte il se dit COMTE & AVOUVE DU PAIS DE BRABANT.

e) Loca diplomatis, quae huc faciunt, adscribere non poenitebit: „Notum vobis facimus, qualiter milles quidam meus, Gerardus nomine, cum aliis quibusdam, quos aequae diuina eleme[n]tia & praeuentit, & subséquuta est, inuenirent hereditatem, militiam Iesu Christi professi sunt — — — Erexerunt autem Ecclesiam in honore B. Petri, Apostolorum Principis, vt, vbi antea erat spelunca latronum, habitatio inciperet tandem recte viuendum; & qui erat locus rapinae & homicidii, mutaretur in possessionem pacis & fructus elemosynarum. Quoniam vero locus ipse AD COMITATVM nostrvm iure videbatur pertinere, EGO FRATERQVE MEVS, GODEFRIDVS, AB EISDEM EXORATI FRATRIBVS, DE ALLODIO NOSTRO, quod ibi iuxta in villa, quae dicitur *Asea*, TENVMVS, viginti

dendi Comitum Louanienſium & deinde Brabantiae Ducum, terrarum Brabanticarum indoli imprimis accommodato, ſatis conſtat. d)

§. IX.

Henrico III. Tornaci in armorum ludo praematura morte ſublato, a) frater GODEFRIDVS BARBATVS ſolus paternas fortunas rexit, nulla parte filiaſus

31 viginti manſos vſvi NOSTRO ſubtra-
32 xius & pro remedio ANIMARVM
33 NOSTRARVM omniumque Anteceſſo-
34 rum noſtrorum legitime & ex toto
35 libere ad altare ipſius Eccleſiae TRA-
36 DIDIMVS: Praeterea quoniam ſcepſi-
37 ſime probata valde nobis placuerit
38 militaris eorum induſtria, tam pro
39 ſeculari eorum amicitia, quam pro
40 remuneracione diuina, de eodem al-
41 lodio adiacente & ad ſERVITIUM NO-
42 STRVM remanente, in ſiluis & pratis, in
43 campis & pſcis, in piſcationibus &
44 venationibus, omnem eis vſum habere
45 nobis cum. Vt autem per amplius
46 beneficium, maius ad Dei ſeruitium
47 creſceret eis deſiderium, CAPELLAM
48 NOSTRAM liberam, in Waucra ſubtre-
49 tius ſitam, cum tota decimatione ſu-
50 perioris Eccleſiae, cum debita inſti-
51 tuendi Presbyteri ſubiectione, cum
52 terris in ſuper aliquibus NOſTRAE CVL-
53 TVRAE ſubſiſtentibus, cum teloneo &
54 maceria, cum molendinis & curtiſus
55 AD NOS IN EADEM VILLA PERTINEN-
56 TIVS, huic traditioni legitime addi-
57 didimus. — — NOS VERO DE ALIQUA
58 SIBI ILLATA INIVRIA SI APELLARE
59 VOLVERINT, QVAſI PRO ANIMABVS
60 NOSTRIS, PRO EIS NOS EXPONEMVS,
61 nec quicquam aliud de loco illo niſi
62 orationes fratrum & Dei retributio-
63 nem recipere volumus. Et vt haec
64 noſtra traditio, vel conditio omnibus
65 retro ſeculis rata & inconuulſa per-
66 maneat charta & atramento rem, vti
67 eit, notamus & roboramus. Ante
68 omnia Dominum omnipotentem &
69 Sanctos eius citamus & fideles NO-
70 STROS, qui huic traditioni interfue-
71 runt, idoneos teſtes ſubſcripſimus.
72 Steppo Bruſſellenſis & frater eius Wal-
73 terus, Baldanus de Aleſſ. Ger-

31 hardus de Camberſaca. Adalbertus
32 Snaſaert. Theodericus de Budengem.
33 Anſelmus de Erpe. Sigerus frater
34 eius. Herebrand de Horſdogeſchen.
35 &c. &c. Communis huius fundacionis
36 meminit ipſe Godefridus Barbatuſ alio
37 diplomate a. 1125 dato ap. Aub. MI-
38 RAEVA in Donat. Belg. Opp. diplom. T. I.
39 pag. 375. ibi: „Quoniam auctore Deo
40 Haſſigemſem Eccleſiam, TAM A ME,
41 QUAM A FRATRE MEO, COMITE HEN-
42 RICO, FVNDATAM ſcio. Conf. HISTO-
43 RIA AFFLIGEMENſIS auctoris ſere coaeui
44 cap. IV. ap. D'ACHERY in Spicilegio T. II.
45 pag. 770. ibi: „Adela quoque Comiſſa
46 Louanienſis ſuper hoc interpellata,
47 cum duobus filiis, HENRICO & GOD-
48 FRIDO, quorum erat allodium, beni-
49 gne annuit. CONTINVAT. IBIDEM
50 p. 777. „Godefridus, dictus Barbatuſ,
51 apud Affligemienſes ſepulturam ele-
52 git, in qua hoc elogium habetur:
53 Godefridus cum barba, Dux Lotha-
54 ringiae, Comes Louanienſis & Bruzel-
55 lenſis, Marchio Sacri regni, primus
56 fundator huius Coenobii — obit
57 anno 1140. Anton. SANDERII Cho-
58 rographi Sacra Brabantiae, in Hiſtoria
59 rerum Affligemienſium p. 12. vbi Godefri-
60 dus primarius monaſterii Affligemienſis
61 fundator ac benefactor appellatur. Add.

HARÆVS T. I. p. 195.

d) Conf. §. XI. ſeq.

Ad §. IX.

a) LIPSIVS d. Lib. c. XI. HARÆVS T. I. pag.
196. BUTKENS Lib. III. cap. 5. p. 90. De
Henrico Comite reſert CHRON. ABBAT-
TIAE S. TRVDONIS L. IV. ap. D'ACHERIVM
T. II. p. 672. „Henricus, Comes Loua-
nienſis, potentior tunc habebatur in
noſtris partibus.

filiabus Henrici relicta. *b)* Eas paulo post Henricus V. Imperator auxit, qui Ducatum Lotharingiae inferioris, Henrico Limburgensi, ob operam parenti Henrico IV. nauaram, ademptum, *bb)* adiecit. Tum Marchia Anwerpiensis Ducatui Lotharingico iam adiuncta erat, quare utrumque Godefridus accepit. *c)* Is Ducatum illum iam maiorum iure sibi deberi crediderat, *d)* cuius nunc strenuus vindex contra Exduces Henrici Limburgensis & asseclarum molimina, cum posteris futurus erat. *e)* Ab hoc tempore *Ducem & Marchionem Lotharingiae* sese cum successoribus suis appellauit, *f)* addito tamen *Comitatus Louanensis* titulo.

- b)* 70. MOLANVS de Militia Sacra Ducum
Brabant. cap. 55. „ Perempto Tornaci
„ in armem iudo A. 1097 Henrico
„ Comite, successit ei, filius fratris
„ de iustici exclusus, eius frater Godefri-
„ dus, de Louanio dictus. Add. *Tab.*
MIRAEVS T. I. Opp. diplom. p. 864. & 871.
OL. VREDIVS de Sigill. Comit. Flandr.
pag. 82.
- bb)* SIGEBERTVS ad a. 1106. CONRADVS
VRSPEG in Vita Henrici V. OTIO FRIS-
SINGENS in Chron. L. VII. c. 12. RODV-
PHVS in Gestis Abbatum Trodonensium
L. VI. ap. Luc. d'ACHERY T. II. p. 679.
ibi: „ Dei autem faciente iudicio eo-
„ dem anno abiudicatus fuit Henrico
„ Ducatus & datus Comiti Godefrido
„ de Louanio, causa existente, quia ead-
„ dem hebdomada, sicut ferta quinta,
„ quae fuit coena Domini, pugnaerat
„ contra filium abdicati Imperatoris
„ Henrici, Regem creatum, Henricum,
„ Dominum suum, super fluum Mo-
„ sac, oppido Gusevic, ante pontem, re-
„ gemque confitto exercitu eius fuga-
„ uerat. ANNALES HILDESHEIMENSIS ad
a. 1106. ap. LEIBNIZ T. I. p. 736. CHRO-
NICON LEODIENSE ad a. 1106. ap. MAR-
TEN. & DVRAND. T. III. p. 1408. CONF.
BROWER Annal. Treuir. T. II. Lib. XII.
p. 4. HADR. VALESIVS in Notis. Galliar.
voc. Lotharingia p. 287. MASCOV Com-
ment. de Rebus Imp. sub Henrico V. §. 1.
- c)* SIGEB. GEMBL. ad a. 1106. HARAEVS T. I.
p. 204. BYTKENS T. I. L. IV. cap. I. p. 96.
Add. CHRON. BELGICVM ap. Vrsif. p. 133.
CHRON. LEODIENSE d. I. CHRON. NIVEL-
LENS. ap. CHISELIVM Lamp. Histor. ad
Vind. Hist. VIII. p. 57. OLIV. VREDIVS in
Sigill. Comit. Flandr. p. 82.
- d)* CONF. §. III. e) & f) §. VI. e) Add.
7. B. GRAMAYE Histor. Brab. c. VIII. ubi
asserit: „ Dissimulante & inuito Caesare
„ possessam a Comitibus Louaniae non
„ mediocrem Lotharingiae inferioris
„ partem fuisse: ita tamen, vt nec be-
„ neficium huius Duces violentam Co-
„ mitum possessionem turbare, nec Co-
„ mites illius praereptum Ducatus ius,
„ si res ita ferret, repetere distulissent.
Add. LIPSIVS in Louanio Lib. I. cap. XL.
„ Godefridus Barbatus & Magnus —
„ illud cognomen habuit a voce, qua
„ se obligauit, barbam non ponere,
„ donec Lotharingiae Ducatus diu de-
„ biti, compos esset. Consentiant Ha-
„ druan. BARLANDVS in Chronico Ducum
Brabantiae cap. 28. alii. BYTKENIVS
T. I. pag. 106. Godefridi votum inuius
Henrici Limburgici susceptum vult,
quia nempe is Godefrido dubiam Du-
catus Lotharingici possessionem facere
conatus sit. CONF. HENNINGES in The-
atro Genealogico Tom. II. de Brabantiae &
Tongrorum Ducum familia p. 122. Lu-
don. OVICCIARDINI Descript. Belgii pag.
46.
- e)* CHRON. LEODIENSE ad a. 1107. ap. LAN-
BEVM T. I. Biblioth. Manuscript. pag. 338.
SIGEB. ad a. 1107. PET. DIVAEVS in Gode-
frido Barbato. FR. HARAEVS T. I. p. 205.
seq. BYTKENS d. I. seq.
- f)* Hoc diplomata Godefridi I. magno
numero a MIRAEO, VREDIO, BYTKENIO,
alii, congesta, optime probant. CONF.
§. seq. nos. h) & ad). Inde OLIV. VRE-
DIVS in Sigillis Comitum Flandr. pag. 82.
„ Godefridus Barbatus, inquit, Henrici
„ III. frater, ex hac stirpe primus fuit,
„ qui se Ducem Lotharingiae scripsit,
„ quod

quomagus has terras, indole ac habendū ratione satis diuerſas, diſcerne-
ret. g)

§. X.

Nimirum pars Brabantiae potiffima eo tempore a rationibus Du-
catus Lotharingiae inferioris, a) quem poſt CAROLVM eiusque filium,
OTTO

quod factum A. 1106 ant circiter,
non ratione patriae *Byachbantenſis*
aut *Louaniae*, qui idem fuit Comita-
tus, ſed quia ipſe, deſuncto Godefrido
Bullonio, poſteaquam Henricus, filius
Wallrami, Comitis Limburgenſis,
Bullonio ſucceſſor, rebellaſſet, eo anno
ab Henrico Imperatore Lotharingiae
inferioris Ducatum vnaque Antwer-
pnam, quae marc, i. e. limes etat Im-
petii verſus Flandros & Friſios, acce-
pit, quod poſtmodum confirmauit
Imperator CONRADVS. Add. BLONDEL-
VVS d. T. II. *Aſſert. General. Franc. p. 224.*
SUPPLEMENT aux *Trophées de Brabant*
T. II. L. III. p. 285. ibi: „*Zamam dans*
ſon expoſition de trois Etats de Flandres
remarque c. 10. n. 2. que la Comté de
Louvain diſmembé du Duché de
Lothier, fut reuni au meme Duché
l'an 1106. lors que l'Empereur Hen-
ry V. en donna l'investiture a Gode-
froy, Comte de Louvain, dont les ſuc-
ceſſeurs ont depuis pris le titre de
Duc de Lothier & de Brabant.

g) Conf. §. III. e) & f) §. VI. c) §. X. e)
& f) Qualitatem atque indolem terra-
rum Brabanticarum non tantum chartae
donationum Ducum Brabantiae & Com-
itum Louanienſium, quarum ſat mag-
nus numerus exiſtat, indicant; ex. gr.
Diploma Henrici I. a. 1192. apud BYTKENIVM
T. I. aux *Preuves pag. 46.* in quo
Falmordia vrbs alodium Ducis appella-
tur. *Diploma a. 1223.* IBID. p. 69. ibi:
Castrum & villa de Breda alodia Ducis
ſunt. Chartae ap. EYND. p. 34. 38. 42.
69. ſeq. Conf. IDEM T. I. L. III. cap. 5.
p. 89. ſeq. ſed de ea quoque Auctores
Belgici atque Brabantini ſatis teſtantur.
Quae in hanc rem iam adduximus, ea
confirmantur *Diplomate* CONRADI III.
Rom. Regis ap. BYTKENIVM T. I. dans les

Preuves p. 39. verbis: „*Illuſtrem Go-*
defridum, Ducem Lotharingiae & bono-
Marchionem atque Comitem Loua-
nienſem, omnium Eccleſiarum Eccle-
ſiaſticarumque perſonarum & bono-
rum eorundem, ſub Principatu Lotha-
ringiae conſtitutorum, & Succeſſores
ipſius, Dominos Louanienſes, ſeu Bra-
bantiae Dominatum obtinentes, ſeu
cacos inſitruimus. Add. *Diplom.*
Godefridi III. a. 1145. *Opp. MIRÆ Tom.*
III. c. 47. p. 43. ibi: „*Quicunque Do-*
minatus totius Terrae Brabantenſis
obtinuerit, ipſe etiam, ſicut honore &
poſteltate, ita beneuolentia & affectu
ad deſenſionem Eccleſiae ſuccedere
debere ſe nouerit. Inde Duces ſe
Patriae Dominos vocantur. Vid. *Diplo-*
ma Godefridi I. a. 1107. ap. BYTKENS in
Probat. p. 20. ibi: „*Ego tanquam Pa-*
triae Dominus. Conf. *Aub. MIRÆ*
Opp. dipl. T. III. P. I. c. 27. p. 26. *Pet.*
STOCKMANN'S Decif. Brabant. l. num. 15.
Henr. de DONGEBERG ap. EYND. iv. de
ſur. deuoluit. P. III. c. 1. n. 6. In GYND-
LINGIANIS P. XL. n. 4. p. 492. terrae hae
ſeuda indomunicata appellantur.

Ad §. X.

a) Conf. §. III. a). Lotharingia etiam
poſt facta ZVENTEPOLDI regis nomen &
formam regni ſingularis retinuit, quod
diplomata HENRICI I. OTTONIS I.
OTTONIS II. & HENRICI II. ſatis probant,
quorum nonnulla congeſſit ꝑ. ꝑ. CHIF-
LETIUS in *Commentario Lotharienſi* c. 2.
Conf. *CHRON. Epifcop. Metenſium* apud
Luc. D'ACHERY T. II. p. 228. *Dau. BLON-*
DELLI Barrum Campano-Francicum pag.
27. ſeq. *GISELBERTVVS, HENRICVS, OTTO,*
CONRADVS & BRVNO, OTTONIS I. frater,
Colonienſium Archi-Epiſcopus, ſub quo
Lotharingia duos Duces bellicos ha-
buit,

fuit, Praefides ac vicarii Germaniae Regum & Imperatorum fuere. Vid. BLONDELLVS d. Tom. II. *General. Franc. Affer.* p. 269. vbi: „fuerant, inquit, ad annum vsque 959. vniuersae Lotharingiae sub regibus praefides, quotquot eiusdem ab anno 898. Ducatum tenuerant. Giselberto enim e viuis sublato Otto rex a. 940. Henrico fratri regnum Lothariense commiserat, caet. IDEM p. 270. vbi concludit, „ac perinde Rainerium, Gislebertum, Henricum, Ottonem, Conradum, Brunonem, totidem Proteges, seu regum in Lothariensi regno generales vicarios fuisse. Quare doctissimus Jo. Bapt. GRAMAYE in *Hystor. Brabant.* c. 5. eis supremum secundum reges Imperium tribuit, in verbis: „horum, „quos hoc capite recensui, Ducum, „ita merum fuit Lotharingiae Imperium, vt omnes totius tractus Comitatus, eis, tanquam supremas secundum reges potestati, obedite cogenterentur. Add. ROTGERVS in *Vita Brunonis* ap. SVRIVM in *Ab. SS. XI. Octobr.* p. 163. & *Charta Theodorici, Metensium Praefidis*, ap. MEVRISIVM dans l'*Histoire de Metz* L. II. p. 326. Hadr. VALESIVS in *Notit. Galliar. voc. Lotharingia* pag. 286. Post Brunonem Ducum Lotharingiae inferioris atque superioris minor potestas fuit. Vid. BLONDELLVS d. l. pag. 270. Ducatum Lotharingiae Mosanae eiusque limites describit EVTKENS aux *Trophées de Brabant* T. I. L. I. p. 8. ibi: „Ceste Duché comprennoit dans ses limites „partie des Ardennes, ou elle se diuisoit de la Lorraine superieure, Limbourg, Juliers, l'Eyle, Liege, Namur, Los, Hasbaing, Gueldres, Cologne, Cleves, Brabant; En-vers Hollande, Vtecht, Frise, Haynaut, Valenciennes, Cambry, Tournay, caet. avec tout ce qu'etait entre la Meuse & l'Elcaut, & entre la Meuse & le Rin, tirant vers la mer, de quelle province le Siege imperial etoit en la ville d'Aix. Add. VALESIVS d. l. pag. 287. ibi: „Lotharingi inferiores — — inter Rhenum, Ruram & Mosam habitant, circa Nivesium, Coloniā Agrippinam, Bonnam, Tolbiacum, Marcodu-

rum, Juliacum & Antonnacum, quae veterum Ripuatarum sedes erant, quos Ripuarios & Ribatios recentiores dixerunt. Haec igitur loca Ducatus Lotharingiae inferioris fuerunt, ad quem & oppidum S. Trudonis cum Aduocacia Monasterii eius, oppidum Aquisgranum, vbi Ducum sedes iudiciaria exsistit, Castellum Rodeti Gemelacum, vel Gemblacum veteri monasterio, Brucellam, Andoverpum, Nouiomagum Batavorum, ad Vacallim aliaque oppida pertinuisse, variis ex chronicis discimus. Conf. DAU. BLONDELLVS d. T. II. p. 259. & 270. Pet. DIVÆVS *Rerum Brabant. Lib. IV. Francisc. HARÆVS in Proleg. Annal. Brabant. d. §. 3. Olim. VREDIVS de Sigillis Comitum Flandr. p. 81. Christoph. BROUWER Annal. Treurenf. T. I. L. X. p. 499. & 488. Augustin. CALMET dans l'*Histoire Ecclesiastique & Civile de Lorraine* T. I. pag. 917. MASCOV in *Princip. Jur. publ.* L. II. c. 3. §. 15. Varia tamen ratione hic Ducatus deinde fuit imminutus. Conf. J. B. GRAMAYE *Hist. Brabant. c. 5.* vbi bene obseruat: „Ducatum Lotharingiae tum angustioribus, „quam nuperi cum Principes possederant, terminis clausum fuisse, multis „regionibus proprios Comites, multis „nouos ex vicinis Episcopis Dominos „adeptis. De indole eius sub CAROLO Duce §. III. a) egimus. Post OTTONEM, huius filium, Duces archiepis limitibus circumscripti fuere, quod bene intellexit Fr. HARÆVS, qui in *Prolegom.* §. 3. scribit: „Duces Imperiales modo hic, modo illic sedem habuisse existimo, neque vlla ratione mihi per-suadeo, tam amplas eorum res praes Louanienfibus fuisse, atque DIVÆVS eas depinxit. Nimirum ab hoc tempore distinctum a Ducatu mansit Louanienfium infolge patrimonium, Brabantia cum vicinis regionibus inter Ducem & Comites diuisa. Vid. GRAMAYE *diel. Hystor. Brab. c. 6.* vbi asserit: „Duces Lotharingiae inferioris Marchiam cum Campinia, loca Hasbaniae & Gallo-Brabantiae partem possedisse; „Comites Louanienfes vero reliquum „Brabantiae obtinuisse. Conf. SUPPLE-*

MENT

OTTONEM, diuersarum familiarum Principes tenuerant, aa) plane se-
iuncta erat. b) Non minus *Marchionatus Antwerpensis*, olim contra Gal-

G
los

MENT aux Trophées de Brabant Tom. II.
L. II. p. 287. Facta vtriusque Lotharin-
giae Ducatus bene exposuit BLONDEL-
EVS d. T. II. p. 270. de quibus etiam egit
DN. MASCOVIVS *diss. de nexu Regni Loth.*
cum Imp. R. G. imprimis §. 17. in verbis:
Hanc (Lotharingiam) Duces Lothar-
ingiae inferioris primo rexerunt.
Deinde, mutata terrarum facie, Du-
cumque auctoritate non amplius per
vniuersam prouinciam vigente, Im-
peratores Vicarios per eam quando-
que constituerunt, qui vice regia iura
Imperii tuerentur. *Adolphum Nas-*
seuitem ipsam Brabantiae Ducem Vi-
carium per has oras instituisse, suo
loco notabimus. Jam ALPHORSVS
Rex HENRICO III. Duci eiusmodi supre-
ma iura commisit. Auctor est *Ed. WIN-*
TERVS L. V. cap. 1. ap. BYTKENS T. I. in
Probat. pag. 97. verb. „Alphonfus A.
1255 (1257) constituit Henricum,
huius nominis tertium, Ducem Lo-
tharingiae & Brabantiae, vniuersalem
Tuorem, Custodem ac Defensorem
Vasallorum, Ciuitatum, Oppidorum,
Terrarum & omnium iurium Imperii,
a Brabantia vsque ad Rhenum & a
terminis dioeceseos Treurenfis in de-
scensu Rheni vsque ad mare, cum
potestate sibi rebelles corrigendi &
ipsos conciliandi, ac leuandi poenas
pecuniarum, obuentiones, reditus &
prouentus, prout in litteris desuper
confectis plenus habetur. Conf. 70.
Jacobi IFFLETIVS in Alsaris vindicata
pag. 10. Diploma ADOLPHI Regis, A.
1294 datum, vide ap. BYTKENS d. l.
pag. 117. ibi: „Adolphus cet. Johan-
nem, Lotharingiae, Brabantiae &
Limburgi Ducem, — — constitui-
mus ADVOCATVM PRINCIPALEM &
Redorem & Judicem generalem in
aquis & in terris, ad exercendum
omnia, quae Pacis obseruantiam re-
spiciunt, & ad Advocati Principalis
officium pertinere noscuntur, nostro
& Imperii nomine exercenda, a par-
tibus circa flumini *Adolfellae* vsque ad

partes maris, quod *Zee* vocatur; &
ex parte Rheni altera versus *Westpha-*
liam: BYTKENS T. I. L. IV. pag. 327.
addit: „Certe Constitutio (*Adolphi*
Reg.) fut infalliblement donnee pour
reftablr l'aythorité des Ducs de Lo-
thier en leur ancien splendeur. estre
& pouvoit, en quoi par consequence
confistoir l'augmentation & la digni-
té Imperiale. Conf. *Diploma CON-*
RADI Regis ap. CHEFLETIVM d. l. pag. 9.
Reliquis iurium Ducum Lothar. haud
dubie accensenda superior aduocata
regalis Aquis, de qua testatur *Charta*
a. 1280. ap. BYTKENS d. T. I. in Probat.
p. 112. verbis: „Judices, scabini, con-
sules, ciuium magistratus & ceteri ci-
ues regalis sedis Aquis notum fa-
cimus tam praesentibus, quam futu-
ris, quod nos vnanimiter recognoscimus
illustrem Principem, Dominum
Johannem, Dei gratia Loth. & Brab.
Ducem, nostrum esse (quemadmo-
dum sui honorati praedecessores fue-
runt) SVPERIOREM ADVOCATVM. Et
nos ipsum & suum, qui in Ducatu le-
gitime successerit, heredem, pro no-
stro SVPERIORE constitemus & tenemus
in perpetuum ADVOCATO, & eidem
Johanni, Loth. & Brab. Duci, promit-
timus bona fide, quod eidem & he-
redi suo contra omnes, qui nunc su-
persunt, aut poterunt supersesse, (ex-
cepto Serenissimo Domino nostro
Romanorum Rege ac Imperatore)
assistentes fideliter consilio, auxilio
& fauore. Datum Aquis A. D. 1280.
Add. *Diploma Johannis Ducis ibid. Har-*
drian. VALESIVS Notit. Galliar. voc. Lo-
tharingia p. 287.

aa) Conf. J. B. GRAMAYE *Hist. Brabant.*
cap. V. seq. PFEFFINGER in Pitruario illus-
trato L. II. T. XVI. p. 270. seqq.

b) MAGN. CHRON. BELG. p. 97. Ant. SAN-
DERI *Chorographia Brabant. in Laga*
Parthena illustrata §. 23. pag. 48. ibi:
Godefridus Comitatus Louaniensi Lo-
tharingiae Ducatum & Antwerpensi-
sem Marchiam adiunxit. LIPSIVS
in Lo-

ios in *Pago Rheni* institutus, *bb*) propriis rationibus constabat, *c*) quamvis non eo demum tempore, quo Comites Louanienſes Ducatu Lotharingico fortunas ſuas auxerant, cum illo coniunctus videretur, dum vtrumque vni conferre Caefares iam pridem in more poſitum haberent. *d*) Brabantiae Ducatus *dd*) hoc aevo ne nomine quidem cogni-

tus

in Louania L. I. c. 12. Fr. HARÆVS d. I. 70. Bap. de VADDERE. Canonici Anderlechtens in Tr. de l'Origine des Ducs & Duché de Brabant. Ol. VREDIUS d. Tr. p. 82. SUPPLEMENT aux Trophées de Brabant T. II. L. III. p. 285. Inde Godefridus Barbatus & ſucceſſores eius has terras a Ducatu in titulis ſuis bene diſtinxerunt, exemplo ſit Diploma A. 1107. ap. RYTK. in Probat. p. 30. „Ego „Godefridus, Dux & Marchio Lotharingiae, Comes Louanii: nec non alius de A. 1110: „Ego Godefridus, „D. G. Dux Lotharingiae & Comes „Louaniae. 1BI D. p. 31. Plura exempla videri poterunt apud EYNDEN p. 34. 38. ſeq. Ol. VREDIUM d. Tr. pag. 31. ſeq. Add. Diploma fundationis Monasterii Paderbecani ap. MIRÆVM in Cod. donat. par. cap. 83. ibi: „Aduocatus vero loci „erit, quicumque Louanii Comes fuerit. Charta a. 1140. ap. EYND. pag. 389. ibi: „cui poſt patrem cum Comitatu & „Ducatu tota terra ſuruebat ſubdita. *bb*) Conſ. Jo. Bapt. GRAMAYE in Antwerpia & CHRON. GOTTWIGENSE T. II. pag. 746. *c*) VYTKENS T. I. Lib. I. c. 7. pag. 17. ibi: „Après que le Royaume de Lothier „fut diviſé en deux Provinces il eſt „vrayſemblable, que les Ducs de Lothier le Marquisat d'Anvers ont poſſédé point toutes fois conjointement & comme vne meme piece, ni a meme titre, mais en qualité de Marquis du S. Empire qu'eroit lors, & encor a preſent eſt dignité diſtincte de celle de Duc de Lothier ou Lorraine; add. pag. 16. LIPSIVS d. L. I. cap. 12. ibi: „Norandum, a Brabantia & Lotharingia (eſt) nunc in illa cenſetur) Marchiam diuiſam fuiſſe. Non quia olim in Lotharingia non fuerit, ſed nimirum Imperatores Germanici auelant & ſibi & ſuis, quibus gratificari

„vellent, eam ſeruarunt. Antea expoſuerat, quas terras comprehenderit. Add. VALESIVS Netiv. Gall. voc. Andoverpum. Ol. VREDIUS de Sigillis Comit. Flandr. p. 84. CHRON. GOTTWIG. T. I. pag. 746. Si Auctori Chronici ventuſti apud GRAMAYVM in Louania pag. 7. Antiq. Brabant. fides, Marchionatus huic Comites Louanienſes iam antea poſſederunt, eumque in Lotharingiae Duces tranſulerunt. Conſ. IDEM in Antwerpia L. III. c. 1. & 3. De origine huius vocabuli agunt Godefr. HENSCHENIVS Lib. de tribus Dagobertis L. IV. c. 8. Carol. SCRIBANIVS in Origin. Antwerp. c. 5. Fr. SWERTIVS in Monumentis Ducat. Brabant. p. 5. Godefr. WENDELINVS de natali ſolo Legum Salicar. c. 16. p. 109. voc. Anhuverbo.

d) LAMBERTVS SCHAEFFNER, ad A. 1076. Diploma Henrici II Imp. ap. HARÆVM in Proleg. §. 3. VYTKENS d. I. p. 16. J. B. GRAMAYE Hiſt. Brabant. cap. 21. ibi: „Henricus Imperator Godefrido, Eustathii, Boloniensis Comitis ex Ida, Godefridi Gibberis ſorore, filio, Marchiam „Antwerpenſem; filio autem ſuo, „Conrado, Ducatum Lotharingiae diſtribuit. Sed non multo poſt, ad „Regnum Italiae euecto Conrado, Ducatum Marchiae adiunxit.

dd) A titulo Ducis Brabantiae diſtingui debet ille, quo ſe non raro Ducem Louanienſem vocavit Godefridus M. cum ſuis ſucceſſoribus. Hic longe antiquior illo, nunquam cum Lotharingia iunctus occurrit. Vid. diplomata ap. MIRÆVM d. I. VREDIUM de Sigill. Comit. Flandriae p. 82. GRAMAYVM in Louania p. 6. Diploma FRIDERICI I. Imper. a. 1155. apud VREDIUM in Gen. Comit. Flandr. in Probat. P. I. p. 107. Pacta dotalia Henrici II. Ducis a. 1179. 1BI D. p. 226. Originem eius prodiit J. J. CHIELETIVS, qui in Luminibus genealogicis pag. 169. aſſertit: „a loco

tus e), post centum annos demum auditus, cum Lotharingico vnus idem-
G 2 que

33 a loco habitationis dictos esse Duces
34 Loth. superioris, *Duces de Nancio*;
35 Duces inferioris, *Duces de Louanio*
36 sive *Louanienses*. Add. GRAMAYE in
37 *Louanio* p. 6. in verbis: „secundi gene-
38 ris Ducem inuenio, cum Godefridus
39 se scribit Dei gratia Ducem Loua-
40 niensem, id est, Lotharingiae, ab vrbe
41 eius primaria. Consensit VALENTIS
42 voc. *Lotharingia* pag. 287. cui addere li-
43 cet BLONDELLVM T. II. *Affert. Geneal.*
44 *Franc.* p. 134. vbi sententiam suam hunc
45 in modum proferit: „Nullus vnquam
46 (proprie loquend.) Louanii Dux fuit.
47 Dicam amplius, in nullum Louanii
48 Dynastam ante annum 1106 Ducalis
49 titulus transit. Tunc enim apud
50 Vangionem ciuitatem — — Hen-
51 ricum Limburgicum Ducem rebus
52 publicis priuauit Henricus V. eiusque
53 Ducatum (Lotharingiae scil. inferioris
54 titus praefectura) Godefrid. Comiti
55 Louanienfi, dedit. (sunt verba Chron.
56 Hildef.) Cumque ex eo tempore
57 se Henricus & post-ri Limburgenses
58 non Comites, vt ante annum 1095,
59 sed Duces nominarent, ad maiorem
60 vtriusque familiae inferioris sibi Lo-
61 tharingiae Ducatum vindicantis di-
62 stinctionem, Godefridi nepotes non
63 nunquam Louanienfes Duces aemuli
64 Limburgenses Duces (quomuis nec
65 Louanio per se, nec Limburgo Duca-
66 tis titulus conueniret) vocati sunt.
67 e) Prouocamus hic ad diplomata Brabantia,
68 quorum magnus numerus extat.
69 Horum non erit sincerum atque genui-
70 num, quod ante HENRICVM I. Ducem
71 tituli Ducis, vel Ducatus Brabantiae
72 mentionem faceret. Quae merito
73 IPSIVS d. tr. L. l. c. 13. „illud tamen,
74 inquit, video & teneo Comitatum mo-
75 do Brabantiam tunc fuisse, neque
76 Ducatus nomen apud nostros repe-
77 riri ante Henricum IV. Comitem, qui
78 accepit; nam hoc Historici nostri
79 docendi sunt. Add. IDEM *Lit. II.*
80 c. 1. BYTKENS T. I. L. II. c. 4. p. 199.
81 sibi: „Ce fut lui (Henry) qui premie-
82 rement comença a porter le titre

33 de Duc de Brabant avec celui de Duc
34 de Lothier, ce que ses successeurs ont
35 depuis continué. Vid. *Diplomata*
36 *Brabant.* ap. AUB. MIRÆVM *Opp. diplom.*
37 *T. I.* pag. 196. 197. 199. 401. 407. 408. 574.
38 576. 578. seq. Ol. VREDIUM de *Sigillio*
39 *Comit. Flandr.* pag. 81. seqq. BYTKENIUM
40 *T. I.* in *Probationibus*. Primum, quan-
41 tum quidem constat, Brabantiae Ducis
42 vocabulum occurrit in literis Principum
43 Germaniae de electione OTTONIS
44 *Brunsvicensis* A. 1178. ad INNOCEN-
45 TIVM III. missis, apud MIRÆVM *T. I.*
46 *Opp. dipl.* pag. 197. vbi in subscriptione
47 haec verba leguntur: *Henricus, Dux*
48 *Lotharingiae, qui est Brabantiae, Mar-*
49 *chioni Romani inuersi, etc.* His adden-
50 diae veterae inuestiturae PHILIPPI *Reg.*
51 *A. 1204.* ap. BYTKENS in *Probat.* nec
52 non *Praeceptum HENRICI Rom. Reg.*
53 *A. 1222.* apud VREDIUM in *Gen. Com-*
54 *itum Flandr.* P. I. *Probat.* p. 133. *Di-*
55 *ploma HENRICI iun. A. 1234.* apud
56 EVMD. in *Sigill. Comit. Flandr.* pag. 83.
57 hoc elogio vtur: „Henricus iunior,
58 filius Ducis Lotharingiae & Braban-
59 tiae. Add. *Charta A. 1238.* apud MI-
60 RÆVM *T. I.* p. 311. Ipsi tamen Duces
61 in diplomatibus suis hoc titulo vix vti
62 sunt ante annum 1238. Chartam enim
63 a. 1231, quae *T. III. Opp. dipl. Miraci*
64 *Henrico I.* tribuitur, facile spuriam de-
65 prehendit qui eam cum reliquis chartis
66 Ducum Brabantiae ac spectatim Henri-
67 ci I. contulerit. Nec hoc tempore ille
68 Ducibus adeo familiaris fuit. Ex-
69 tant enim diplomata anni 1238 &
70 sequentium annorum, in quibus exulat.
71 Vid. diploma ap. MIRÆVM *d. T. I.* p. 579.
72 Quod haud dubie MIRÆVM mouit, vt
73 *d. T. I.* p. 73. nota 7. scriberet: „Henri-
74 cus III. Lotharingiae eo nomine
75 Dux circa annum 1250 titulum Bra-
76 bantiae Ducis primus assumpsit.
77 Monuit tamen Hadr. VALENTIS *d. l.*
78 voc. *Lotharingia* p. 287. „AUB. MIRÆVS
79 ex veteribus diplomatibus certo sibi
80 constare non semel ait, Henricum
81 eius nominis tertium, Ducis Lotha-
82 ringiae titulo Brabantiae titulum
83 a. 1247

que habitus non fuit *ee*), tantum abest, vt idem cum illo dici possit. Godefridum Louaniensem, quem magnum posteri haud immerito praedicarunt, Brabantiam iam antea possessam ab HENRICO V. Imperatore beneficali iure obtinuisse, diplomatum fidei incorruptae aequae refragatur, nec quisquam veterum hoc asseruit. Potius pristina & perantiqua harum terrarum ratio etiam post Godefridum M. immutata permanit, Duxque

30 a. 1247 adiunxisset, quod tamen
31 DIVÆVS multo prius contigisse asserit. Certe MIRÆVS sibi ipse non
32 constat; nam in *Chronico suo* Henricum I. A. 1225 Lotharingiae & Brabantiae Ducem appellat & Henricum
33 II. eius filium ac successorem anno
34 1240 iisdem titulis donat. Et ipse
35 litteras duas in *Cod. donat. piar.*
36 profert a. 1243 & 1245 datas, in
37 quibus Henricus, eius nominis secundus, Dei gratia Ducem Lotharingiae
38 & Brabantiae se nuncupat. — —
39 Quidam titulum Brabantiae titulum
40 Lotharingiae tribus fere seculis altero
41 vetustiori, male praeposunt. Add.
42 *Dau. LINDANVS de Tenera comoda L. I. cap. 5.* in verbis: „Lotharici Ducalem
43 titulum Brabantiae Principes vetusto
44 de more adhuc inscribunt, immo
45 etiam praefcribunt, idque & meritis
46 & veterum imitatione, quum Brabantiae
47 titulus demum ab Henrico III.
48 assumptus sit ad a. 1247. Conf. *J. B. GRAMAYE Histor. Brabant. cap. 9. III.*
49 *MASCOV dicit. disseri. §. 18.* ibi: „Henricus III. Brabantiam titulo Ducatus
50 inseruit, atque ab eo tempore Duces
51 Lotharingiae & Brabantiae vocati
52 sunt: MIRÆVS quidem circa annum
53 1250 factum scribit. Sed existant
54 antiquiores tabulae, in quibus
55 hic titulus occurrit. Vid. ex gr. *Diploma de anno 1243.* apud *EVNDEM* in
56 *Cod. donat. piar. c. 105. IDEM in Princip. Inscr. publ. L. II. c. 3. §. 17.* Ex quo
57 nunc emendari & suppleri poterit *BLONDELVS*, qui *T. I. Affer. Geneal. Franc. in praefatione apologetica*, contra *CHIFLETII Tenensium expensum* disputans, scribit:
58 „Brabantium Ducatus nulla prorsus
59 ante annum 1106, quo Godefridus
60 Barbatas, Louanii in Brabantino pago
61 Comes, Lotharingiae inferioris Du-

30 catu ab Henrico V. donatus est, mentio
31 fuit; nec non *Tom. II. pag. 234.* ibi:
32 „HENRICVS ille II, ad quem *INNO-*
33 „BENTIVS IV. legatum misit, Lotharingiae
34 „vnius Dux fuit, non Brabantiae, quae
35 „tunc Ducatus nec reuera
36 „fuit, nec a quoquam dicta est.
37 ee) Conf. §. III. e) *MAGNYM CHRON. BELGICVM* apud *Vrsif. pag. 97.* ibi:
38 „Hic notandum, quod postquam Archiducatus
39 „Lotharingiae separatus est a Brabantia,
40 „nunquam deinde Brabantia dicitur Ducatus,
41 „sed Comitatus Louanienfis, vel Bruxellensis.
42 „Inde patet, Brabantiam titulum Ducatus
43 „directe & per se olim non habuisse,
44 „nisi cum Archiducatus Lotharingicus
45 „Brabantiae vniueretur. *CHRONICON NIVELLEENSE d. l. Dau. BLONDELVS d. T. II. p. 234.* vbi bene obseruat:
46 „ANTIQUOS BRABANTIAE PRINCIPES,
47 „Giselberti Manuaticensis & Irmengardis,
48 „Lothario Imperatoris natae, posteros, anno demum 1106
49 „titulo Ducali, non qua Brabantiae
50 „possessores, sed qua Lotharingiae inferiori
51 „praefecti fuissent, ornatos fuisse. Praeter
52 „hos rem bene exposuit *BROWERVS Annal. Treurenf. L. XIII. T. II. p. 4.* in verbis: „Ducatus
53 „Lotharingiae, quo Henricus Limburgicus
54 „potitus erat, Godefrido Louanienfis
55 „Comiti Regis dono cessit. Qua rerum
56 „vicissitudine inferioris Lotharingiae
57 „Ducatus, velut a trunco suo recisus,
58 „in Ducum (Comitum) Brabantiae
59 „familiam infunditur, frustra renitente
60 „Limburgico. Conf. *G. HENSCHENIVS de tribu Dagobertis L. II. c. 8.* De
61 „differentia inter Ducatum Lotharingiae
62 „& Brabantiam accurate disserit *J. B. GRAMAYE in Antiquitatibus Gallo. Brabantiae p. 10.*
63 „verbis: Hoc addam, vel dignitatem hanc
64 „Ma-

Duxque Comitum titulum reliquis titulis suis non raro praeposuit. f) Se-
culo fere integro claso, Ducatus titulus Brabantiae indirus, g) quae
H cum

» (*Magni Brabantiae Balliu*) in hoc
» Brabantiae tractu, & non alibi, notam,
» indicio esse posse diversitatis, quae
» necessario scienda est Historico inter
» *Brabantiae & Lotharingiae Ducatum*.
» Et pag. 12. in *Genappi*: » Dices Lothar-
» ringiam idem esse cum Brabantia,
» Contrarium docent Henricus, Comes
» Louanienfis, (qui Dux Lotharingiae
» non fuit) qui se Terrae Brachbanten-
» sis Comitem appellat. Et certius
» ipse Godefridus in Diplomate Dona-
» tionis, factae Equitibus Ierosolimitan-
» nis, vocat se Ducem Lotharingiae &
» Comitem Brabantiae, quod posteris
» idem apparet esse cum Comite Loua-
» nienfi, quo titulo idem ipse alibi vi-
» tur. Unde liquet, *Brabantiae titu-
» lum* aliud quid fuisse, quam *Lotha-
» ringiae*. Et quod Historici tradunt,
» Henricum Ducem Lotharingiae titu-
» lum cum Brabantiae titulo mutasse,
» eo, quod ille Ducibus superioris ad
» Mosellam provinciae proprius vide-
» retur, puto erroneum esse, & factum
» imprudens sine auctore, ob causam
» hic non dicendam, adeoque ipsorum
» Scriptorum Francorum testimonium
» Lotrichii & Lotharingiae nomen an-
» te aliquot secula magis proprie hae-
» sisse penes nostros Duces, quam penes
» Duces superioris Lotharingiae,
» seu verius *Lorranae*. Consentit
» SUPPLEMENT aux *Trochies de Brab.*
» T. I. Lib. I. pag. 16. ibi: » Gennap com-
» prend aujourd'hui tout ce qui reste du
» grand nom & du titre du Duché de
» Lothier, & contient quatre Bourgs,
» cent soixante quatre villages, douze
» Baronies & huit Abbayes, qui sont
» dans son territoire. Add *Ed. DIN-
» TER* in *Chron. Brabant.* ap. *VREDIUM*
» in *Gener. Comit. Flandr.* P. I. pag. 242.
» SUPPLEMENT aux *Trochies de Brabant*
» T. I. L. II. p. 15 seq. Ex quo nunc ma-
» nifestum redditur, sententiam illam,
» quam nos oppugnamus, non maiori
» fundamento niti, ea, quae Brabantiae
» Ducatum iam ad tempora Regni Au-

strasiae refert, qua Auctores Chronico-
rum plerumque vsi sunt.

f) *FR. HARÆVS* in *Proleg.* §. 1. » Gode-
» fridus Barbatus, etiam postquam Dux
» solemniter esset solutus, praeposuit
» tamen adhuc titulum Comitum Loua-
» nienfis. Vid. *MIRÆI Dylam. Belg.*
» *Opp. T. I. p. 252.* ibi: » Godefridus, gra-
» tia Dei Comes Louanienfis, Dux Lo-
» tharienfis. Conf. *LIPSIVS* in *Lo-
» uanio L. II. cap. 1.* & *GRAMAYE* in *Lo-
» uan. p. 7.* *Antiq. Brabant.* Quid Gode-
» frido Barbato atque Louanienfis Du-
» catu Lotharingico tum accesserit, ex
» conditione huius Ducatus, non vna ra-
» tione imminuti, (not. 2) h. §.) aestima-
» dum. Nimirum praeter Marchiona-
» tum Antwerpensem, magnam partem
» Gallo-Brabantiae & iura nonnulla Du-
» calia non adeo magna ex tanto naufragio
» supererant. Inde facile apparet,
» ingentes illas fortunas, quibus Braban-
» tium in Belgio eminere, non tam Ducatus
» Lotharingici accessione iis obuensse,
» sed iam antea magna ex parte ab eis
» possessas, ac deinde varia ratione insigni-
» ter auctas fuisse, quod tabulis a *Chri-
» stoph. BVTKENIO* in *Probationibus Tro-
» phaeorum* collectis, satis probatur. Conf.
» *PET. DIVÆVS* *Rerum Brabant.* L. VI. §
» VII. & *J. B. GRAMAYE* in *Gallo-Brab-*
» *antia.* *BLONDELLVS* *Tom. II. Assert.*
» *Gen. Franc.* pag. 259. Quam vero *D. N.*
» *XOPPIVS*, posthabita terrarum Bra-
» banticarum diversitate, vtriusque Duca-
» tus origines, tam ratione temporis,
» quam rei ipsius satis diversas, non di-
» stinxerit, immo potius Ducatum Lotha-
» ringicum & Brabantium, inde a primo
» illius ortu, vnum eundemque habuerit
» Consecutiones inde deductas, quibus
» potissimum vsus est, quomagus Serenissi-
» mis Landgrauis Hassio-Cassellanis in
» hereditate Brabantina primas deferret
» partes, satis fallaces atque falsas esse,
» necesse est.

g) Hoc probe perspectum habuit *Petrus*
» *STOCKMANNVS*, supremi Brabantiae
» consilii senator, dum in *Tr. de Jure de-*
» *mas.*

cum Lotharingico Ducatu, seu potius reliquiis eius, nec non Marchio-
nato aliisque a Ducibus possessis terris vnicum quasi Ducum patrimonium constituit. *h)* Hoc vero nouis incrementis deinceps auctum,

VNVM

uoluit. P. II. c. 2. n. 9. scriberet: „ Illud
est, quod potissimum volumus, non
potuisse anno 1005 Gerbergam fratri
suo succedere in Ducatu Brabantiae,
qui nondum in rerum natura exsta-
bat, cum nondum coaluissent in
vnum ditiones illae, quae *CORPVS*
BRABANTIAE deinde constituerunt,
& ex quibus partibus hodie constat.
Conf. *IDEM Part. III. cap. 2. n. 8. Dau.*
BLONDELLVS d. T. II. p. 259. Et 268.
h) *LIPSIVS in Louano L. A. c. 13.* senten-
tiam suam de hac re his verbis proferit:
„ Suspicio, cum Duces iam Lotharin-
giae nostris essent, impetrasse ab Im-
peratore, vt ille Comitum Brabantiae
titulus in Ducalem item mutaretur.
Factum, & placuit nouellus hic praee-
sillo veteri, quia ambiguus erat, &
Duces superioris Lotharingiae etiam
vsurpabant, adeoque inuoluit, vt ob-
literato Lotharingiae & aliis, hanc te-
nerent, & terris suis communica-
rent. „ Veterum tamen lapsus hac in
re notandi videntur. *Primum*, quod
abrogato vel obliterato Ducatus Lotha-
ringici nomine, Brabantiae Ducatus, au-
ditore Henrico I. Duce in eas locum
substitutus sit, de quo errore *J. B. GRA-*
MAYE in Gallo-Brabantia p. 12. (Supr.
not. a) in fin. egit. Alter, GODEFRID-
VM I. & qui eum secuti sunt, titulum
Ducat. Lotharingiae inferioris sumis-
se, quomagus se discernerent a Ducibus
Lotharingiae superioris. Vterque di-
plomatibus Brabant. satis confutatur.
Conf. *IDEM d. l. LIPSIO Per. STOCK-*
MANNVM, qui Tabulario Brabantino vsus
est, addimus d. Tr. P. III. cap. 2. n. 8. in
verbis: „ Quis autem Brabantiam in
Ducatum crexerit, & quando id con-
tigerit — — dicam breuibus. Titi-
ulum manasse ab Imperatoribus
Germanicis, qui Duces Lotharingiae
circa annum tertium & quartum sae-
pra millesimum ducentesimum simul
compellare coeperunt Duces Lotha-
ringiae & Brabantiae, ac nominatim

in celebri constitutione Philippi Imp.
anni 1204, praesentibus & adscripu-
lantibus Principibus Imperii, quam
compellationem alii successus Impe-
ratorum & externi Principes facile se-
cuti sunt. Conf. *IDEM in Decisio-*
nibus Brabant. Decf. 1. pag. 15. Hadr.
VALESIVS in Notis. Galliar. voc. Lotha-
ringia. ibi: „ Qui Comes primum, de-
inde Dux Lothariensis nuncupaban-
tur, postea Ducis Brabantiae magnifi-
centiore nomine dici maluerunt, at-
que hanc Ducum Lotharingiae titulo
appellationem adinuerunt. BLON-
DELIVS d. T. II. General. Franc. Affer.
p. 330. asserit: „ Brabantiam & Limbu-
rgum suo iure Ducatus nunquam fuis-
se, sed ipsi abosue Ducalem titu-
lum fuisse tributum. Add. III. MARS-
COY in Princip. Jur. Publ. L. II. cap. 3.
§. 17. ibi: Henricus III. Dux, Braban-
tiam Ducati titulo inferuit, atque ab
eo tempore Duces Lotharingiae &
Brabantiae vocari sunt. Sententia,
quam OL. VREDIVS de Sigillis Comit.
Flandr. p. 83. seq. & August. CALMET
dans l'histoire de Lorraine T. I. pag. 917.
protulere, ex dictis facile diiudicari po-
terit. An tum terras Brabancas iam
olim possessas Duces Imperatori in se-
rum obulerint, vel potius vniuerso
terrarum patrimonio nomine Ducatus
Lotharingiae & Brabantiae a Caesare in-
uestiti fuerint; ab aliis quaesitum legi-
tur. Quae de indole terrarum Bra-
bancicarum olim magno studio disputa-
tum atque cum hac quaestione alia
simul, quae de subiectione earum intui-
tu Imperii Germanici concepta erat,
commixta fuit. Vid. OL. VREDIVS de
Sigillis Comit. Flandr. p. 83. seq. August.
CALMET Histoire de Lorraine Tom. I.
p. 917. STOCKMANNVS in Decisio-
Brabant. Dec. 1. n. 14. ibi: „ Nam in-
primis verum non est, Brabantiam
Imperii Romano-Germanici mem-
brum vnquam plene fuisse. Cum
Ditio Louanienfis, Bruxellensis, Syl-
uaedu-

VNUM fere CORPVS habitum, eique a BRABANTIA vulgo nomen inditum fuit. *hh*) Quod diplomata, a MIRAEO, BVTKENIO, VREDIO,

H 2

aliis,

uaducensis, Dieftensis, Thenensis, Arctothana, Wallonica seu Romana, aliaeque eius Imperii Maiestatem nunquam agnouerint, aut iure clientelari imperatori paruerint. Sed Stockmanno bene responsum ab Ill. MASCOVIO d. *differt.* §. 7. §. 24. not. 1. in verbis: „Fuérnt Louanienfis, Bruxellesnsis aliaeque ditiones vetus familiae allodium, ergone exemptae a subiectione, quam omnia, quae intra fines regni alicuius sita sunt, summo Imperio debent? Hoc est primum subiectionis & obsequii fundamentum. Quod si feudale vitulum accesserit, praeter primaeum illum nexum alia noua, ex indole feudorum in qualibet curia vigente, inducitur obligatio. In diuidenda priorae questione literae clientelares Brabanticae, quas MIRAEVS, BVTKENIUS alique libris suis inseruerunt, veramque paginam faciunt. STOCKMANNVS hac in re sibi parum constans l. c. n. 15. *seq.* refert, Anno 1516 delegatos in hanc rem Consiliarios, addita enumeratione eorum, quae tum inflexo examine, ab illis fenda Imperii habita sunt. Conferatur IDEM n. 16. §. 17. & in Tr. de iure deusult. P. III. c. 1. n. 8. §. B. GRAMAYE *Hist. Brabant.* cap. VI. §. B. DE VADDERE *cit. Tr.* cap. XV. DN. MASCOVIO d. *diff.* §. XIX. *seqq.* Non opus est in hanc rem accuratius inquirere, quam certissimum sit, ordinem succedendi in gente Ducum Brabantiae immutatum permansisse; nec vnquam quid detractum fuisse iuri, quo fratres natu minores cum maiori in patris hereditate vsos diximus, adductae diuisionum ac transactionum, etiam post haec tempora initarum, tabulae satis euincunt. Conf. §. XII. XIII. XIV. & XVI.

hh) SUPPLEMENT aux *Trophées de Brabant* T. II. L. III. pag. 285. verbis: „Le Duché de Lothier réuni aux Comtez de Louvain, de Mansuarie & d'Arnaut & au Marquisat du S. Empire ses parties, composent en tout, qui ne com-

prend guere plus que le pais entier du Brabant moderne: Add. BVTKENIUS T. I. L. I. c. 6. p. 12. ibi: „La Duché de Brabant, comme on la prend maintenant, est composé de diverses pieces, car elle comprend partie de l'ancien Brabant — — partie de l'Haebaing, presque toute la Taxandrie, ou sont comprins les anciens Comtez de *Burgenon, Darnau & Mansuarie*, avec bonne partie de celles de *Streyen*, voit même le Marquisat de *Annvers* ou du S. Empire est réputé pour Brabant. „ Quo significatur, si quis Brabantiae Ducatum accipere acque diuersa tempora Ducatus Lotharingiae inferioris probe distinguere velit, a vero, non adeo alienum animaduertet, quod BLONDELLVS *cit. T. II. p. 268.* asseruit, Ducatum Brabancicum LOTHARINGICI VETERIS propaginem esse: nec non illud, quod pag. 259. legitur, in verbis: „Brabantiae singula membra dominio suo adiungere Godefridus posteri, paullatim compacto ex Lotharingici ruinis Brabancico, qui nunquam antea in serum natura fuerat, Ducatu. Quibus iungendus locus tertius IBID. pag. 270. vbi de factis Lotharingiae Mosellanae disserit, ac deinde pergit: „Eadem fere Lotharingiae inferioris (vulgo *Lothier* dictae) conditio. Cum enim anno 1106 Ducatus eius, abdicato Henrico Limburgensi, Godefrido Louanienfi ab Henrico V. adscriptus fuisset, & Brabancicum Pagum cum Hasbanienfis parte priuari sui iuris fecissent Godefridus posteri, pederentim exoleuit Lotharingici Ducatus memoria, vt Brabancico, abusive & improprie sic dicto, locum faceret, tanquam fuit praecedente tempore scriptorum negligentia, vt quem ab anno 1106 Lotharingiae Ducem & Marchionem, Louaniensem Comitem, proprie locuti, dixerant, circa a. 1137. &c. Louaniensem Ducem, circa a. 1204. Lotharingiae & Brabantiae Ducem, circa a. 1207.

22 &c.

aliis, magno studio collecta, satis testantur. Ducatu Limburgico a JOHANNE I. Brabantiae addito, tres simul Ducatus in titulo Ducum Brabantiae enumerantur. 1)

§. XI.

Godfridus Barbarus, quem magnum quoque celebrant, Anno MCXL diem supremum obiit, a) GODEFRIDO II. & HENRICO filiis relictiis. Horum natu minor, Henricus, auitum Gentis suae patrimonium, quod ipsi cum fratre commune erat, aliquamdiu consueto more indiuisum habuit. b) Non minus pater Godfridus M. piis donationes aliasque bono-

» Sec. Brabantiae Ducem absolute, cir-
» ca a. 1267 Brabantiae & Lotharingiae
» Ducem, inuerso legitimo ordine,
» inscriberent. caet.

a) Ex. gr. Johannes, Dei gratia, Lotharingiae, Brabantiae & Limburgi Dux. In diplomate A. 1148. quo Prouinciae Burgundicae Germanorum Imperio innectuntur, hi Ducatus a se inuicem adhuc bene distinguuntur in verbis: Nominatim Ducatus Lotharingiae, Brabantiae, Limburgi, Gelriae, Luxemburgi: Comitatus Flandriae, Artesiae, Burgundiae cet. Vid. §. 7. CHIFFLETIVS in *Asiatia Vindicata* cap. X.

Ad §. XI.

a) De hoc anno extat diploma Godfridi Barbatu in Diplomatum Belgicis *Ant. MIRÆ 1 Opp. Diplom. p. 321.* cui addita obseruatio: Hoc eodem anno d. XXV. Jan. migrauit ex hoc Seculo piissimus & bellicosissimus Dux Godfridus Magnus, dictus Barbarus. Add. *Ant. SANDERVS in Historia rerum Affligensium p. 12. Jo. MOLANVS de militia sacra Ducum Brabant. cap. 56.*

b) Quod euincit Churia donationis HENRICI apud *BYRENS T. I. in Probat. p. 32.* ibi: „Notum sit omnibus, tam praesentibus, quam futuris, quod Ego HENRICVS, filius Godfridi, Ducis Lotharingiae & Comitatus Louani, ad declinandas miserandas & aerumnositas huius seculi procellas, ad Monasterium Affligemense, quasi portum salutis confugi, ibi Deo & sanctis Apostolis eius, Petro & Paulo, sub praesentia Petri Abbatis & totius congre-

» gationis, adstantibus hominibus meis,
» me ipsam in Monachum offerens,
» ALLODIVM, QVOD APVD SICHNE ET
» RHODE, IUXTA WERDE EX PATRE MEO
» ME LIBERE CONTINGEBAT ET COM-
» MVNE CVM FRATRE MEO, DVCE GO-
» DFRIDO, PATRIS MEI (in Ducatu)
» SVCCESORE POSSIDEBAM, in aquis &
» piscuis, in campis & siluis, in OMNI-
» BVIS AD IVS NOSTRVM PERTINENTI-
» BVIS, pro anima Patris mei & Matris
» meae & Clariae sororis nostrae, &
» pro me ipso & pro praedicto fratre
» meo, Duce Godfrido, & sororibus meis
» Aleyde Regina & Ida Comitissa, & pro
» omnibus parentibus & amicis in Elec-
» mosynam tradidi. Conf. HISTORIA
» AFFLIGIENSIS ap. D'ACHERY Tom. II.
» Spicilegii pag. 777. CHRONICON NIVELLE-
» NSE d. l. p. 198. seq. Fr. BARREVS T. I.
» p. 214. & 216. Anton. SANDER Choro-
» graph. Brabant. in *Historia rer. Affligen.*
» Quod Diploma, si quis cum Diplomate
» HENRICI & GODEFRIDI, Comitum
» Brabantiae, supra §. VIII. not. e) pro-
» ducto, contulerit, simulque frequentio-
» res diuisiones Brabanticas cogitauerit,
» facile animaduertet, Primo, singulis filiis,
» post mortem patris, ius succedendi in
» terras Brabanticas competuisse: Deinde,
» ante susceptam diuisionem fratres iu-
» niores cum natu maiore eas simul pos-
» sedisse. Porro, inter Henricum Mona-
» chum & fratrem Godfridum non tum-
» dum factam fuisse diuisionem, quae
» etiam inter Godfridum M. eiusque fra-
» trem, Henricum, intermissa fuerat.
» Quarto, Henricum a fratre suo apana-
» gium non accepisse; Quinto terrarum
» diui-

bonorum suorum traditiones, eius consensu peregerat. c) Sacro deinde ordine electo, in *monasterium Affligemense* concessit, eiusque praedia bonis nonnullis, ex communi hereditate donatis, auxit, paulo post tamen obiit. d) Penes Godefridum II. reliquum patrimonii permansit. Is LVITGARDIM, filiam Alberti, Comitis de Daxburg & Muha matrimonio sibi iunxerat. Nati ex hoc matrimonio filii in auita huius gentis bona,

I

Mouba

diuisiones, quae Henricum excipiunt, ad transactiones de communi hereditate initas, magis accedere, nec accuratas diuisiones haberi posse. Ideo tamen, quod sextum nobis sit, portionem fratrum natu minorum apantium minus recte dici, nec vilo modo in censum alimentorum referri debere. Inde octauo fratres iuniores partem illam, quam ex conuentione accipiebant, iure optimo habuisse, nulla lege subiectionis vel etiam clientelae, grauata, eo tantum casu excepto, quo nonnunquam speciali pacto terras quasdam a Duce in feudum, vtut fatis improprium, susceperint. Vid. infr. §. XXIV. XXV. & XXVI. Conf. AUCTOR ANONYMVS *Observatorium ad Stockmanni Tr. de Jure deuolutionis* p. 62. 63. 66. seq.

e) BVTKENS T. I. L. IV. p. 107. „Henry
 „Comte signa divers Chartes & let-
 „trages avec son pere et frere,
 „mais atteinç d'une inspiration divi-
 „ne, il laissa les vanités mondaines &
 „se retira au Monastere d'Affligem.
 Diplomata nonnulla habet MIRÆVS
 in *Cod. donat. piar.* p. 90. ibi: „Gode-
 „fridus, Dux Lotharingiae, idem Mar-
 „chio & Comes — — Siluulam in
 „australi parte Louanii sitam, annuen-
 „tibus filiis suis, GODEFRIDO & HEN-
 „RICO, Gualtero, Abbati Ecclesiae
 „B. Martini perpetuo possidendam
 „donauit anno 1129. „ Antiquus de
 „1110. vid. ap. BVTKENS T. I. in *Pro-
 „bat.* p. 31. „Ego Godefridus, D. G. Dux
 „Lotharingiae & Comes Louaniae,
 „ASSENTIENTIBVS FILIIS MEIS,
 „GODEFRIDO & HENRICO, partem
 „sylvae meae cum decima tradidi San-
 „ctimonialibus apud Forestum. Fr.
 „HARÆVS T. I. pag. 213. Add. Charta
 „fundationis Praepositurae Capellensis ann.
 „1134. ap. MIRÆVM *Opp. diplom.* T. I.
 „pag. 124. ibi: „Signum GODEFRIDI

„Ducis. Signum filiorum eius, GO-
 „DEFRIDI & HENRICI, QVORVM
 „CONSENSV HÆC PEREGIT. Diplo-
 „ma anni 1140. *IBID* pag. 389. ibi:
 „Adstante & iubente ipso Duce, Gode-
 „frido ac eius prole generosa, cui post
 „Patrem cum Comitatu & Ducatu to-
 „ta terra subiuebat subdita. Add. BVT-
 „KENS T. I. in *Prob.* p. 54. Ratio ex eo
 „petenda videtur, quod filii omnes cum
 „patre in communionem iuris & possessio-
 „nis terrarum Brabantiarum essent, quod
 „ex alio diplomate, eodem anno dato ap.
 „MIRÆVM *Opp. dipl.* T. I. p. 505. magis
 „confirmatur, quam in rem verba eius
 „adducere liceat: sunt vero quae sequuntur:
 „Ego Godefridus, Dux Lothar. &
 „filii mei, Godefridus atque Henricus,
 „notum facimus vniuersis — — Nos
 „alodium B. Remigii diu tenuisse.
 „Tandem vero compuncti & poenit-
 „entia ducti — — iam dictum al-
 „lodium — — Deo & B. Remigio
 „atque Abbati prompta deuotione
 „reddidimus — — Insuper in prac-
 „sentia Domini Conradi Imp. illud ab-
 „dicauimus, statuentes & confirmantes,
 „quod a modo nunquam per nos, nec
 „per aliquem nostrorum saepe dictum
 „monasterium de ipsius alodium rebus
 „aliquid dampnum patietur.

d) Vid. not. praeced. b). Ant. SANDE-
 RVS *Chorograph. Brabant. in Historia*
rerum Affligemensium p. 12. Jo. MOLAN-
 VVS in *Mslit. sacra Ducum Brab.* c. 56.
 in verbis: „Godefridus de Louanio
 „mortiens duos reliquit filios, sed qui
 „mox eum moriendo securi sunt. Le-
 „gitur enim in antiquissimo Codice
 „Parentis Ecclesiae — — A. MCXL
 „obit Godefridus Dux magnus. A.
 „MCXLI obit Henricus Comes, filius
 „eius. A. MCXLII obit Godefridus
 „Dux iunior frater Comitis Henrich.

Mouha & Waleue vocata, nec non in *Comitatu Daxburgensem* aliaque beneficia, ab *HVGONE*, fratre *Luitgardis*, A. MCLXXII. sine liberis extincto, possessa, successerunt. c)

§. XII.

Godefridum II. iam A. MCXLII. mortuum secutus filiolus *GODEFRIDVS III.*, qui auspiciato matrimonio cum *MARGARETHA*, *Henrici Limburgici* filia, contracto, nouis bonorum accessionibus sua haud parum auxit, a) filiumque *HENRICVM* circa annum MCLXXII. in consortium Imperii Ducatus assumpsit. b) Cum fratre *ALBERTO* paternam hereditatem transegit, eique *Hugonis* auunculi hereditatem omnem permisit. Ea non solum bona patrimonialia, *Mouha & Waleue* cum *Comitatu Daxburgensi*, Imperii beneficio, comprehendebantur, sed accedebant etiam bona, quae a *Metensium Praefule* beneficiarii iure *Comites* illi tenuerant. c) Posthabitis deinde seculi rebus, Ducatum

e) *BVTKENS aux Trophées Tom. I. L. IX. pag. 647.*

Ad §. XII.

a) Tum *Godefridus III.* accepit *Castrum & Terram Rode* cum *Praefectura Trudonensi*, quae ex reliquis amissi Ducatus *Lotharingici Limburgensis* retinuerat. Vid. *VALESIVS Notit. Gall. voc. Loth. p. 287.* His addita dimidia pars bonorum, quae *Dux* inter *Rhenum, Mosam & Mosellam* patrimonii iure tenebat, quae deinde *Henrico II. Brabantiae Ducis* a. 1191 tradita fuere. Vid. *BTKENS T. I. aux Préveux pag. 45. & 46. Fr. MARREVS T. I. pag. 224. Chron. Belg. ad a. 1152. ? B. GRAMAYE Histor. Brabant. cap. VIII. ibi :* „ Restabat verus

b) *BVTKENS T. I. L. IV. cap. 3. pag. 128.* „ Envers ce temps nostre Duc associa „ au gouvernement de ses Etats son „ fils aîné *Henry* : car en certaine lettre de l'an 1172, (par laquelle Lam-

„ bete — — — donne a l'Eglise d'An- „ derlecht certain alleu pour son Anniversaire) est expressement dict, que „ la dicte donation se fit du Regne de „ l'Empereur *Fridric*, estans *Duc* *Godefrid* „ de *Lothier* & son fils l'illustre *Henry*, „ Conf. IDEM *Tom. I. L. IV. cap. 4. p. 143.* „ *Henry* commença a prendre le titre „ du *Duc* de *Lothier* encore du vivant „ de son *Pere*, comme l'on voit par divers letrages, & particulièrement en „ vne Charte de l'an 1180, par laquelle „ le en ceste qualité il declare, caetera. Plura diplomata huius generis occurrunt *diff. L. IV. cap. 4. p. 143. & p. 144.* Conf. *GRAMAYE l. c. & in Louanio pag. 6.*

c) *BVTKENS T. I. L. IX. p. 647.* „ *Albert* „ de *Lovain*, *Comte* de *Daesbourg*, de „ *Mouha* & de *Mets* : *Sire* de *Waleue*, „ — — — estoit fils de *Godefrid* II. „ *Duc* de *Lothier* & *Brabant* & de *Lutgarde* sa femme. — — — Estant son „ oncle *Hugue*, *Comte* de *Daesbourg* „ & *Mouha* trepassé en l'an 1172, sans „ laisser enfant, il succeda aux alleus de „ *Mouha & Waleue*, & l'Empereur *Frederic I.* lui donna aussi la *Comté* „ de *Daesbourg* & encore après obtint „ de l'Evêque de *Mets* tous les fiefs, „ que son dict Oncle avoit tenu de son „ Eglise, avec la *Comté* de la dicte ville. „ Præter iam memorata *AL-*

catum Godefridus filio concessit, quem ille ab hoc tempore solus rexit. d)

§. XIII.

HENRICO I. praeter germanum, ALBERTVM, Leodiensium Episcopum, WILHELMVS & GODEFRIDVS, a) quos Godefridus Dux ex IMMA, Ludouici, Loffensium Comitis, filia, procreauerat, fratres erant. Wilhelmo Dynastiae Parisium & Rubruckum cum aliis bonis haud parui momenti, ex paterna hereditate a fratre relictae. b) Non minus cum Godefrido de hereditate transactum constat, quamuis de conditionibus bonisque ei traditis res non satis expedita sit. c) De Henrico I. iam supra

I 2

pra

ALBERTO nonnulla ex paterna hereditate obuenient. KOPPIVS Alberto fratrem, Hagonem, focium ac coherentem addit, de quo tamen ipsi, praeter nomen, nihil innouit. Nec eo tempore, quo Alberto auunculi hereditas cessit, inter viuos fuisse videtur: IDEM terras illas Godefridi fratribus natu minoribus *apanagi iure* tradidas, afferuit, de qua re alii iudicent. Conf. §. XXVII. Certissimum enim est, Albertum has terras pleno iure tenuisse, nihilque Duci in eas relictum fuisse, quamquam insecuis temporibus Henricum I. Ducem adpositis nonnullis conditionibus, heredem scripserit. Vid. BVTKENS T. I. in Probat. p. 234. ibi: *Ego Adelbertus, Dei gratia Comes Metensis & de Dambourg, Karissimum nepotem meum, Ducem Lotharingiae, constitui heredem de Castro meo Dambourg & Abbatia de Hessen, de Castro Gerbarden, Abbatia de Altois, de Castro de Drotein, caetera. Praeterea de Comitatu & Aduocacia -- de Metis -- Pro bonis liquidem istis Dux iuuabit Comitem de omnibus negotiis, tam pecunia, quam hominibus, pro posse suo, tam in Alsatia, quam in Brabantia. Praeterea Dux dabit Comiti pro bonis istis -- -- XV millia marcarum -- -- Excipitur tamen totum feudum, quod Comes ab Imperio tenuit, & allodium de Masal & Waleue, quae Dux cum armentibus omnibus liberè habet & absolute, si Comes sine legitimo sui corporis decedat herede. Sed in alio diplomate haec*

verba leguntur: 122 D. „Albertus de Muha Allodium suum Muha & Waleue -- ad honorem Dei -- Ecclesiae Leodiensis contulit liberè & absolute. Vid. BVTKENS L. IX. pag. 647. ubi refert, Alberti filios A. 1201 perisse.

d) BVTKENS T. I. pag. 144.

Ad §. XIII.

- a) DIVVS his iungit Henricum, Dominum de Cuyck, additque: „ad quem, quo iure hoc Dominium peruenerit, nondum reperi.
- b) BVTKENS Tom. I. Lib. VIII. pag. 627. „Willame de Lovain, Sire de Perweys, Ruysbroeck &c. etoit fils de Godefroy III. Duc de Lothier & Brabant, né d'Imaine de Los, sa seconde femme, &c eust pour partage les terres de Perweys, Ruysbroeck &c. tres. Add. SUPPLEMENT aux Trophées du Duché de Brabant. T. II. L. I. pag. 17. ibi: „Godefroy III. Duc de Lothier & de Brabant donna pour sa portion hereditaire a son fils Guillaume de Louvain, qu'il avoit eu d'Imaine de Los, Perweys, Ruysbroeck & autres lieux: ses successeurs ont été les bienfaiteurs distingués de Couvent de Villert, Argenton & Rameye. Conf. CHRONICON NIVELLENSE l. c.
- c) BVTKENS T. I. Lib. IV. cap. 3. pag. 137. „Il ne m'est apparu, si de lui, ou de son fils Godefroy, est demeurée aucune postérité, ni aussi quelles Terres ou Seigneuries ils pevent avoir possédé, estant chose deplorable, que la petite curiosité de nos ancestres nous ait

, laissé

pra (§. X.) obseruauimus, primum eum Brabantiae Ducis titulo ornatum, quo deinde cum posteris, praemisso tamen Ducatus Lotharingici elogio, vñs fit. d) PHILIPPO Rege donante, feminis suae Gentis ius in bona, quae beneficii iure ab Imperio tenebat, succedendi, impetrauit, quod priuilegium a successibus Philippi repetitum atque confirmatum in diplomatibus Brabantinis legitur. e)

§. XIV.

Henrico I. A. MCCXXXV. extincto filius HENRICVS II. in Ducatu successit. Is sequenti anno cum fratre GODEFRIDO paternam maternam-

„ laissé en ce Labirinthe., De eo tamen notat *J. B. GRAMAYE in Antiquit. Gallo-Brabantiae p. 23. seq.* „ GODEFRIDUS III. Dux, cognominis filio „ Patrem cum aliis pluribus trans „ scripsit, cuius posterii Villarii, Argentoniae, Ramoyae Conobiorum dotatores eximi fuerunt.

d) Conf. §. XI. not. e). *BYTKENS T. I. L. II. c. 4. pag. 99.* vbi addit: „ Il fut „ aussi le premier des nos Ducs, qui en „ son Escu porta le Lion de Brabant, „ comme l'on peut reconnoître par les „ séaux. Son frere toutes fois le Siet de Perweys portoit en son séel la „ fauce, comme marque des anciens „ Comtes de Brabant & Lovain, combien qu'aux séaux, des Ducs & Comtes „ precedents l'on ne trouue aucun „ signe, peut estre a cause, que la Coustume ne le portoit pour lors.

e) Diploma PHILIPPI habet *BYTKENS aux Preuves des Trophées, Aub. MIRÆVS Opp. diplom. T. I. alii.* In eo non vnus filiae natu maioris tantum fit mentio, quo stilo alias accurate vniuntur diplomata, quibus simile priuilegium iis familiaribus conceditur, quae, remota omni diuisione, Principatum ei tantum detulerunt, cui nascendi fors primam inter filios Principis locum permisit. Verba diplomatæ, quae huc faciunt, referre non poenitebit? „ Insuper regia „ auctoritate nostra statuimus, & memorato Duci concedimus, vt filiae „ suae, si masculum heredem non habuerit, in feodis suis libere ei, tamquam masculi succedant. „ Austriae Ducibus FRIDERICVS I. Caesar priuile-

gium dederat. „ vt, si Dux Austriae sine „ herede filio decesserit, idem Ducatus „ ad seniore filiam, quam relinquere „ ret, deuoluetur. Vid. *CUSPINIANVS in Austria pag. 33. MIRÆVS Cod. donat. Belg. L. II. cap. 52.* Non minus ADOLPHVS Rex A. 1295 REINALDO, Geltriae Comiti, concessit: „ Casu, quo „ sine prole mascula ab hac luce migraret, vt filiarum eius maior natu ei „ succederet in Comitatu & in aliis feudis ab Imperio dependentibus. Vid. *CHIFLETIUS in Lotharingia masculina cap. I. FRIDERICI II. priuilegium, OTTONI II, Brunsvicensium Duci, A. 1235 datum, exhibuit MEIBOMIUS in Historia erectionis Ducatus Brunsvicensis T. III. Scriptor. rer. German. pag. 206. & SCHATERIUS in Annal. Paderborn. L. XI. pag. 25.* In iam adducto priuilegio PHILIPPVS illud constituit, vt, si stirps Brabantiae Principum in masculis extincta esset, feminae eodem iure in feuda Imperii succedere debeant, quo illis bona patrimonialia suae gentis accipere tum quidem permitteretur, seruata eadem successiois lege, qua masculi successerant. Norum enim est, eiusmodi priuilegia ordini succedendi, in illa gente, cui tribuuntur, iam antea recepto, accommodari, eiusque rationem imprimis haberi, adeo, vt haec inde intelligere & interpretari debeamus. Illud vero ea, quae iam adduximus, imprimis exempla filiae *Ausfridi* (§. VI. not. b), filiarum *Henrici I.* (§. VII. *) & *Henrici III.* (§. IX. not. b) Comitum Louanensium satis loquuntur.

ternamque hereditatem, interposita conuentione, partitus est, concessit ei terris ac terrarum prouentibus, ex quibus summa mille librarum monetæ Louaniensis quorannis conticiebatur. *) Godefridus vicissim fratri omne ius, quod ei in hereditatem, tam a Patre, quam a Matre sibi delatam, adhuc competebat, sollempni formula remisit. a) Terris ei concessis *Dynastia* de LEEWE annumerata, quam consuetæ iurium accessione tenuit. b) DINTERVS, rerum Burgundicarum grauis auctor, Godefrido

K

HENRI

Ad §. XIV.

*) BYTKENS *T. I. L. VII. cap. 1. pag. 399.*
 Godefröy, Sire de Louain, Leewe,
 Gaesbeke caeter. eroit frere Germain de
 Henry II. Duc de Brabant — — en
 l'an 1236. — — il composa avec le
 Duc son frere sur l'heritage, que lui
 pouvoit toucher de la succession du
 Duc Henry I. son Pere, trepassé l'an
 née de devant, & lui assigna le Duc
 son frere mille livres de Louain en
 homage, a sçavoir six cents livres en
 rentes, & les quatre cents en biens,
 & parmi ce nostre Prince renouça a
 toute succession de son Pere & Mere
 signés ne soient autrement exprimés
 aux dictes lettres, il est toutes fois
 certain qu'entre iceux fut la terre de
 Leewe, & ce qu'en depend, avec
 quelques cens & rentes sur la ville de
 Louain, a cause, de quoi vraisemblable-
 ment il print titre de Sire de Lo-
 uain, qualité qu'aucuns de ses suc-
 cesseurs se sont encore attribués. »
 IDEM *Tom. II. L. III. pag. 43. ibi:* » la
 Terre de Gaesbeke comprend dix &
 sept villages & vn tres beau Chasteau
 situé en deux grosses lieues de Bru-
 xelles, tirant vers l'Haynau. Gode-
 froy de Louain recut en partage la
 terre de Leewe — — & ses appen-
 dences de son frere Henry II., caeter.
 Add. P. DIVVS L. II.
 a) Chartam a Godefrido tum editam ha-
 bet BYTKENS *Tom. I. aux Preuves des
 Trophées pag. 212.* » Ego Godefridus de
 Louanio, frater Domini Henrici, Dei
 gratia Ducis Lotharingiae, caeter. Quod
 talem compositionem feci cum prae-
 dicto fratre meo, super bonis, post
 mortem castissimi patris mei, quon-
 dam Domini Henrici, Ducis Lotha-

ringiae, scilicet quod idem Dux, fra-
 ter meus, dedit mihi mille libras Lo-
 uanienſis annuatim in homagium,
 sexcentas in denariis & quadringen-
 tas in bonis, & ITA ABBREVIACIUI
 RELIQUA HEREDITATE A PATRE ET
 MATRE DEVOLUTA — — Acta sunt
 anno Domini MCCXXXVI. in Vigi-
 lia beati Martini.
 b) BYTKENS *d. pag. 399.* Quod euin-
 dit etiam diploma Godefridi *A. 1231. da-
 tum ap. EVNDEM d. T. I. in Prob. p. 212.*
 & *Oliv. VREDIVM in Genealog. Comit.
 Flandriae Part. I. pag. 242.* in verbis:
 Notum sit — — Quod Ego Gode-
 fridus de Louanio, Dominus de Lee-
 we, & Maria vxor mea — — lex
 bonaria, tam terrae arabilis, quam
 prati iacentis, in loco, qui dicitur Ob-
 bigarden super Zonam, in Parrochia
 de Leewe, quae nostri fuerant iuris,
 & in quibus habuimus iustitiam ma-
 iorem & minorem, Abbatissae & Mo-
 nialibus de monte S. Mariae in pu-
 ram contulimus elemosynam, ad
 construendum & aedificandum sibi
 ibidem Monasterium Monialium Or-
 dinis Cisterciensis. » Conf. MIRAVS
in Donat. Belg. Opp. dipl. T. I. pag. 423.
 Aliud diploma Godefridi eodem anno
 datum vid. *IBID. Opp. dipl. T. II. p. 997.*
 Nec minus commemorati meretur di-
 ploma a. 1238. apud *Oliv. VREDIVM
 dict. loc.*, quo pia donatio confirmatur,
 his verbis: » Godefridus de Louanio,
 Henrici, Ducis Lotharingiae, frater:
 — — Vniuersitati vestrae declara-
 mus, quod Johannes de Zona, in no-
 stra & Scabinorum nostrorum de Lee-
 wes praesentia constitutus, omne ius
 hereditarium, quod contingebat ei
 in decem bonariis terrae iacentis
 apud Zonam, caetera. Eius suc-
 cessores

HENRICVM de *Herstallio* fratrem addit. c) Eum non minus partem hereditatis accepisse, fratribus tamen superflitem haud fuisse, constat. HENRICVS II. priore matrimonio MARIAM, PHILIPPI Regis filiam, coniugem habuit. d) Hac defuncta, SOPHIAM, Ludouico, *Thuringiae Landgrano* ac *Elisabethae*, parentibus in sanctorum numerum relatis natam, (serenissimorum Hassiae Principum matrem futuram) Francofurti A. MCCXLII. ei desponsam, auspiciatissimo connubio sibi iunxit. e)

§. XV.

Henricus II. ex coniuge Maria HENRICVM & PHILIPPVM, propera quidem morte, vt videtur, iterum extinctum, filios suscepit. Ex secundo matrimonio natum HENRICVM, Sophiae *Thuringiae* filium, *Brabantiae Hassiaeque Annales* aeque celebrant. a) Eum paternae hereditatis participem factum fuisse, nusquam legitur. Nec de causa huius rei magis constat. Coniectura tamen rem obscuram assequi attentibus probabilissimum videtur, fratris impuberis ac, relictis patriis laribus, cum matre in Hassia degentis rationem parum habitam; Loci deinde longinquitatem difficiliorem rei executionem fecisse, impedimentoque haud dubie fuisse, quominus ius suum tueri ponerit. Accedebat recens Alberti, Comitis *Daxburgensis*, exemplum (§. XII), qui, acceptis bonis amplissimae hereditatis, post auunculi obitum sibi & fratri, Duci, simul delatae, paternum patrimonium tantum non omne huic permiserat. Hoc fortassis Henrico, iurium suorum strenuo quidem

cessores eodem virulo gaudent, aucto tamen accessione domini de *Gaebec & Herstall*, quo vltimo post obitum *Henrici de Herstall* potius videntur. In alio diplomate, quod anno 1245 datum legitur, hic titulus occurrit: „*Godefridus, Dominus de Baucogniet.*“ Vid. *BYTKENS* *diss.* loc.

f) *DINTER* in *Chron. MSS.* ap. *VREDIVM* in *Genealog. Comitum Flandriae P. I. Probat. pag. 242.* „*Henricus I. Lotharingae & Brabantiae Dux, anno suorum Ducatum primo duxit Mathildem, filiam Matthaei, Comitis Boloniensis, de qua genuit tres filios, Henricum, suum in Ducatibus successorem; Godefridum de Lovanio & Henricum de Herstallio, & quatuor filias.*“ Conf. *CHRON. BELGICVM* ap. *Wylf.* pag. 202.

d) *DIVÆVS & HARÆVS T. I. pag. 250.* *BYTKENS L. IV. c. 5. p. 229.*

e) Testatur hoc *BYTKENS l. c. & SPERNÆVS d. l. p. 650.* Add. *MONVMB.*

TA MONASTERII REINHARDSBORN. n. 57. in *THYRINGIA SACRA p. 105.* *Henrici Soror, Mathildis*, primis nuptiis Comiti Palatino Rheni ac *Bauariae Duci*, secundis vero *Florentio, Hollandiae Comiti*, sociata erat. Vid. *DINTERI Chron. MSS.* ap. *VREDIVM* in *Genealog. Comit. Flandr. P. I. Probat. p. 243.* ibi: „*Quarta vero filia Henrici, nomine Mathildis; duxit primo Comitem Palatinum Rheni ac Ducem Bauariae.*“ Quo sine prole defuncto, duxit *ERMENTIVM, Comitem Hollandiae*, patrem *Guilhelmi, Regis Romanorum.*

Ad §. XV.

a) Conf. *BYTKENS T. I. L. VI. pag. 592.* *HADR. BARLANDVS cap. XL. Francisc. HARÆVS T. I. pag. 250.* ibique *DIVÆVS. BLONDELLVS Assert. Geneal. Franc. pag. 273. seq.* Vid. *instr. §. XVII. not. g).*

dem vindici, sed procul a Brabantia degenti & impedito, obiectum. Certe, chartam illam, qua Henricus parentis hereditatem fratri reliquisset dicitur, ordo succedendi in Brabantia eiusque Ducali Gente obferuatus, (§. XXVII) cum reliquis Germaniae iuribus accurate conspiciens, falsam arguit, ad quam proinde contra fidem tot diplomatum, ex quibus de communi fratrum iuniorum iure, diuisionum & transactionum, a fratribus de hereditate initarum, exemplis quamplurimis testato, clarissime constat, frustra prouocari, facile animaduertitur. b)

§. XVI.

Henricus III. A. MCCLX decessit, HENRICO, JOHANNE & GODEFRIDO, filiis impuberibus, relictiis. Horum tutelam proximiores e Ducali familia, inter quos imprimis HENRICVS, Hassiae Princeps, suscepertunt. a) *Henricum*, natu maximum filium, mater *Aleydis*, assentientibus nonnullis e Brabantiae Proceribus, Ducatu excludit, b) mouitque, vt fratri *Johanni* illum sollempni ritu concederet, c) tardum Henrici ingenium, vicissimque insignes animi dotes, quibus Imperio terrarum Johannes aptior esset, causam obtendens. GODEFRIDVS, filiorum Henrici III. natu minimus, ex Conuentione, cum *Johanne A. MCCLXXXIV* de hereditate inita, *Comitatum Arschotanium*, nec non *Dy-*

K 2 nastias,

b) Henrico ex parentis hereditate, compensatione aliarum rerum quicquam obuonisse, non reperio, cui non minus incongrua ac ieiuna formula memoratae chartae refragatur; in quo sane magnum falsitatis eius indicium deprehenditur. Praeterea, vbi nam locorum extiter illa formula, quae, licet optime comparata esset, tamen in gratiam *Johannis I.* & stupis eius villis, intuitu iuris illius, quod Henrico Brabantino in patris hereditatem tum competebar, tantum composita fuisset, nemini constat.

Ad §. XVI.

a) Hoc diplomata nonnulla horum Principum contra suspectam recentiorum scripturorum fidem satis euincunt.

b) *BVTIKENS T. I. L. IV. c. 6. pag. 270.*
HENRY, Prince de Brabant, quoui qu'il etoit fils aisné, ne succeda a son Pere, ains par les menées de la Duchesse Aleyde fut reiecté par aucuns des Erats pour n'auoir la naissance & promptitude d'Esprit esgale a son frere JEAN, qui etoit bien chéri de leur mere. Et pag. 280. Et fur

» tout la Duchesse pouloit cet affaire
» pour particuliere affection qu'elle
» avoit au Prince Jean. Conf. *Francisc.*
HARAVS T. I. p. 268. seq.

c) Conf. *Francis. HARAVS d. T. I. pag. 273. BVTIKENS c. I. & in Probationibus*, tibi Nouerit vniuersitas vestra, quod Henricus, primogenitus filius Henrici, quondam Ducis Brabantiae, magnae memoriae, in nostra propter hoc & plurium milium & Burgensium & aliorum hominum terrae Brabantiae constitutus praesentia, ius, quod habebat, vel quod sibi competebar in Ducatu Brabantiae & eius attinentiis siue pertinentiis, in homagiis, hominibus, oppidis, villis, castris, censibus, redditibus, teloneis siue pedagiis & aliis iuribus, quocunque nomine censentur, *Johanni*, fratri suo, secundo post ipsum genito, liberé & spontanéé donauit, donatione inter viuos, nihil iuris sibi referuans in iisdem, & praemissa guerpiuit & effectucavit ad opus *Johannis* praedicti, caetera. *Actum & datum apud Cameracum a. 1267.* Add. LITTERAE RICHARDI Regis cod. ann. datae IBID.

*nastias, Sicheniensem, Bierbacensem, Rodiae S. Agathae, caet. recepit. His
suprema iurisdicção cum aliis summae potestatis iuribus accessit. Prae-
terea ingens pecuniae summa addita, quae singulis annis ex certis praediis
ei exsolueretur, quaeque cum proventibus propriarum terrarum
summam III M librarum pecuniae Louanienfis annuatim conficeret. d)
Ipse vero reliqua hereditate, sollempni formula composita, se abdicauit. e)*

Non

- d) Vid. *Pet. DIVÆVS Rer. Brabant. L. II.*
 „ Facta posthaec *DIVISIO* inter Jo-
 „ hannem & Godefridum fratres. Jo-
 „ hanni Ducarus Lotharingiae ac Braban-
 „ tinae permansit. Godefrido vero
 „ Dominia Arschotanium, Bierbachense,
 „ Sicheniense ac Rodiae S. Achatae af-
 „ signata: qui, quaesito remotiore con-
 „ nubio, filiam Comitis Virsonii in Bi-
 „ turigibus Galliae uxorem duxit. »
 „ Add. *FR. HARÆVS T. I. p. 274. & 295.*
 „ *BYTKENS Tom. I. L. V. cap. 1. pag. 573.*
 „ Jean le premier, Duc de Brabant, par
 „ ses lettres données a Bruxelles l'1284.
 „ lui (Godefrido) donna en partage la
 „ somme de trois mille livres de terre,
 „ rente annuelle, la quelle somme il
 „ lui assigna en hautes & basses justices,
 „ en cens, en rentes, en terres, pres, eaux,
 „ Bois, vignes, en homages & autres
 „ iurisdicções es villes & villages
 „ d'Aerschot, Betecom, Werde, Lancel-
 „ dorp, Testels, Misselbroeck, Rillaer,
 „ Nurode, Houwert, Tielr, Sighne,
 „ Beckevoirt, Mollenbecke, Warts-
 „ bece, Waenrode, Miscoom, Bierbeke,
 „ Mellin, Ham, Neten & Neren waerde
 „ sur la Thiele, Vaelbecke avec la mai-
 „ son & vivier, & la haute forest sans
 „ prise, Ofsenborch & la haute justice
 „ a Gelrode, avec tout ce que le Duc
 „ avoit es dites villes, villages & ter-
 „ res; Waverte avec le bois de Meer-
 „ dael, les bois nommés Spreed &
 „ Bercent & le petit bois de Vaebeke. »
 „ caetera *IDEM T. II. Lib. III. pag. 201.*
 „ Jean, Duc de Brabant, assigna a Gode-
 „ froy, Sire d'Aerschot, la Principale ju-
 „ risdiction & grands biens en la terre
 „ de Burbais, par ou la posterité se font
 „ souvant qualifiés Sires & Baron de
 „ Bierbecke. » *IDEM d. T. II. L. II.*
 „ cap. 72. „ La Comté d'Aerschot fut pre-
 „ mierement assignée en partage en l'an
 „ 1284 par Jean, Duc de Brabant, a son
 „ frere Godefroy de Brabant. » Conf.
 „ *B. GRAMAYE in Arschoto, Antiq.*
 „ *Brabant. p. 51. seq.* „ Henricus III. Braban-
 „ tianae Dux, filio suo minori Arschot-
 „ tum *HEREDITARIAE PORTIONIS*
 „ *LOCO* cum aliis multis pagis assigna-
 „ vit. Add. *EVND. in Bierbece p. 69.*
 „ ubi idem de *Dynastia Bierbece* notat,
 „ nec non in *Louano*, quo loco simul *Dyn-*
 „ *nastiam Rodum S. Agathae*, satis am-
 „ plam describit. *Comitatum Arschota-*
 „ *num GODEFRIDVS III.* anno 1172
 „ emtionis iure acquisitum, patrimonio
 „ suo adinherat. Vid. *BYTKENS d. Tom. II.*
 „ *pag. 46.* „ Cette terre avoit ci-devant
 „ des Seigneurs particuliers fort rele-
 „ vés, qui portoiert le titre de Comtes
 „ d'Aerschot jusques en l'an 1172,
 „ que Godefroy, Comte d'Aerschot,
 „ vendict ceste Comté pour s'armer
 „ pour la guerre de terre sainte, au
 „ Duc Godefroy III. „ Eundem comi-
 „ tatum *CAROLVS V. Imperator A. 1533*
 „ Ducatus iure & insignibus concedera-
 „ vit, quod pluribus verbis commemorat
 „ *BYTKENS d. p. 46. Add. L. IV. p. 255.*
 „ Conf. *Lud. GVICCIARDINVS in De-*
 „ *script. Belgii. & Fr. SYVERTIUS in*
 „ *Movumentis Ducatus Brabantiae p. 10.*
 „ e) Diploma Godefridi de hac re conferi-
 „ ptum habet *BYTKENS T. I. aux Pre-*
 „ *uves des Trophées pag. 206. ibi: „ GODE-*
 „ *FROY DE BRABANT, SEIGNEVR D'AER-*
 „ *SCHOT ET DE VIERSON — — sça-*
 „ *voir faisons, que comme nostre cher*
 „ *Seigneur & Frere le Duc de Brabant,*
 „ *NOVS AIT DONNE EN PARCHON DES*
 „ *BIENS ET DE LA TERRE, QUE A LVI*
 „ *ET A NOVS EST ESCHEVS DE LA*
 „ *SUCCESSION DE NOSTRE CHER SEIGNEVR*
 „ *ET PERE de bonne memoire Henry,*
 „ *jadis Duc de Lothier & Brabant, trois*
 „ *mille livres de terre au tournois, quatre*
 „ *tournois*

Non desunt tamen indubitata rerum testimonia, quae Godefridum iam ante annum MCCLXXXIV. memoratas terras tenuisse, produunt. *f*) Incrementis, quibus Johannes I. sua multum auxit, *Ducatus Limburgicus* imprimis accensendus videtur, *g*) quem a reliquo Brabantiae corpore seunctum, cum posteris tenuit. *h*)

L

§. XVII.

20 tournois a compter pour vn Esterlin,
21 & de tout il nous at fait bon assen-
22 tement & suffisant, par ses lettres ou-
23 vertes, que nous avons de lui sur ce.
24 Nous parmi l'assentement suffisant de
25 la somme devant dicte nous tenons
26 de nostre cher Seigneur & Frere de-
27 vant dict a bien payé. & RENONÇONS
28 PARTANT A CHEVANCE, ET A TOUTE
29 LA DROICTVRE, QUE NOVS AVONS, OV
30 AVOIR POVVONS DE LA SVCCESION
31 DE NOSTRE DICT SEIGNER ET PERE
32 jusques aujourd'uis. En temoignage
33 des quelles choses nous avons ces
34 presentes lettres sceillées de nostres
35 seau, données en l'an --- 1284. 35
36 Add. *Diploma Johannis II. Ducis* de eod.
37 ann. apud *BYTKENS* *dist. loc.* Mouere
38 haec *Pet. STOCKMANNVM*, ut diuisions
39 cum fratribus iunioribus a Bra-
40 bantiae Ducibus susceptas fateretur, licet
41 antea apanagia illis tantum tributa
42 fuisse assereret. Ita enim ille in *cit. Tr.*
43 *de jure deulnt. P. III. cap. V.* „In qui-
44 bus instrumentis iam relatis, etsi ne-
45 gari non possit, comparere subinde
46 verba *DIVISIONIS, PORTIONIS, SVC-*
47 *CESSIONIS, ALIAQUE* eius generis,
48 nihil tamen reperitur, quod significet
49 ipsum Ducatum diuisioni subiectum
50 esse, aut quotam ab eodem separatam
51 aut abscessam fuisse. Quod nobis
52 sufficit, qui non aliud agimus aut
53 contendimus, quam negare, ipsum
54 Ducatum tertiam partem diuisibili-
55 lem esse. „ De indole vero & ratio-
56 ne Ducatus Brabantiae supra §. X. plu-
57 ribus actum. Non minus *Francis. HA-*
58 *RÆVS T. I. p. 273.* cum *Pet. DIVÆO* diuisionem
59 agnovit: in verbis: „Facta
60 post haec *DIVISIO* INTER IOHANNEM
61 ET GOTHEREDVM FRATRES CAET.

f) Diuisionem illam Godefridi nuptiae fortassis promouerant, quum antea pater-
nam hereditatem, ex bonis & terris

patrimonialibus maxima parte constantem, cum fratre indiuisam teneret: Magis tamen est, ut credam, eum hoc anno secunda vice cum fratre pactum fuisse, quia in controuersia cum *Johanne de Arschot* suscepta, cuius *BYTKENS* aliique mentionem faciunt, nonnulla perdidit. Inde enim intelligitur, Godefridum Comitatum *Arshotanum* iam ab anno 1280 possedisse.

g) *CHRONICON NIVELLENSIS d. l. pag. 202.*
„ Hic Johannes, Dux Loth. & Brabantiae, Princeps, Marchio, Gladiatoc
„ Imperii & tandem *Dux de Limborch*
„ effectus est. „ Rem omnem titulumque acquisiti Ducatus Limburgensis exposuit *BYTKENS T. I. p. 125. & 149.*
„ & in *Probat. p. 45. seg.* nec non *L. IV. c. 5. pag. 297. 303.* Conf. *BARLANDVS cap. XLVI. Fr. HARÆVS T. I. p. 284. seg.* *MAG. CHRON. BELG. p. 276. 278. Olin. VREDDVS de Sigill. Comit. Flandr. p. 83. 84. J. B. GRAMAYE Hist. Brab. c. IX.* ibi: „ Johannes Limburgi Ducatum, emptionis iure ad se spectantem, contra Geldum eiusque auxiliatores armorum beneficio obtinuit. *Dau. BLONDELLVS d. T. II. pag. 134.* Limburgenses terras suas patrimonii imprimis iure tenebant. Ducalis tituli vero singularis ratio erat, de qua re egit *BYTKENS T. II. pag. 108. & T. II. p. 303. Dau. BLONDELLVS d. l.*

h) Inde *WENCESLAVS & CONIUX IOHANNABRABANTIAE* Proceribus A. 1255. promittere debebant, „ se Ducatum Limburgi, Dalhemum, Spremontem, Rodam, Carpos, *Wallebergam & Hosdenam* cum *BRABANTIAE* reliquæ corpore vituros. *HARÆVS T. I. pag. 330.* Non minus *PHILIPPVS AVDAX* pollicitus est, se *Antwerpiam Mechliniamque* perpetuo Brabantiae connexurum. *IDEM p. 372. BYTKENS d. T. I. pag. 468.* vbi promissum refert: „ quils

§. XVII.

Johannes I. A. MCCXCIV supremum vitae diem morte conficit. Heres ei filius vnicus JOHANNES II. *) MARGARETHAM, filiam natu maximam, HENRICVS VII. Imperator, Lucemburgicae Gentis decus, in matrimonio habuit. 4) Johannes II. Mechliniam aliaque Brabantiae adiecit. b) Fato deinde functum A. MCCCXII. secutus filius vnicus JOHANNES III., eorum, quae parens possederat, ex asse heres. c) Tum JOHANNES, Bohemiae Rex, HENRICI VII. Imperatoris & MARGARETHAE BRABANTICAE filius, Brabantiae partem matris iure sibi deberi asseruit, haud dubie ad diuisiones; a Principibus Brabantiae frequentius susceptas, respiciens. d) Dux Proceribus rem permissurus erat. His Regis postulatio inaudita & iniqua visa, non ob eam quidem causam, quod Brabantia diuisionis expertus esset, sed, quod nullum ius successione filiae eiusque liberis, masculo superstite, deberi, rati essent. e) A. MCCCXXXVII Johannes Dux HENRICO, filio, Ducatum Limburgicum, Johanni, filio natu maximo, in tea donatum, cum Mechlinia omnique iure suo tradidit. f) Eo defuncto, GODEFRIDVS, fratribus super-

„ qu'ils tiendront la Duché de Lim-
 „ bourg avec les terres de Daëlhem,
 „ Rode, Spremont, Wasseberge &
 „ Heusden vnies & conjointes insepa-
 „ rablement au Duché de Brabant. „
 Ad §. XVII.

*) Johannes I. in armorum ludo, cui in Lutharingia superiore intererat, periit. Vid. *Francif. HARÆVS Tom. I. Anhal. Brab. p. 289.* E filijs Johannes tantum parenti superstes erat.

a) *PER. DIVÆVS & HARÆVS T. I. pag. 288. 299. CAROLI IV. Vita apud FREDERICVM in Scriptor. rer. Bohem. pag. 88. GYNDLINGIANA P. II. n. 7.*

b) *HARÆVS T. I. pag. 294. 296. 312. 313. 323. seq.*

c) *IDEM T. I. pag. 302. BYTKENS T. I. L. IV. c. 9.*

d) *PER. DIVÆVS & HARÆVS d. Tom. I. pag. 306. seq.* „ Inter haec Johannes, Bohemiae Rex, idem Comes Luceburgi, qui Henrico Imperatore ac Margaretha, filia Johannis I. Ducis, prodierat, Bruxellam venit: vbi in Concilio Ducis admiffus, partem sibi Ducatus Brabantiae debeti palam asseruit. *CONF. BYTKENS T. I. in Johanne III. L. IV. c. 9. p. 398. J. B. GRAMAYE Histor. Brab. cap. IX.* „ Johannes, Bohemiae Rex, filia Johannis I. Ducis, pro-

„ creatus, magno comitatu Bruxellam
 „ veniens, magnam partem Brabantiae
 „ titulo hereditariae portionis sibi ab
 „ Ordinibus recusari — — — indigna-
 „ batur.

e) *HARÆVS d. l.* „ Johanni per Rogatum a Lefeldalia, Cancellarium, virum discretissimum, responsum est; iniquam quam Duci Proceribusque videri Regis postulationem, cum id ab omni memoria inter Brabantinos obferuarum sit, ne, masculo superstite, feminis in Ducatu successione ius deuret interim offerre Ducem, vt Procerum Brabantiae, ac Jurisprudendum sententiae ea de re mos geratur. Quo intellectu, Rex ad minas conuersus, & se, quod iuris disceptatione non daretur, armis experiturum dicitans, statim Bruxella discessit, odium in Brabantinos altissimo corde premens, erupturum post aliquot annos, maximo vtriusque partis damno. „ *CONF. BYTKENS d. pag. 398.*

d) *BYTKENS T. I. p. 444. seq. HARÆVS pag. 325.* „ Clarui eo praelio Henrici, filij Johannis Ducis, virtus, quem Limburgi Ducatu & Mechlinia Pater donarat, & eo praelio equitem creatar. *CONF. OL. VREDIUS in General. Comit. Flandr. P. II. pag. 31.*

superstes, vtrumque accepit. Hoc tamen non minus praematura morte A. MCCCL sublato, moestissimus pater eo nunc animum atque cogitationem conuertit, vt, posthabita Brabantiae Principum virili stirpe, quae in Landgraviis Hassiae, ab Henrico II. eiusque filio, Henrico Brabantino, descendentibus (§. XV.) adhuc durabat, g) filias potius in vniuerso patrimonio haberet heredes. Hoc consilio JOHANNÆ, quae verustissima filiarum Wenceslao, Duci Luxemburgico, tum nupta erat, terras attribuit. MARGARETHAM, Ludouico, Flandriae Comiti, connubio iunctam, nec non MARIAM, Reinaldo, Gelro, sociaam, magnas pecuniae summas, in compensationem terrarum, quae filiis naru minoribus, loco portionis hereditariae, antea dari solebant, accipere voluit. h) Haec vero, mortuo A. MCCCLIII. Johanne, i) terras sibi non minus deberi crediderunt. k) Nec dubitauit Ludouicus, Flandriae

L 2

Comes,

g) Hoc quidem Scriptores Brabantini fatentur. Vid. BVTIKENS T. I. L. VI. pag. 392. in verbis: „Pour toutes fois au-
cunement monstret la succession des
PRINCES LANDGRAVES DE HESSE, ES-
QUELS LE TRES HAUT ET TRES ILLV-
STRE SANG DE DVCS DE BRABANT
EST CONTINVE EN LIGNE MASCVLINE
IUSQVES A PRESENT; j'ay bien voulu
ici joindre, „ Addit IDEM eodem lo-
co: que dans l'histoire d'Allemagne
les VERTVS HEROIQUES EN GVERRE,
POLICE ET RELIGION DE CESTE BRAN-
che sont cognues & mentionnees. „
Add. CHRON. NIVELL. d. l. pag. 201. Ol.
VREDIVS in Genealog. Comit. Flandr. Tab.
gen. VII. & in Probat. P. I. pag. 232. nec
non DIVÆVS & HARÆVS T. I. p. 232.

h) BVTIKENS T. I. L. IV. c. 9. pag. 440. „Jean
III faillist partage a ses trois filles
en sorte, que Jenne l'aînée, Duchesse
de Luxembourg auroit apres son tres-
pas tous ses pays, Terres & Seigneu-
ries entierement; Margarethe, Com-
tesse de Flandres, sa seconde fille, au-
roit POUR SA PART la somme de
cent & vingt mille escus, & Marie,
Duchesse de Gueldres, sa troisieme fille,
quatre vingt mille escus, la quelle re-
partition aiusi faire, l'Empereur Char-
les a l'instance du Duc ratiffa & con-
firmæ par lettres données a Toul l'an
1354. „ Quae res tamen Brabantia-
e Statibus non adeo expedita visa.
Ita enim PET. DIVÆVS scribit: „ Anno
1354, cum Johannes Dux int̄ aegritu-

„ dinem incidisset, Lovanii Convēna
„ Ordinum diu deliberatum est, cui
„ Imperium Regionis, si eum mori con-
„ tingeret, deferretur, filiis eius paulo
„ ante clatis. „

i) HARÆVS d. T. I. p. 327. ex Tongrensi de
Rino, ibi: „ A 1355 obiit Johannes,
„ Dux Brabantiae, qui locum & gentem
„ suam summa tranquillitate rexit, se-
„ pulsus in Monasterio Villariensi ---
„ Habuit Dux iste tres filios, Margare-
„ tham, nuptam Comiti Flandriae, Ma-
„ riam, nuptam Reinaldo, Duci Gelriae,
„ & Johannam, primogenitam, nuptam
„ primum Wilhelmo, Comiti Hollan-
„ diae, & post eius obitum Wenceslao,
„ Duci Luxemburgensi, quod ita cura-
„ nerat pater, futurum sperans, vt amici-
„ tia magnorum Principum, quibus san-
„ guine iunctus erat Wenceslaus, lon-
„ gam suis relinqueret pacem, quod
„ non ita evenit.

k) HARÆVS T. I. p. 330. „ Interea Ludouicus,
„ Flandriae Comes, quod Wences-
„ laum a Louaniensibus Ducem acce-
„ pruni cognouisset, se vero, (licet Mar-
„ garetham, Johanae sororem, duxit,
„ set) in vniuersum Brabantia excludi,
„ missis legatis, aliquam Brabantiae par-
„ tem duci uxoris adscribi possulant.
„ Legatis benigne habitus, responsum
„ datum, vti Comes Mechliniam con-
„ teneret, vbi cum Duce controuersiam
„ componeret. „ Add. J. B. GRAMAYE
d. lib. cap. X. & in Historia orbis & Pro-
vincias Mechliniensis L. II. cap. 5. Olius

VREDIVS

Comes, quae perenti negata fuerant, graui bello vindicare. Quod vt componeret Johanna, pace A. MCCCLVII. pacta, Antwerpiam aliaque forori concessit, additumque, vt Comiti, quam diu viueret, *Brabantiae Ducis titulo* vti fas esset. l) Soror altera, Maria, terris a parente acceptis tandem acquieuisse videtur. m)

VREDVS in *Geneal. Comit. Flandr. P. II.*
p. 198. A Johanna tum ad ius primo-
geniturae, quod vocant, prouocatum
fuisse, nusquam legitur. Nec Comiti
oppositum, Brabantiam diuisioni obno-
xiam haud esse.

- l) Vid. DIVÆVS & HARÆVS d. *Tom. I.*
p. 337. vbi inter pacis condiciones: „Vt
„Lutuanenses, Bruzelenses, Niuellen-
„ses cum Thenensibus, singulis annis
„Comiti, dum viueret, earum vrbium
„impenfis per senas hebdomadas mi-
„litarent — — Comiti, quoad viue-
„ret, DVXIS BRABANTIAE TITULO,
„BARONVM VREIVMQVE CONSILIO
„ASSUMPTO, vti liceret. Eidem Du-
„ces Mechliniam pro belli impenfis

„cederent. Margarethae, Comitris
„vxori, Antwerpia cum vicis, Houa,
„Wiltica, Berchemo, Ordtris, Vilmer-
„donga, Scadebrouca, Lilloa, Beren-
„draco, Burgstero, Sandstero, Seilla,
„Dorna & Wineghemo doti assigna-
„rentur. „ caet. Add. GRAMAYE d. l.
„Jac. MARCHANTIVS de rebus Flandriae
„memorabilibus. *Annalium sine Historiae*
„*rerum Belgii T. II. pag. 83. & Olin. VRE-*
„*dius de Sigillis Comit. Flandr. p. 59.* vbi
„diplomata Ludouici, in quibus se DV-
„CEM BRABANTIAE dominari. Add. IDEM
„pag. 61.

m) Fr. HARÆVS d. T. pag. 337. & GRAMAYE
Histor. Brabant. cap. IX.

SECTIO II.

De ordine succedendi Hassiae Principum, & iuribus ad vtramque Domum Hassiacam spectantibus.

SVMMA CAPITA.

§. XVIII. Mortuo IOHANNE III. Duce,
eorum, qui ab Henrico III. descende-
bant, vltimo, Domus Hassiaca, quae
alterum tantum stirpis Principum Bra-
bantiae constituit, laetis incrementis fir-
mat. Post HENRICI I. obitum,
OTTO & IOHANNES Hassiam inter se
diuisam tenent.

§. XIX. Inde HENRICVS III., *ferreus*
cognominatus, Ottonis filius, Johanni,
III. Brabantiae Duci, superstes, Hassiam
moderatur. Eum sequitur HERMAN-
NVS, hunc vero LVDVICVS I., filius,
ob iter in Brabantiam, quod a Brabantii-
nis monitus, susceperat, celebris. Hu-
ius filii, LVDVICVS II. & HENRICVS
IV. paternam fortunam diuisas regunt.
Henrici filius WILHELMVS III. sine
liberis moritur. Ludouici filius WIL-

HELMVS II., *medius* dictus, vniuersam
Gentis Hassiaca patrimonium filio
PHILIPPO MAGNANIMO reliquit.

§. XX. Huius partem PHILIPPVS MA-
GNANIMVS, celebri testamento con-
dito, filiis distribuit, reliquum commune
esse, simulque singulares huius commu-
nionis rationes inter eos seruari, voluit.

§. XXI. PHILIPPI testamentum excipit
Conuentio quatuor filiorum ac here-
dum eius, qua illius capita sigillatim
reperita, ea vero, quae in communione
permanere debeant, accuratius descripta
leguntur.

§. XXII. & XXIII. Quae hanc fratrum
pactionem sequuntur, pacta & conuentio
Hassiaca, omnia satis accurate definiunt
& controuersis inter vtramque Domum
Hassiacam agitatae finem imponunt.

§. XVIII.

§. XVIII.

Mortuo JOHANNE III., qui vltimus ex posteris HENRICI III., filiorum Henrici II. vetustissimi, fuerat, Domus Hassiaca, Satore HENRICO BRABANTINO, Henrici III. fratre, primum orta, efflorescere & laevis incrementis magis firmari coepit. Accedebant ad materni generis splendorem tot amplissima decora AVGVSTÆ GENTIS CAROLINGIÆ, nec non eius, quae ad GISELBERTVM & RAGENARIVM sen., ex antiquissima Francorum Austrasiarum & deinde Lotharingorum stirpe prognatas, originem suam refert: quarum memoriam feri posteri non sine veneratione recolunt. Augebant haec gentilitia iura, quae ob eam causam in hanc Domum nunc conduxisse fortuna videbatur, vt cum illa ad vltimam posteritatem durarent. a) HENRICVS I. A. MCCXLVII. in Hassiam, avitam terram, cum matre SOPHIA (§. XIV. XV.) pervenerat, b) magno gaudio quaevisque honoribus a suis exceptus. c) Hassiae postea Imperator Principatus iura & dignitatem tribuit, d) quae tamen non obstant, quominus HENRICVS, morte apud Principes familias tum in vniuersum, sine discrimine terrarum, recepto, eam diuideret, ita quidem, vt extincto A. MCCCVIII. Henrico, OTTO & JOHANNES, filii, diuisam Hassiam aequali iure regerent, e) quam

M

Ad §. XVIII.

a) De his Carolingici generis ornamentis singularibus egit Jo. Jac. CHEFFETVS in *Indicis Hispanis cap. III. IV. X. & passim*, nec non DAN. BLONDELLVS in *Assert. plen. Genealog. Franc. Tom. II. pag. 280. & 293.* quibus locis ea HASSIAE PRINCIPVVS & MISNENSIS SVVS ex sua quidem hypotheti tribuit: asserens „Si feminatum a Carolo Duce & Ludouico filio oriundarum ratio vlla habenda sit, Hassiae Landgrauis, Sophiae Thuringiae, & Misniae Marchiones, Judithae, quae Sophiae amita fuit, nepotes, primas ferre debent, „quamquam haec maiori certitudine iureque a GERBERGA, Caroli Lotharingi filia, deriuentur. Conf. supr. §. III. in fin. Jac. WILB. IMHOFF in *Not. Procer. Imp. Lib. IV. cap. 7. §. 2.* ibi: „HENRICVS, quem INFANTEM HASSIAE nominabant, vere magnae veterisque prosapiae & multarum imaginum fuisse, dicendus est. Vt pote paternam originem ad Giselbertum, nobilissimum sub Carolo Caluo in Ardennabus Comitem & splendidissimarum familiarum, ex quibus

reges & Imperatores orti sunt, auctorem, referens; Maternum vero sanguinem de Carolingorum incluto stemmate dicens. „

b) *Diploma Henrici Brabanti. datum apud Hersfeld. Persa sexta ante diem Pentecostes a. 1247.* Vid. J. P. KVCHENBECKER *Analect. Hass. Coll. IV. p. 266.* Add. *Historia Landgrauiorum Thuringiae cap. 34. ap. Pistorium.*

c) *Historia Landgrauiorum Thuring. d. c. 34. Georg. FABRICIVS Orig. Sax. L. VI. pag. 379. Wigand. GERSTENBERGER in Chronico Franckenbergenß ap. J. P. KVCHENBECKER Collect. V.*

d) Vid. *Diploma ADOLPHI Regis a. 1292. & Diploma GERHARDI Archi-Episcopi Mogunt. de eod. a apud Dn. ESTOR in Originibus Juris publ. Hassiaci §. XLII. & XLII.* Disputatum, an ipsam Hassiae Prouinciam, an tantum loca in diplomate expressa beneficii nexu a Caesare Hassiae Principes tum receperint. De qua re iam quidem non acturus sum. Conducent tamen, quae infra §. XXIV. not. d) dicta sunt.

e) Vid. Jo. Philip. KVCHENBECKER *Analect. Hass. Collect. VIII. pag. 374. B. ATR.*

MANH

deinde Otto, post fratris fata, solus tenuit. Ex filiis eius HENRICO III. ferroo, publicae rei cura relicta, reliquis terrae portiones assignatae. f)

Henricus ferreus JOHANNI III., cum quo stirps HENRICI III. Brabantiae Ducis, deliit, superstes fuit. Eum A. MCCCLXXVI. secutus HERMANNVS, fratris Ludouici filius, viuente adhuc Henrico Imperio terrarum admotus. a) Hermanno filius LVDOVICVS I. A. MCCCCXIII. successit, qui ad auitum Gentis suae Patrimonium a Brabantinis vocatus, iter armatis nonnullis ingressus est, vim tamen oppositam & difficillima omnia tenuit, quibus deterritus, omittere propositum, quam suorum graui molestia exequi, maluit. b) Hassiae Comitatum Ziegenheimsen & Niddanum adiecit, quae insignis terrarum accessio filios permouit, vt terras noua ratione diuiderent. Tum vero Hassia inferior cum Comitatu Ziegenheimsen LVDOVICO II. data: superior cum Niddano Comitatu HENRICO cessit. c) Hic nuptiis ANNÆ, Philippi senioris, Carimelibocensis & Diezenfis Comitis, filiae, rebus Hassiacis multum profuit, filiumque WILHELMVM III. iuniorum, heredem habuit. d) Ludouici II. terrae a filiis, WILHELMO I. & WILHELMO II., iterum diuisae. e) Quum vero Wilhelmus III. A. MD. fine

MANN in *Introductione in Historiam Hassianam* Sect. IV. cap. 2. §. 2. & cap. 1. §. 40. Dn. ESTOR in *Orig. Jur. publ. Hass.* §. 66.

f) B. AYRMANNVS d. cap. 2. §. 2. not. *** Dn. ESTOR in *Analect. Hass. Collect. II.* p. 270. & in *Origin. Jur. publ. Hass.* §. 67. Add. *Christ. Godfr. HOYMANNS Grund-Satze des Staats-Rechts Lib. IV. cap. 2. pag. 456.*

Ad §. XIX.

a) Vid. *Diplomata Henrici & Hermanni de a. 1371. 1372. & 1375. in Analect. Hass. Collect. II. p. 252. & Collect. V. p. 42. 59.*
 b) Vid. *CHRON. THVRING. & HASS. apud Dn. DE SENCKENBERG Select. Jur. & Histor. Tam. III. pag. 417. in verbis:* „In dieser Zeit starb auch das Herzogthum Prabandt, ganz Erblöß, und waren nicht rechter oder neher Erben dazu, dan Langgraf Ludwigg zu Hessen der Fromme, und dem wart aus Prabandt Postschafft — gethan, dass er Keme vnd gebe ihnen einen Herrn aus Hessen in Prabandt, als sie zuvor aus Prabant in Hessen gethan hetten. Der Fürst verachtet das nicht, sondern reit mit 400 Pferden aus Hes-

sen, in Hoffunge Prabandt zu überkommen, caet. DILICH *Chron. Hass. ad a. 1429. ibi:* „Als auch vor dieser Zeit der letzte Herzog in Brabant, nemlich anno 1375. und nachmals 1405, seine Dichterin, mit Tod abgangen, und derwegen bis daher allerhand Unrath und Krieg der Succession halber vom Hauts Burgund — erregt worden, auch hierob endlich Landgraf Ludwig, als der nächst Agnat und Erb, das Land inzunehmen, von Staaten ersordert (worden), zog er mit 600. Pferd bis gen Ach., caetera. Add. V. ZECH *Europ. Herold P. I. S. II. c. 8. pag. 468.*

c) J. JUST. WINCKELMANN in der *Beschreibung des Fürstenthums Hessen P. I. cap. 5. ZECH d. I. B. AYRMANN P. IV. cap. 2. §. 13. Dn. ESTOR in Origin. Jur. publ. Hass. §. 66.*

d) WIG. GERSTENBERGER in *Chron. ap. P. RYCHENBECKER Analect. Collect. V. p. 237. Add. AVCTOR coaenus ap. Ennd. Collect. VI. p. 472. IMHOF. d. Cap. 7. §. 5.*

e) Vid. HARTMANN. in *Histor. Hass. p. 211. seq.*

sine prole decessisset, portio eius cum ea, quam Wilhelmus I. iure suo concedens, tenuerat, Wilhelmo II. accreuit, qui deinde vniuersas fortunas PHILIPPO, filio ac heredi vnico, reliquit.

PHILIPPVS, quem magni animi Principem Germaniae annales iustis laudibus concelebrant, vniuersum patrimonium Hassiacum, ex tot terris & auitis maiorum iuribus compositum, tenuit. Is celebri testamento A. MDLXII. condito, quatuor filios terrarum ac bonorum omnium scripsit heredes a) addiditque, ne hereditatem diuiderent, sed Principatum simul regerent. b) Si tamen hoc consilium displiceret, vel vna habitare nequirent, tum quidem proprias easque in hunc finem descriptas terrarum portiones singuli haberent, reliqua vero, quae portioibus illis non comprehenderentur, indiuisa tenerent. Ex his *Monasteria* atque *piae fundationes*, *Judicium auticum & prouocacionis*, quod *Marburgi* est. c) *Tabularium*, *Thesaurus*, d) *Debita Colonensis*, e) *Telonia* caet. ipse expressit, f) legemque adposuit, vt eius, qui sine stirpe virili de-

M 2 cessisset,

Ad §. XX.

- a) Vid. *sa. Christ. Lüna, im Reichs-Archiv, in der Fortsetzung der anderen Continuation T. IX. p. 779. verb.* „Wir ordnen aus Väterlichem Willen, das Unsere Vier Söhne, WILHELM, LUDWIG, PHILIP, vnd GEORGE, Unserer Lande, Leuth vnd Güther Erben seyn sollen, wie Wit einem jeglichen sein Theil in diesem Testament, vñ den Fall, so sie nicht bey ein in einem Haufs wohnen wollen vñd sich vertragen können, verordnet haben.“
 b) *IBID.* „Unser Ermahnen vnd fleißig Bitten ist an Unsere Vier Söhne, WILHELM, LUDWIGEN, PHILIPSEN vnd GEORGEN, das Sie sich wollen freunden vñd wohl mit einander vergleichen vñd einig seyn — — vñd bedachte Vns das beste vor Sie seyn, das Sie bey einander Haufs bielten, wie die Herren von Weimar thun, vñd das Land nicht thelleten; Im Fall aber Sie nicht bey einander wohnen könnten oder wollten, so ist Unsere Väterlicher Wille, vñd Verordnung, das es also gehalten werden de.“ caet. *ibid.*
 c) *IBID. p. 781.* „In Appellationis Sachen in den Fürstenthumben Hessen vñd

- allen zugehörigen Graffschaften, so Unsere Vier Söhne, Fürsten zu Hessen, ein jeder zu seinem Theil innen haben werden, sollen alle an das Hofgericht zu Marburg gehen, vñd solches Hofgericht von bemelten Unseren Vier Söhnen sämtlichen vñd sogleich bestellet und die Personen nominiret werden, vñd von einem jeden, darnach er viel Einkommens, pro rata seines Einkommens, vnterhalten werden.“ caet.
 d) *IBID. pag. 781.* „Das übrige von Unserer *seiner Bauerschaft*, so noch ein statliches seyn wird, soll Landgraf WILHELM zu einem Vorrath behalten, ihm vñd seinen Bürdern zum Besten, ob sie jemand bekriegen wolte, sich damit defensive zu wehren. Conf. *in der Haupt-Accord de a. 1627. §. 5. IBID. pag. 829.*
 e) *IBID. d. pag.* „Es sind *alte Cöllnische Schuld-Verschreibungen* auch da, was Unsere Vier Söhne von der Schuld mit gebühliches wegen erlangen, soll ihnen allen sämtlichen zum Besten kommen.“
 f) *Eodem consilio additum* : vt in tributis Imperii exsoluendis, bello gerendo, vel si lis in iudicio cum aliquo petenda

cessisset, reliqui fratres heredes essent, eamque hereditatem, ut fratres deceret, transigerent. g) Ex quo nunc optimi Principis consilium satis manifestum redditur. Nimirum illud potissimum egerat, ut si communio hereditatis & Imperii consortium, ea quidem ratione, quae ipsi optima visa fuerat, haud procederent, tamen vtrumque in Gente Hassiaca alia ratione valeret, licet singuli Principes proprias terras aequali iure, propriisque nominibus regerent. Hoc deinde in reliquis Pactis atque Sanctionibus pragmaticis Hassiacis, quae ei, tanquam firmissimo fundamento, ex quo iura singulorum Hassiae Principum inuicem aestimari debeant, innotuerunt, accuratius expressum magisque declaratum legitur. h)

§. XXI.

Agnouere voluntatem sapientissimi Principis filii, qui sollempni pacto paullo post eius obitum innito, eoque iurisiurandi religione firmato, constituerunt, se parentis testamentum supremam legem habituros, cui ipsi heredesque atque successores, Hassiae Principes, iuxta obtemperaturi sint. a) Quomagnis etiam paternae voluntatis & consilii ratio haberetur,

genda esset, causam omnes suscipere & auxilia pro modo facultatum ferre debeant. Conf. 7. 7. WYNCKELMANN P. I. cap. I. in fin. pag. 520. Dn. ESTOR in iure publ. Hass. hod. §. 41. ubi iura, quae induita permanere, recensentur.

g) IBD. pag. 781. ibi: „Welcher vnret denen vier Gebütern, so Vns von Frauen Christinen geböhren, ohne männliche Leibes-Erben mit Todt abgehens, sollen ihn die andern drey vnd noch lebende Gebüdere samentlichen erben, vnd sich, so viel die Erbichafft betrifft, mit ein freundlichen vnd brüderlichen vergleichen.

b) PHILIPPVS MAGNANIMVS Testamentum suo prudenti ac laudabili satis consilio, salutis, tum vniuersae Domus Hassiaca, tum speciatim singulorum Principum, heredum suorum, quos aequali amoris affectu prosequabatur, rationem habiturus erat. Eius supremam voluntatem ordo succedendi in Gente Hassiaca iam ab antiquis temporibus obseruatus, sustinuit. Accedebant Pacta Hassiae Principum sollempnia, quibus illa repetita eumque in modum confirmata atque corroborata legitur, ut quicquid iuris praecipui loco

vnus vel alter pacificentium ex pristina domus huius conditione, (in qua tamen secundum ius primogeniturae, vii vocant, nullo vnquam tempore successum, Vid. Dn. ESTOR in Origin. iur. publ. Hassiac. §. 66. 67. 68.) sibi deberi, credere permitteret, illud ei simul omnibus modis ademptum, ac, ut reliqua iura & bona Hassiaca, quae vel diuidi non potuere, vel aliam ob causam in medio relicta sunt, inter Principes pacificentes, aequali vbique iurium conditione ventres, communicatum fuisse, summa ratione asseratur. Conf. §. XXVIII. & XXIX.

Ad §. XXI.

a) Hoc pactum, quod nomine dei Bruder-Vergleich und der Erberrung indigitatur, exhibet Jo. Christ. LÜNING in Archino Imperii, in der Fortsetzung der andern Continuation T. IX. pag. 779. ibi: „Und dann Wir befinden und erkennen, dass diese Väterliche Disposition und Verordnung nicht allein dieser Fürstentums löblichen Herkommen und obbemelter Häuser Sachsen und Hessen von undenklichen Jahren wohlhergebrachter und von Röm.

Kay-

rerur, singulis testamenti capitibus accurate repetitis, addidere, se feuda, quae a Caesare & Imperio, nec non ab Electoribus, reliquisque Principibus & Praefulibus teneant, nullo excepto, quouis tempore simul suscepturos & simultaneam inuestituram, vri vocant, cum heredibus & posteris, qui hac lege aequè obstricti esse debeant, perpetuo conservaturos. b) His sanctio accessit, ne quis eorum hereditum ac successorum auitas terras, castra, oppida, praefecturas, pagos, vectigalia, caer. sine reliquorum fratrum aut successorum eorum consensu, datis litteris, consueta signis munitis, declarato, venderet, donaret, in feudum daret, aut permutationis alicui titulo, iure hereditario alius concederet, c) neue, si ortae cum vicinis potentioribus controuersiae in actus violentos & bella facile erupturae sint, res sine consilio & consensu reliquorum tractaretur. d)

N §. XXII.

Kaysern und Königen städlich confirmirter Erbverbrüderung gemäs ist, sondern auch ohne das zu Erhaltung Unseres Fürstlichen Standes, Stamms und Namens gerichtet: So haben Wir darauf einander bey geschwornem Eyd versprochen und zugesagt, und thun das hiermit und Kraft dieses Briefs wissentlich, für Uns und Unsere Erben und Nachkommen, das nicht allein Wir es für Unsere Personen bey dieser Väterlichen Verordnung der Succession halber bleiben lassen und dazuwider nichts überall vornehmen wollen; sondern das es künftiglich bey Unsern allerleits Erben und Nachkommen, Fürsten zu Hessen, zu ewigen Zeiten also steif, fest und unverbrüchlich gehalten werden solle.

b) IBIDEM pag. 793. ibi: „Und damit dem allenthalben so viel steifer und gewisser gelebet und nachgesetzt werde, so sollen und wollen Wir, und nach Uns, Unsere eheliche männliche Leibs- Lehens- Erben und Nachkommen, Fürsten zu Hessen, Unsere vom H. Röm. Reich, auch alle andere, von Churfürsten, Fürsten und Praelaten herrührende Lehen, keines ausbedieden, jetzo und künftiglich allwege in Samt und zugleich empfangen, und desfalls immerzu in unzertrennter Samtbelegung sitzen bleiben.

c) IBIDEM p. 794. ibi: Wir haben Uns

auch tener und zum Fünften, zu folge des Väterlichen Testaments und Verordnung, gegen einander obligirt, verpflichtet und verbunden, obligiren, verpflichten und verbinden Uns auch dessen hiermit, und in Kraft dieses Briefes, vor Uns, Unsere Erben und Nachkommen, ewiglich und unwiederrüchlich, das Unser, noch Unserer ehelichen männlichen Leibs- Lehens- Erben keiner von seinen anererbten Schloßern, Aemtern, Dörfern, Zollen, Klöstern und Zugehören, ichts verkaufen, verchenken, zu Lehen ansetzen, vertauschen, oder auch in andere Weise alieniren oder veräußern soll oder mag, in keinen Weg, wie der Nahmen hat, ohne Unser aller oder Unserer Erben, Fürsten zu Hessen, Vorwissen und ausgedrückte urkundliche samtlliche Wissenschaft, und unter Unsern Hand- Zeichen und anhangenden Siegel gegebene Bewilligung, sondern sollen alle Unsere anererbte Schloßer, Städte, Dörfer, Zölle, Aemter, Clöster und alle ihre Zugehöre Uns und Unsern ehelichen männlichen Stamm, auch Unser allerleits Landschaft zum Besten bey einander unzerrissen und unveräußert erhalten und davon nichts ethebliches verlassen. caet.

d) IBIDEM pag. 795. ibi: Da auch Unser oder Unser Nachkommen einer mit einem gewaltigen Nachbarn in

fol.

§. XXII.

Jam satis clare definita omnia, nec quidquam ex vniuerso patrimonio Hassiaco superesse videbatur; de cuius possessione ac reliquis ex his legibus non constaret; quum morte duorum fratrum intermediorum LVDOVICI & PHILIPPI nonnulla immutarentur. Ortae tum lites de hereditate Ludouici Marpurgenfis, quae nouis pactis aniam praebuere. In conuentione A. MDCXXVII. imita, atque Augustalibus codicillis confirmata, quam *den Haupt-Accord* vocauerunt, illud praepremis sancitum legitur, vt, quamdiu Domus Castellana & Darmstadinna superessent, vnus ex vnaquaque Domo Principatum regeret, sicque duo tantum Principes ex Gente Hassiaca essent, qui vniuersam rem Hassiacam, aequali vbique iurium praerogatiua, moderarentur. *a)* Quo singularis Domus Hassiaca condicio secundum mentem PHILIPPI MAGNANIMI, in testamento declarata, optime exposita, simulque diligenter cautum, ne ea, quae Principibus Hassio-Darmstadinis cum Castellanis communia sint, imposterum in ambiguo essent, nec deinceps lis eis iterum moueretur. *b)* Speciatim vero iura praecipua, quae filio nati maximo in

paren-

solche Irrung und Zwietracht erwüchse, daraus thätliche Zugriffe und Krieg zu besorgen, so sollen dieselben Gebrechen, ehe und bevor sie zur Weislauffigkeit und thätlichen Zugriffen gelangen, an Uns andere Gebrüdere, oder nach Uns, an Unsere Nachkommen gebracht, und mit Unserm und Ihrem Rath und Vorwissen darinn gehandelt vverden. Simili ratione pactum, vt nemo eorum Successorumque permittere debeat, alterius subditos famulosque, nullius criminis reos, in vincula duci, vel in bonis ac fortunis suis, detentione, occupatione, aut alio modo grauati. 181D. *dist. pag.*

Ad §. XXII.

a) J. C. LÜNIG d. Tom. IX. pag. 834. ibi: Nachdem Wir Uns Freundvetterlich vereinbaret und verglichen, dass in Unserm gantzen Fürstlichen Hauss, so lang darinnen die beyde irtzige Casselische und Darmstatische Linien in Esse bleiben, bey jeder Linie nrr ein einziger Regent, und daher bey beyden Linien mehr nit dauw zwey Regenten seyn sollen; so soll unter denen beyden Fürsten dieses Samt-Hausses allezeit demjenigen, der von Jahren der älteste

ist, die Praeferenz, und was derselben auf Reichs-Deputationen, Crayß-Münz-Probation, und andern Tügen, wie auch sonst, anhängt, so lange er der älteste ist, zuständig und gehörig seyn, und soll hierin lediglich auf das Alter der Person und nicht auf die Zahl der Regirungs-Jahre gesehen vverden, und also am Vorgang keine Hinderung bringen, dals unter denselben regirenden Fürsten der älteste von Jahren etvva langsamer oder später dann der jüngere in die Fürstliche Lands-Regirung getreten vväte. Conf. STATVTVM IVRIS PRIMOGENITVRAE HASSO-CASSELLANVM A. 1628. Add. INSTRVM. PACIS VVESTPHAL. OSNAB. art. 15. §. fin. & MONAST. §. 66. RECESSVS IMP. NOVIS. §. 78.

b) Nimirum aequalitatis iurium inter vtramque Domum Hassiacam seruandae vbique summa cura in his pactis animaduertitur. Ita enim porro conuenit: Vt in IVDICIO REVISORIO, nec non in VISITATIONE IVDICII AULICI MARRVGENSIS alternis per singulos annos vicibus praerent. Deinde, conuenit instruendis praesert, in cuius terris hi rum haberentur. Homagium in Comitatu Waldeckiae is Principum teci-

parentis hereditate, tum in praeeundo, tum in aliis, plerumque tribui solent, quaeque iuribus primogeniturae, vti vocant, potissimum accensentur, vtrique Hassiae Principi aequali conditione sollempni formula concessa.

§. XXIII.

Has pactiones infecura A. MDGXLVIII. noua, quam *den Haupt-Vertrag* appellauere. a) Hac plurima reperia, ea vero, quae de iuribus praerogatiuis constituta erant, paululum immutata leguntur. Etenim quicquid aetati antea tributum erat, in eo nunc vicissitudine vti placuit, quomagus alternis actibus aequalitati consulerent. b) De

N 2

reciperet, qui aetate maior esset. Denique, vt conuentus provinciales vniuers. ordine & vicibus seruatis in terris Hassiacis vtriusque Domus celebrarentur. Vid. LÜNIG d. T. IX. p. 834. ibi: „ Weil „ alle Jahr das Hofgericht zu Marburg „ vifitirt, auch Appellation- oder Reuifion-Gericht gehalten vverden solle; „ So ist sich insonderheit vereinigt, das „ von nun an, ohnangesehen des Alters „ der Regenten, ein Jahr praecediren „ soll die Casselische Linie in Visitation „ des Hofgerichts, und dann die Darmstädtische Linie in Haltung des Reuifion-Gerichts. Des andern Jahrs „ soll vorgehen die Darmstädtische Linie in Visitation des Hofgerichts, und dann die Casselische in Haltung des Reuifion-Gerichts, und also fort an, „ je ein ganztes Jahr ums andere, „ Wechselsweis, zu Erhaltung guter „ Gleichheit. Zum dreissigsten, vwann „ sonst in eines regierenden Fürsten Land „ eine Zusammenkunft gehalten, oder „ etwas angefelt vvrüde, auf solchen „ Fall soll derjenige Fürst die Praecedenz und Direction haben, in dessen Land dergleichen vorgehet. Zum zwey und dreissigsten, vveil von alten „ Jahren herkommen, das der ältest regierende Lands-Fürst in der Grafschaft Waldeck Huldigung aufnimmt, auch dieselbe Grafschaft, sodann „ Gronobec, Godelsheim und Unsers Fürstlichen Hauses Erb-Aemter, jedoch dem Mit-regirenden mit zu gutem verleiher, so soll es ins kün-

„ tig auch dabey verbleiben, und derjenige, der von Jahren seines Alters „ der älteste ist, ob er schon künzter Zeit im Regiment gewesen wäre, „ damit verstanden vverden. Zum „ drey und dreissigsten, die allgemeine Landträge Unserer Fürstenthumb, sollen mit der beyden Regenten gemeinem Schluss und Raht, einmahl in Casselischen und das andere mahl in Darmstädtischem Territorio, und also fort an Wechselsweis, ohnertachtet sich Aenderungen mit den „ Personen der regierenden Fürsten zu trüge, gehalten vverden. „ caet. Conf. d. d. STATVTVM IVRIS PRIMOGENITIVAE „ n. 1628.

Ad §. XXIII.

a) Vid. LÜNIG d. T. p. 899-904. Hoic omnino iungi debet der *Neben-Abschied* de hoc anno ap. Jo. Goetfr. de MIEREN *Actor. Pac. Westphal. T. V. pag. 684-687.*
b) *Art. VII. ibi:* Zum Siebenden hat man sich vvegen det im Fürstlichen Samment *Hauß* streitig gewesen Praecedenz, dahin vereinigt, das --- (nach dem Ableben Herrn Landgrafens Wilhelmi VI.) damit zwischen den regierenden Fürsten beyderseits Ländern, bey allen Reichs-Deputations-Crayls-Münz- und Probations-Tagen, auch allen andeten Conuentibus dergestalt alternirt und umgewechselt werde, das der regierende Fürst im *Hauß* Hessen-Cassel den Anfang machen; hernach aber im folgenden

conuentibus prouincialibus aliisque rebus ac iuribus communibus, nec non

genden Actu der regierende Fürst im
Hauss Hessen-Darmstadt den Vorsitz
haben, und die davon dependirende
Jura exerciren solle, und also fortan
mit der ferneren Alternation verfahren
werden solle, das auch bey Anfang
eines jeden Reichs-Deputations-
Crays-Münztz- und Probation- auch
anderen Tagen und Zusammenkünften
dergestalt umgewechselt werden
solle, das von Cassel bey Anfang
eines Reichs- oder andern Tags oder
Convents die Praecedenz zu Anfang
desselben oder ersten Session exerciret
werden, gleichergestalt auch der
regierende Fürst des Fürstlichen Hauses
Hessen-Darmstadt alsdann bey dem
folgenden Reichstag oder sonst,
in der ersten Session den Vorsitz
haben solle, ohngeachtet welcher Theil
bey vorigen Reichs- oder andern
dergleichen Tagen in der letzten Session
die Praecedenz gehabt, und soll diese
Umwechselung auch also in den
Unterschriften und Siegelungen jedes-
mahl gehalten werden., caet. Quo
magis vero intelligatur Sanctio haec
pragmatica, nec non Pactum anni 1627,
facit celebris controversia, quae antea
de quodam iure primogeniturae uni-
uersali agitata fuerat, quae nunc ex
sententia Pactorum praecedentium hac
lege decisa & composita intelligitur. Vid.
ACTA, die Fürstlich-Marburgische Suc-
cession belangend, Vierte Class derer Fürst-
lichen Missiven, den Primogenitur-Streit
--- betreffend, p. 101. seqq. vbi litterae
LUDOVICI Landgravi, Darmstadii
d. 23. Maii 1614. datae, satis memora-
biles, leguntur, ex quibus sequentia ad-
dixisse iuuabit: ibi „Dals aber im
PSto E. L. Sich eines Juris Primoge-
niture in Unserem Fürstlichen Hauss
nochmals anmassen, Unsere darwi-
der eingewandte Contradiction ---
sonderlich empfinden, --- solches
komme Uns fast fremd vor zu ver-
nehmen, in Ansehung E. L. weder aus
dem Altväterlichen Testament, noch
Unseres Hauses Erb-Pacten oder son-

sten bisß noch einigen Beweißthum
gethan, daraus zu sehen oder zu
schließen, das E. L. die berühmte
Primogenitur jemals zugeeignet wor-
seye. Derowegen, so E. L. keine
andere, als nutend wörtliche Re-
monstraciones vorbringen, oder, wie
sich zu Recht gebühret, nicht be-
weisen, das Unseres Herrn Vatters
Gn. E. L. dasselbe durch Pacta (wie
Wir in Unserer Linie damit gestat,
und derowegen von einem aufs an-
dere sich nicht argumentiren läßt) als
jemals wissenlich nachgegeben, (als
lang können Wir, zu Unser und Un-
serer Posterität Nachtheil und Ver-
ringerung, E. L. kein Primogenitur,
und was derselben anhängig, gestel-
hen, oder dergleichen Praeconiones,
wo und wann es nöthig, zu wider-
sprechen umgehen., „ Add. Ableih-
nung der Fürstlichen Casselschen An-
wort auf die Fürstliche Darmstadtische,
zu Giessen im December 1613, veramlen-
ten Ritter und Landständen communi-
cirtc Puncten Casselscher Contrauentio-
nen caet. IBID. num. VI. pag. 117. seqq.
Quae in conuentu Westphalico de hac
re vtrique proposita fuere, in ACTIS
Pacis Westphalicae, a MEIERO editis,
leguntur. Vid. T. IV. L. LXXXVII. §. 12.
pag. 464. seq. vbi praeter alia litterae
GEORGII II. conuentui Monasteriensis
d. 9. Jul. 1647 eam in rem oblatae,
occurrunt. Conf. Jo. Jac. MOSERI
Jus Publ. Germ. T. XIII. pag. 147. seqq.
Re deinde composita, in pactioe a
1648 iura Principum Hassio. Darmsta-
diensium maiori cura expressa, quo magis
altorum oppugnationes impolite-
rum cessarent. Jamque TABVLLIS
PACIS WESTPHALICAE OSNAB. Art.
XV. §. 15. insertum: „Firmum quoque
Jus Primogeniturae in qualibet Do-
mo Hassiae, Cassellanae & Darmstad-
ina, introductum, & a Caesarea Maie-
state confirmatum. Add. INSTRVM.
PAC. MONAST. §. 60.

non de Comitatu Waldeckensi ex prioribus pactis statutum, contentumque, vt, mortuo WILHELMO VI., sollemnina inuestiturae huius Comitatus communi vtriusque Domus Hassiacae nomine perageret, qui eo tempore, quo illa renouarentur, Imperii Hassiaci consortem agere antecederet, ipsum vero comitatum aequis partibus inter se partirentur, siquando ille ipsis delatus fuisset. c)

e) IDEM art IX. verb. „Und demnach zum neunten wegen Belehnung der Grafschaft Waldeck Unterredung gepflogen, so ist dieser Passus dahin resolvirt worden, das, so viel die Belehning betrift, selbige bey Herr Landgraf Wilhelm, des Sechsten Fürstlichen Gnaden in gesamten Nahmen zu verichten zwar allein verbleiben, nach dessen Absterben aber, auf begehende Fälle jedesmahl von dem ältesten regierenden Fürsten zu Hessen, so wohl Hessen-Cassel, als Darmstädtischer Linien, ebenmäßsig nomine communi geschehen, und dafers in inkünftig zur Apertur kommet, solche Grafschaft in zwey gleiche Theile gesetzet, und halb der

Hessen-Casselschen, und die andere Hefste der Hessen-Darmstädtischen Linie zufallen solle. „ Quae in his Pactis Hassiacis, sollemni pacis Westphalicae sanctione cum in finem corroboratis, vt perpetuae legis instar essent, de aequalitate inter Hassiae Principes, in variis bonis ac iuribus, tum diuiduis, tum indiuiduis, seruanda, satis diligenter disposita sunt, ea supra dictis (§. XX.) nuncitur, simulque firmissimo argumento sunt ad reliqua, quorum singillatim nulla mentio facta. Quod exemplis eorum, de quibus post haec tempora singularibus pactis simili ratione conuentum, magis confirmare potuissent, si vlla, de se clarissima, dubitatio superesset.

SECTIO III.

De Jure Hassorum in Brabantiam, Juribus inter utramque Hassiacam Domum communibus annumerando.

SVMMA CAPITA.

§. XXIV. Germani eo iure semper vsi sunt, vt bona a parentibus relicta liberi inter se partirentur. Nec minus feuda Imperii maiora diuisioni obnoxia fuere, simulac, munere sublato, in ius Procerum Germaniae transferantur.

§. XXV. Ius primogeniturae cum lineali successione coniunctum, ex mutata prouinciarum Germaniae conditione ortum traxit, adeoque tam origine, quam indole sua, a iure, quo in successione filius nati maior olim vsus est, plurimum differt.

§. XXVI. Impitimus vero pactis familiarum illud ius nititur. Quate ex illis

non minus, ac reliquae successioinum species, quae praesenti conditioni Germaniae Principatum accommodantur, vnice diiudicari debet.

§. XXVII. Ab hac succedendi ratione plane differt ordo successioinis Ducum Brabantiae, a quo parum recte representantur. Praeterea, ipsum ius primogeniturae Brabantium, quod causae studio idem confinxit, nihil continet, quo illa sententia, qua Principibus Hasso-Cassellanis in hereditate Brabantina primas tribuere sibi visus est, defendi possit.

§. XXVIII. Haec enim PACTIS HASSIAE

CIS SOLLEMNIUS, miro silentio, nec sine propriae causae diffidentia, ab eo praetermissis, plane eueritur.

§. XXIX. Quare ius succedendi in Brabantiam, iam ab eo tempore, quo Hassiae Principibus delatum est, non solum ex propria eius indole, sed etiam secundum singularem Domus Hassiacae conditionem, tamdiu iuribus ad utramque Hassiacam Domum pertinentibus ac-

cessendum, quamdiu Pactis Hassiacis illud vni sigillatim relictum non constat.

§. XXX. Quae cum ita sint, contra Principum suorum acta gestaque, quibus ius aequale Principum Hassio-Darmstadtinorum saepius iterumque sollemni ritu agnoscere, inani conatu KOPPIVS nititur.

§. XXIV.

Quae de ordine succedendi Ducum Brabantiae et Hassiae Principum, quos vnam Gentem constituere, supra dictum est, ex Belgii Hassiaeque rerum & annalium monumentis constat, ea iuribus & moribus, quibus Germani ab omni aevo vixere, optime illustrantur, simulque, si, ab iis, quae pactis expresse sancita sunt, discesserint, ex his potissimum diiudicari debent. Germanos naturali professione diuisionibus studuisse, a) iam leges eorum loquuntur, aa) Accedunt Francici regni diuisiones, frequentius suscepra, quae cum infinitis fere aliarum diuisionum exemplis rem satis euincunt. In feudis tamen maioribus, isque praecipue, quae dignitatem cum munere annexam habebant, diuisio non procedebat, refragantibus nimirum institutis Francorum, quae, ut alia raceam, nec muneris, nec bonorum connexorum in plures distributionem permittebant. b) Inde nunc eueniebat, vt, postea-

a) Conf. Jo. GÖTL. HEINECCIUS *Element. Jur. Germ. T. I. L. II. T. IX. Jac. Carol. SPENER Jur. Publ. L. II. c. VI. §. 8. III. MASCOV. Princip. Jur. publ. Imp. Germ. L. VI. cap. V. §. 3. & 4. ibi: „Successio, olim in praedictis & dynastiis fuit diuisiva, quemadmodum & in ipso Francorum Regno, non modo sub Merovingicis, sed etiam certo modo sub Carolingis Regibus, sub quibus in tot portiones diuidi Regnum solebat, quot filii adessent. Ducatus quoque & Comitatus, ex quo hereditas, tantum facti sunt, diuidi poterunt.* „ AID. Jo. SCHILTER *Diss. de Feudis Juris Francici §. 5. G. M. LVDOLF. de Jur. Primogenit. Part. Gen. aph. 10. ibi: „Iurium primogeniturae vestigia in antiquiorum Germaniae populorum moribus frustra quaeruntur.*

aa) Vid. LEX WISICOTHORVM *Lib. IV. T. II. §. 1. 2. 3. 6. & 8. BYRGVND. Tit. XIX. LI. LVII. & LXXV. SALICA Tit.*

LXII. RIPPV. Tit. LVI. LANGOBARD. Lib. II. Tit. XIV. & XLIII. §. 3. Lib. III. Tit. IX. §. 8. ALAMANN. Tit. LVII. & LXXXVIIII. SAXON. Tit. VII. BAIVAR. Tit. XIV. cap. 8. CAPIT. FRANCOR. Lib. IV. cap. XIX. & XXXIV. ap. BALVZ. T. I. pag. 778. & 780. FORMVL. MARCVL. Lib. 1. n. 20. & Hieronym. BIGNONIVS ad h. l. apud BALVZ. T. II. p. 902. FORMVL. SIMOND. n. 27. IBID. p. 482. IVS SAXON. PROVIN. Lib. I. art. 17. L. III. art. 29. IVS SEV. PROV. cap. 253. 261. 264. 279.

b) Hoc perpetuis Germanorum moribus seruatum, ne filius, post fata parentis, exors esset paterni muneris. Ex pluribus veto is aptior habitus, qui reliquos aetate superaret, quia consilio sit praevientior. Cur feuda Imperii diuisioni olim obnoxia haud fuerint, de eo vid. IVS PROVIN. ALEMANN. cap. 147. Jo. SCHILTER in *Commen.*

posteaquam feuda hereditaria facta essent, filiorum natu maior in Ducatum & bona feudalia ei adiuncta, plerumque succederet; c) reliquam vero hereditatem d) filii natu minores, quibus nec dignitas, nec titulus Ducalis, in fratrem cum Ducatu simul translatus, competere poterat, aequis cum fratre portionibus caperent: qualitate muneris in his bonis

O 2 diuisio-

ad Jus feudale Alemann. cap. 42. §. 7. & in d. Diss. §. 10. seq. GYNDLING. Diss. de Feudis Vexillis §. 40. SPENER d. l. B. G. STRVV. in Corp. Jur. publ. cap. 31. §. 1.

c) J. C. SPENER d. l. Jo. SCHILTER cit. Diss. §. 5. Conf. not. seq.

d) In feudis Imperii maioribus haec probe secernenda erant, 1) *Munus regni*, cui *dignitas singularis* ac paullo maior inerat: quae vocabulis *Honoris, Dignitatis, Potestatis* Franci olim exprimere solebant. De eo legi meretur *FRÆEPTVM CAROLI M. a. 789.* apud *BALVZ. pag. 249. & FORMVLA* apud *MARCVLFVM L. 1. cap. 8. p. 380.* Nec poenitebit audire Jo. Jac. *CHEFFETIVM* in *Lotharingia masculina cap. 1.* ibi: „Caesaribus aequum visum est, regendas tuendasque Prouincias committere Principibus viris, qui animi magnitudine & constantia, iudicii & consilii acrimonia, bellique gerendi peritica ac solertia praediti, hostium conatus aduersos vi armata propellere, Cui iungere liceat *Dau. BLONDELLVM* in *Praefatione apologetica s. T. I. Assert. genealog. Francic.* ibi: „Sub prima & secunda regum nostrorum familia Ducatus, Comitatus, Marchionatus, nec terrae absolute & in genere, nec terrae Salicae in specie fuerunt, sed praefecturae tantum, nec ante dominia patrimonialia & hereditaria magnatum esse coeperunt, quam, antiquato terrarum Salicarum a caeteris discrimine, Salica lex scripta paullatim nouis consuetudinibus per singulos fere pagos Procerum artificio introductis, tam in orientali, quam in occidentali Francia locum fecit, Conf. Jo. SCHILTER in *Comment. ad Jus feud. Alemann. cap. XLII. §. 21.* J. C. SPENER l. c. not. 6.)

STRVV. in Corp. Jur. Publ. cap. 20. §. 3. & 4. 11.) *Bona beneficii iure cum munere regni simul concessa & numeri annexa.* De quibus vid. Jo. SCHILTER d. l. Pet. STOCKMANN'S *Tr. de Jure deholu. P. I. c. 21. n. 4.* SPENER d. l. & L. II. c. 9. & 13. *LYDOLV de Jure primogeniturae Part. gen. aph. 10. n. 23.* STRVV. d. c. §. 7. 111.) *Prouincia suae regio, per quam munus exercebatur & cui Dux v. gr. praecras;* de qua te iam memoratus SCHILTERVS d. l. ita disserit: „*Distri-*ctus exercendi officii laetis patuit, quam feudum Ducis, atque non totus districtus Ducalis, v. gr. non tota Saxonia iure dominii utilis dabatur Hermanno aut Bernharo, sed pars eius, quae hodie vocatur *der Churkreisi.* Caeteram potestas Ducalis per vniuersam extensa erat prouinciam, GYNDLING *diss. Dissert. §. 23.* STRVV. *diss. cap. 20. §. 5.* IV) *Terrae atque bona auita,* quae v. gr. Dux eiusque maiores iam ante adeptum Ducatum in illa prouincia patrimonii iure possederunt, quae deinde ipse vel posterii non vna ratione auerunt. Conf. *Henr. MEIBOMII Hist. erectionis Ducatus Brunsvicensis ab ins. B. G. STRVV. Comment. de Alodius Imperii cap. 11. §. X. seqq. & cap. 111. per tot. & in Corp. Jur. publ. d. cap. 20. §. 7.* Posteaquam in subsecutis prouinciarum Germanicarum conuersionibus muneri Imperium successit, Praefecturae vero dominia patrimonialia Principum esse coeperunt; terrae & iura memorata in vnum quodammodo coaluere. Illud tamen remansit, vt plura iura ex diuersa harum rerum consideratione, nostro quoque aeuo aestimari debeant. Nec quisquam diuersos significatus vocabulorum: *Ducatus, Principatus, Marchionatus* caet., hoc discrimine neglecto, satis ipelliget.

diuisionem non impediende, e) quae etiam non obstabat, quo minus si, cui plura munera simul obtigerant, ea cum coniunctis terris ac bonis beneficiariis, filiis distribuere; f) vel, nondum expedita successione

e) Vnum ex tot exemplis adduxisse iudicabit. Illud HELMOLDVS in *Chronica Sclauorum Lib. I. cap. 22. §. 6.* memoriae prodidit: verb., Mortuus est Bernhardus, Dux Saxonum, qui res Sclauorum & Saxonum quadraginta annis strenue administrauit. — — cuius *beneficentiam* ORDULPHVS & HERMANNVS, filii eius, inter se partiti sunt. Et quidem Ordulphus Ducatum suscepit gubernandum., Conf. GYNDLING. *Dissert. de Feudis Pexillis §. 40.* f. N. HERTVVS *Dissert. de Speculibus R. G. I. Rebus publ. S. II. §. 6.* verb: Sec. X. XI. & XII. Ducales quidem dignitates ad vnicum filiorum deuolutas, reliquum tamen patrimonium etiam alios creuisse filios, facta hereditatis diuisione, erudite ostendit Hermann. Conring. — — Seculo autem tertio decimo etiam in dignitatem Principalem reliquos liberos uenire solent. Add. IDEM *Dissert. de Diuisione regnorum vel quasi S. II. §. 3.* H. CONRING ad *Lampad. P. 3. cap. V. §. 28.* STRVV. *Corp. Jur. publ. c. XXXI. pag. 1152.* Portionem filii nati maioris bona feudalia, muneri adiecta, augebant, cui etiam confosso bonorum, quae diuerso patrimonii & beneficii iure tenebantur, non vna ratione profuit. Quom in feudis Imperii munus sensim euanescebat, idem partem terrarum ac bonorum omnium praecipit. Saepius patris voluntas, quae tum maxime ualuit, ampliora maioraque ei decreuit. Postea portiones cum fratribus iunioribus non raro factae. His portiones hereditarias, ex fructuum quantitate plerumque definitas, accipere. (§. XII. XIII. XIV. XVI.) Saepissime communio diuisioni praelata, (§. VIII. XI) quae, quamdiu nuptis non studebant, magis arduum. Denique effectibus obliterati muneris tribuendum, quod in consortio paternae dignitatis (quam nunc gentis illustis patrimonium habent)

filii omnes tandem uenirent, cuius alias ne maior quidem filius, uiuente patre, particeps habebatur. Gens Ducum Brabantiae antiqua seruauit, quare nemo filiorum Ducis elogio usus est, nisi quem pater in consortio imperii Ducatus acceperat. (§. XII.)

f) Non obstabant leges moresque feudorum diuisioni alias contrariae. Ad singula enim munera & beneficia pertinebant, quae in his distributionibus integra mansere. Quare annales veteris atque recentioris aevi exemplis abundant, quibus ne *Flandriae* quidem Comitatus historia caret, quamuis, teste LAMBERTO SCHAFFENAEVRGENSI ad a. 1171., loco iam satis noto, diuisionis plane impatientis fuerit. Ita enim ille: In Comitatu Balduini eiusque familia id multum iam seculis seruabatur, quos sanctum lege perpetua, ut vnus filiorum, qui patri potissimum placuisset, nomen patris acciperet, & totius Flandriae Principatum solus hereditaria successione obtineret., Vid. *Oliv. VREDIUS de Sigill. Comit. Flandriae ad a. 1070. pag. 3.* Balduinus, dictus *Montensis*, in sollenni Procerum conuentu, Arnulpho, maiori natu filio, Flandriam, minori, Balduino, Hannoniensem testamentis assignauit., Add. IDEM in *Genealog. Comit. Flandr. in Probat. Part. I. p. 11.* ibique locus Auctoris uertit: Balduinus obiit anno uerbi incarnati 918, Arnulphus, qui maior natu erat, Flandriam, Adalaphus uero Ciuitatem *Boloniam* ac *Ternuam* suscepit., Conf. *Andr. DV CHESNII Histoire genealogique des maisons de Guines, d'Ardes, de Gand & de Concy, dans les Premiers pag. 1.* BVTIKENS *T. I. L. II. c. 11. p. 67.* Add. *supr. §. IV. & VI.* Similem diuisionem CONRADVS M. *Misnensis Marchio*, a. 1156, suscepit. Vid. *Georg. FABRICIUS Orig. Saxon. L. P. p. 342.* Aliud exemplum adducit IDEM *L. VI. p. 586. seq.* His numero

hereditariae ratione, Caesarem precibus adiret, ut paternae distributioni annueret. g) Munere, quod feudis maioribus inerat, euerſo, terrisque & Prouinciis iustum Procerum patrimonium ac paternae hereditatis partem conſtituentibus, antiqua ſuccedendi ratio plurimum immutata fuit. Tum enim, nemine impediēte, diuiſiones, h) quae in bonis heredi-

mero diuiſionem FRIDERICI I. Imperatoris a. 1169. de qua agit OTTO DE BLASIO cap. 21. ap. *Pſſorum*. T. I. pag. 207. Nec non eam, quae in historia Burgundiae Ducum ad a. 1404 legitur. Ea tum Brabantiae Ducatus, per feminas a IOHANNNE III. descendentes, in hanc gentem illatus, ANTONIO, PHILIPPI AVDACIS filio secundum genito, obuēnit. Vid. Fr. HARLEVS *Annal. T. I. pag. 371. & Olu. VREDIVS de Sigill. Comit. Flandr. pag. 91. ibi*: „Viuenti finem Philippus fecit VI. Kal. Maias 1404. ditioribus suis inter filios hac ratione prius diuisis. IOHANNES nam maior, post obitum viriusque parentis, praeter Burgundiae Ducatum, habereſt Flandriae, Artesiae & Burgundiae Comitatus, ad haec eſſet Palatinus nemque Salinarum & Mechliniae Dynaſta. ANTONIVS vero Ducatum Limburgensem, vna cum Rethelenſi Comitatu, acciperet; decedente autem JOHANNNA, etiam LOTHARINGIA & BRABANTIAE DVCATVS, vna cum Sacri Imperii Marchionatu. caet. Quicquid PHILIPPVS cum coniuge MARGARETHA de terris Brabantinis libero arbitrio tum conſtituit, illud poſtea IOHANNNA ratum habuit. Conf. AVTKENS *Ann. Trophée de Brabant T. I. L. IV. cap. 10. p. 523. Olu. VREDIVS in Probat. genealog. Comit. Flandr. Part. II. pag. 300. ſeqq.* Addimus, in hac ſpecie diuiſionum, quae iure hereditario filiorum natu minorum aequae nitebantur, plurimum paterno arbitrio relictum fuiſſe.

g) Exemplum ſuppeditat REGIONIS CONſERVATOR ad a. 949. ap. *Pſſorum*. ibi: „Anno Dom. incarnat. DCCCCXLIX. „ — VTO Comes obit, qui permiſſu regis, quicquid beneficii aut Praefecturae habuit, quaſi hereditatem inter filios diuiſit. „ Impri-

memorari meretur exemplum GOZZOLONIS, Ducis Lotharienſium, de quo vid. HERMANNVS CONTRACTVS ad a. 1044. ap. *Pſſorum*. Conf. Dn. MASCOV in *Comment. de rebus Imp. Rom. German. L. V. §. 24. S. F. HAHN Hiſtor. Imp. Part. III. c. 1. §. 5. b)*

h) Teſtis eſt HERTIVS, qui loco antea adducto de hac ſpecie diuiſionis terrarum & prouinciarum agit, nec non *Diſſert. de diuiſione regnorum vel quaſi Sect. II. §. 3.* Monet quidem Dn. *Diſſert. de terrarum partitionibus illuſtrium Germanorum inter ſe §. 22.* „ At tamen iam Saeculo XII. cuiusmodi reſponſionum partitiones factas videmus. „ Exemplo ſit Conradus magnus, Miſſinae Marchio, caet. Verum, hoc exemplum diuiſionibus ſupra not. ſ) adductis annumerari debet, nec cum praesentibus, de quibus HERTIO ſermo fuit, conſundi. Conf. GYNDLING *d. Diſſert. §. 40. P. C. SPENER c. l. B. LVDEWIG in Comment. ad Aur. Bull. Tit. VII. §. 2. pag. 669.* vbi aſſerit, diuiſiones haec per vniuerſam Germaniam adeo inualuiſſe, vt tum Germaniae Principatus omnes ipſo iure ſeuda Imperii diuiſina facti fuerint. B. P. N. HERTIVS *diſſ. Diſſ. de diuiſ. regn. regulam generalem condit*: „ Imperii Germanici Principatus ſubſiſteſſe diuiſionibus, eumque, qui ad diuiſionem prouocat fundatam habere intentionem, nec teneti potest, receptas in eo Principatu eſſe diuiſiones, niſi vel lex Imperii publica, vel lex fundamentalis ipſius Principatus & ſtatutum familiae, vel conditio & habitus ipſius Principatus diuiſiones impediāt. „ Add. LVDEW. *diſſ. lib. p. 671. 674. & 435. & in Conſil. Hallenſ. T. II. L. II. Conſ. XLPL. n. 16. ſeq. B. G. STRVV. in Corp. Jur. publ. pag. 1157. III. BOEMMER Conſ. T. I. P. II. Conſ. XLII. n. 21. ſeq. Dn. MOSER in Jur. Publ. Ger-*

MAN.

caris & auitis nunquam intermissae fuerant; a) in feudis certatim Principes suscepere.

§. XXV.

Jus primum genitorum, nostra aetate satis celebre, a iure succedendi, quod filio vel heredi natu majori olim tributum legitur, omnibus modis differt, nec magis in terris feudalibus, quam patrimonialibus veteri iure viguit. a) Praesenti terrarum Germanicarum conditioni accommodatum, ab eo demum tempore, quo sublati muneris reliquis,

man. T. XIV. pag. 502. & 512. Qui magnas rerum conuersiones, quas in Germania prouincis & Principatibus Seculi XIII. tempore contrigisse nouimus, necum cogitauerit, ei non opus erit frequentem harum diuisionum usum, qui hoc aetate maxime inualescere coepit, Romano iuri imputare, qua sententia alias plerumque uentur. Germanis enim diuisiones nunquam non in deliciis fuisse, nec eo demum aetate, quo Germaniam ius illud peregrinum inuasit, eis acrisisse, dummodo qualitas bonorum singularis vel alia causa grauior non obesset, satis constat. Inde a nonnullis Bauariae Principibus ad maiorem exempla & ius Germanicum olim prouocatum fuisse legitur. Vid. ADLZEMBERTER *Annal. Boic. P. II. Lib. VII. verb:*
,, Id iuris apud Germanos esse rece-
,, pem; pares omnes pari portione
,, hereditatem adire consueffe, nulla
,, habita ordinis nascendi, aut anhorum
,, ratione: Singulis nationibus suas esse
,, leges, se cum Germani sint, Germani-
,, co iure, maiorum exemplo utrosque.
2) Adem dicendum de Ducatibus nonnullis, Francorum regno subiectis, quorum Duces, non tam nudis Praefecturis, quam potius Imperio gaudebant. Ita enim Bauariae Dux THEODO II. Ducatum in tres partes diuifum filiis suis distribuit. Vid. AVENTINVS *Lib. III. pag. 228.* DN. MASCOV. *Gefchichte der Teutschen T. II. in der XXXVten Anmerckung p. 241.* HENR. a BUNAV *Hiflor. Imp. Tom. IV. pag. 536.* J. GEORGE BCCARD *Comment. de rebus Franco. Orient. Tom. I. L. XVIII. pag. 310.* De diuisionibus filiorum THEODONIS IV.

& THASSILONIS II. vid. AVENTINVS *L. III. pag. 241. feqq.* BUNAV *d. Tom. IV. pag. 537.*

Ad §. XXV.

a) Vid. GOLDAST *Disc. de iure repraesentationis.* MARQ. FREHERVS in *Comment. ad Cap. VII. Ant. Bull. de Successione Principum in Primogenitis & hereditibus eorum:* in *Repraesent. Resp. Germ. p. 595.* & 601. ARNOLD. ENGELBRECHT *de Successione in Electoribus* §. 78. JO. SCHULTER *Difff. de Successione lineali c. IV. §. 5.* ibi: „ Linealem successiorem & primo-
,, genituae ius. ante A. B. a Carolo IV.
,, factam promulgationem vix viguisse,
,, recte, ni fallor, Arnoldus Engelbrecht-
,, tius de successione in Electoribus p. 78.
,, asserit, & ab indiuiduitate alicuius
,, feudi ad Jus primogenituae & suc-
,, cessionem lineae perperam argui, do-
,, cet. „ Add. IDEM §. 5. d. cap. & *Com-
,, ment. ad Jus feud. Alemann. c. XLII. §. 7.*
c. *LII. §. 4. ad cap. LX. & LXI. §. 5.* ibi:
,, atque inde conficitur, iure Alemanni-
,, co & Francico, adeoque primatuo
,, feudali iure, hanc de Maioratu seu
,, Senioratu obtinuisse regulam, vt re-
,, gulariter senior fratrum & reliquos
,, fratres a successione excluderet, & hi
,, deinde vicissim nepotes ex fratre se-
,, niore, qui iure nouo demum & reprae-
,, sentationis atque primogenituae iu-
,, re recepto, patruos excludere coepe-
,, runt. „ G. M. de LVDOLE *de iure
,, Primogenituae Parr. gen. aph. XI. n. 9.*
ibi: „ Illud facile largior, ius primo-
,, genituae, siue successiorem linealem,
,, in Germania superioribus seculis non
,, obti-

quibus, quae in iis supererant, diuisiones in vniuersa Germania omnique genere terrarum inuauerunt, innotuit. Primum enim, quantum con-

obrinuisse. *102M v. l. n. 19.* In suc-
 cessionibus feudorum Senioris in fa-
 milia regulariter fuisse praerogati-
 vam, satis, vt puto, est probatum.
 Successio autem linealis in Germania
 per A. B. in Electoratibus primum in-
 trodueta, ad cuius exemplum in aliis
 illustribus familiis successiones post-
 modum ordinatae. Equidem & an-
 te Auream Bullam Communio-
 nem exempla adferri posse non negue-
 rim, quod ipsum in Electoribus ac-
 cidisse legimus, qui etsi indiuidui
 fuerint, successiones tamen & iuris eli-
 gendi capaces sese vna omnes filii
 Electorum existimabant. Vid. EN-
 GELBRICHT *de Success. in Elector. §. 78.*
 & SCHULTZII *de nat. success. feud. c. 4.*
 §. 3. Add. *Aph. XIII. n. 2.* ibi: „Dantur
 quidem in Germania antiquiores pri-
 mogenitorum successiones, sicut de
 Aultra superius retulimus — — ve-
 rum initia eius successions, cuius
 vigore a linea primogeniti in secun-
 do geniti, & ab huius in tertio geniti
 lineam, & ita porro transitur, ante
 Auream Bullam in Germania haud
 exstare existimo. Et paullo post
aph. XIV. n. 2. „Successionem linealem
 in feudis dignitatum radicatum anti-
 quitus non esse, recte inde concludit-
 ur, quod ea successions ratio per
 nouam introductionem coepit.“
 CONF. HERT. *dissert. de diuisione regno-
 rum vel quasi scil. II. §. 9.* Ex eo enim,
 quod diuisiones in feudis Germaniae
 maioribus olim locum vix inuenerint,
 filii quoque natu maiores plerumque
 post patris obitum illa acceperint, ad
 ius primogeniturae recentioris aevi pa-
 rum firmum dicitur argumentum; nec
 nudis vocabulis, quibus contrariae sen-
 tentiae fautores haud raro delectantur,
 quicquam praesidii inesse potest. Qua-
 re recte LUDOLFVS, quem paullo ante
 laudauimus, *d. Tr. Parte specialis aph. 1.*
 „Ei, inquit, qui aetate tantum alios an-
 tecedat, primogeniti nomen ab atri-
 quioribus temporibus fuit tributum,

atque privilegia senioris aetatis iura
 primogeniturae nuncupata. Add.
 IDEM *Part. gen. aph. XIV. n. 1.* & in *Ap-
 pendice Fafe. III. pag. 3. seq. ibi:* „Jus
 maioratus siue senioratus in serenif-
 sima familia Guelfica longe antiquius
 fuit, quam successio linealis. Quo-
 tiescunque ergo ex pluribus eiusdem
 patris filius vnus terrarum regimi-
 ni praefuit absque diuisione regio-
 num, eo ipso ius primogeniturae non
 fuit introductum. Neque etiam, si
 in pactis quibusdam iuris primoge-
 niturae voces adhibitae reperiuntur,
 intelligendum hoc est pronitue de
 successione lineali, cum abusu possit
 esse interdum acceptio, de ordine na-
 tuitatis vel de iure senioratus.“
 GOLDAST *d. Tr. p. 24. seq. §. p. 45. seq.*
 DR. MOSER *in Jure Publico German. Tom.*
XIII. p. 429. ibi: „Ehedessen war das
 Recht der Erstgebur in Teutschland
 ganz unbekant, vnd in denen tref-
 sten Häusern wurde getheilet, oder,
 wann dieses je nicht geschah, so
 blichen doch die Interessenten ent-
 weder in vnzerteilter Gemeinschaft,
 oder wechelten mit der Regierung
 vñ, oder trugen die Regierung erwa
 dem Aeltesten an Jahren auf, welches
 Seniorat in vorigen Zeiten gar ge-
 mein war; dahero man, wann in
 alten Urkunden vñ Geschichten ge-
 meldet wird, das nur ein Regent
 gewesen seye; und zwar der Aelte-
 ste, nicht gleich balden eine Primogeni-
 tur genitir daraus zu machen hat.“
 CONF. IDEM *T. XVI. p. 464.* GOLDAST *in*
*notis ad IAC. A SAA Tr. de Primogenitu-
 ra ad cap. 60.* CH. THOMASIVS *in Vindici-
 cis distinct. in Parag. §. Apanag. & in*
Consil. Hallens. Tom. II. Lib. I. Conf. CXI.
n. 14. ss. seq. DR. MASCOV *Princ. Jur.*
publ. L. VI. C. P. §. 8. §. 9. B. G. STRVV.
in Corp. Jur. publ. c. XXXI. §. 1. p. 1150b.
 ibi: „Licet enim Principatus diuisioni,
 non fuerint obnoxii, non tamen stan-
 tim primogeniturae ius inualuit, sed
 successio saltem solitaria, caet.

stat, Aureae Bullae lege in Electoribus constitutum, postea pacto in nonnullis Principatibus introductum fuit. Carolus IV. Imperator, Aureae Bullae auctor, dum legem hanc conderet, imprimis ad iura Electorum personalia, quae a pluribus vnus Genis Electoralis simul exerceri, absque magno patriae incommodo, non poterant, respexit. Deinde non minus potentiae & splendoris Electoralis, quibus nulla re magis, quam perpetua coniunctione terrarum ac prouinciarum, ab vnoquoque Electorum tum possessarum, consuli posse, probe perspexit, rationem habiturus erat. b) In reliquis similis consideratio valuit. Neque vero his absoluitur. Etenim praeter succedendi modum arte fabricarum, quem linealem plerumque nominant, & bonorum ac terrarum omnium, diuerso licet iure teneantur, congregationem, plura singularia continet, quae ei, qui iura successio[n]um, tum antiqua, tum recentiora diiudicaturus est, negligi haud debent. c)

§. XXVI.

b) Vtrumque pluribus verbis in *Aurea Bulla* expressum legitur. Vid. *Cap. VII.* ibi: „ne inter eorundem Principum „Secularium Electorum filios super „iure, voce & potestate praefata futuris „temporibus scandalorum & dissensionum possit materia suscitari, & sic „bonum commune periculosis dilationibus impediri, futuris, auctore Domino, cupientes periculis salubriter „obuiare, statuimus & Imperiali auctoritate praesenti lege perpetuis temporibus valitura decernimus, vt, postquam iidem Principes Electores Seculares, & eorum quilibet esse desierit, ius, vox & potestas electionis huiusmodi ad filium suum primogenitum legitimum laicum; illo autem non extante, ad eiusdem primogeniti primogenitum legitimum laicum libere & sine contradictione cuiuspiam deuoluatur., caet. Conf. *Jo. SCHILTER* *diss. de success. lineali c. 4. §. 3.* *Jo. LIMNAEVS* in *observ. ad h. l. LYDEWIG* *d. A. B. T. l. p. 611.* Cap. XXV. A. B. ratio mouens prohibita diuisionis continetur in verbis: „Si caeteros Principatus „congruit in sua integritate seruari, vt „corroboretur iustitia & sublelli fideles „pace gaudeant & quiete, multo magis „magnifici Principatus, dominia, honores, & iura Electorum Principum, debent illaesa seruari: nam vbi maius „incumbit periculum, maius debet remedium adhiberi, ne columnis ruentibus, basis totius aedificii, collidatur.

Decernimus igitur — — quod ex nunc in antea perpetuis futuris temporibus insignes & magnifici Principatus, videlicet Regnum Bohemiae — — terrae, districtus, homagia, vassallia & alia quaeuis, ad ipsa spectantia, scindi, diuidi, seu quavis conditione dismembrari non debeant, sed in sua perfecta integritate perpetua maneant., caet. Conf. *Jo. LIMNAEVS* in *Observat. ad h. l. GYNDLING.* *Diss. de feud. vexill. §. 40.* vbi sequentia habet: „Etiam Electoratus diuisi, tanta confusione inualescunt, vt saepe noscitur, qui ius habent eligendi, qui non. Quae res Carolum IV. denique permouit, vt in A. B. veterate hanc Electoratum in partes sectionem: ne post hac tot litibus aperirentur fenestras, & disputatio cum totius Regni insigni detrimento torquet, quis pro genuino Imperatore sit habendus. In caeteris mansit mos, donec nonnulli Principes ipsi agnoscerent, quam sint diuisionis inimodicae rationibus suis contrariae, atque augendae potentiae inimicae. c) Plura de differentiis viriusque successio[n]is differere non atinet. Eas plane negligere videntur, qui vetera iura successio[n]um secundum pristinam terrarum indolem formata, ex praesentibus & adeo peregrinis aliarum gentium institutis, posthabita insigni earum diuersitate,

§. XXVI. Quum vero diuisiones Ducatum atque Principatum eo potissimum iure nitantur, quo illos sequiori aeuo iustum Genis Ducalis caet. patrimonium constituisse, iam supra obseruatum fuit; consequens est, vt, si ea, quae in Aurea Bulla Carolus sanxit, exceperis, pactis & conuentis, liberrimo Familiarum illustrium arbitrio initis, perperuum illud terrarum consortium, cum tot successuum modis, qui ei innotuerunt, vnice sit attribuendum, ac proinde iura successuum, quibus Proceres Germaniae infinitis fere modis vtantur, ex familiarum legibus, pactis, statutis, testamentis, & quae sunt reliqua nomina, habita simul mutati status Germaniae Prouinciarum ratione, tantum aestimari debeant. a) Horum elegans & singularis species est, qua Genti Principatus quidem integrum dominium & indiuisa possessio remansit, terrarum vero ac bonorum separatae & definitae portiones duobus Principibus hoc pacto concedantur, vt reliquarum rerum atque iurium/omnium aequa inter illos esset communitio, hique vniuersum Principatum & eorum quisque suam partem aequali iurium conditione regerent. Caeterum, iuris *primogeniturae* lex in posteris ac stirpe vtiusque Principis valeret. Quam succedendi rationem ex pactis & familiae legibus, quibus constituitur, tantum iudicari & singulorum Principum iura inde deduci debere, contentaneum est.

§. XXVII. Ordinem succedendi in Gente Brabantiae Principum eiusque Ducali stirpe ab omni aeuo seruatum & legibus atque institutis Germanorum coniunctum, qui cum pactis & sanctionibus, quae iura & successionem iunioris stirpis Brabantiae, in Serenissimis Hassiae Landgrauis adhuc superstitis, accurate determinant, contulerit, facile intelligit, ius succedendi in Brabantiam, eique annexas Belgicas prouincias ad Gentem Hassiae Principum vtiusque prosapiae pertinere, nec de aequali iure Serenissimorum Hassiae Landgrauorum stirpis Darmstadinae vllum dubium superesse. Quae auctor saepius memoratae scriptiois ei opponere sibi visus est, ius *primogenitorum* & *successionis ordinem* vnicum fundamentum habent. Verum, quum haec in Gente Brabantiae Ducum plane extulerent, illa, iam euerso fundamento, a) per se corruere

manif-
strate, aestimare solent. Hi, vt causae suae seruiant, quamcunque successionem filii vel heredis natu maioris, veteri aeuo notam, receptionibus primum genitorum iuribus annumerare, simulque linealem succedendi ordinem cum his arte coniunctum, & non ita pridem fabricatum, ei asurgere nulli dubitant.

Ad §. XXVI.

a) Conf. CONRING ad *Lampadium* cap. 5.

§. 27. *LYDOLF dist. Part. Spec. aph. 8. n. 12. & aph. 12. n. 4. 17. p. 66.* Quod etiam ipse KÖRBER agnouit in *Meditationibus de incongrua applicatione Paragraphi 8. Apanagii improprie ad familias Germanorum illustres* §. 1. 2. 3. & 4.

Ad §. XXVII.

a) Verum succedendi ordinem *Se&I. paullo vberius exponere visum fuit: non eo quidem consilio, ac si ius illud, quod*

Se&I-

manifestum est. Pactorum vero & sanctionum Hassiacarum, quae perpetuae legis instar sunt, quarum non sine propria causae diffidentia, ne verbo quidem mentionem fecit, si quis rationem habiturus est, argumenta eius inania esse, nec quidquam ad rem propositam facere, facili negotio perspiciet. Quamdiu stirps Ducum Brabantiae in posteris HENRICI III. viguit, (§. XVII.) ordo succedendi iuribus Germaniae antiquioribus, (§. XXIV. XXV.) ad diuersam terrarum indolem directis, maxime fuit consentaneus. Filii iuniores cum fratre natu maiore communi patrimonio (§. IX. X.) fruebantur. Dignitate ac titulis a munere prouenientibus maior natu gaudebat, (§. XI. b) XII. c) XIII. b) XIV. *) XVI. e)) viuente patre carebat, (§. XII. b)) quamuis memorata communio iam tum inciperet; bona alius concedenda communi parentis ac filiorum nomine traderentur; aut, quod frequentius factum, filiorum omnium consensus accederet, (§. XI. c)) Jus succedendi in terras Brabanticas & bona a patre possessa omnes habebant. (§. VIII. c) XI. a) XIV. a) XVI. e)) Quare fratribus natu minoribus ad diuisionem prouocare fas, (§. V. VI. a) XII. XIII. XIV. XVI. b)) quod tamen ad tempus

Serenissimis Hassiae Landgrauis, stirpis Darmstadtinae, in communi hereditate Brabantica competit, ex successione filiorum natu minorum aestimari debeat; de eo enim §. XVIII. XIX. XX. XXI. XXII. XXIII. actum, sed quomagis inde constat, ius succedendi, quod olim filiorum natu maximus praec fratribus nonnuquam habuit, tam origine, quam indole, quae singulis successioinum exemplis magis cognoscitur, a recentioribus primogenitorum iuribus differre.

b) Similia diuisionum exempla in rebus Lotharingiae superioris occurrunt. Vid. Annotations CALMET dans l'Hist. Eccles. du Pays & civile de Lorraine T. I. L. XX. p. 114. ibi: „Gerard, fils de Gerard d'Alsace & frere puiné du Duc Thierry — — — prétendoit, que Thierry ne lui auoit pas fait justice dans le partage des biens patrimoniaux. Leur querelle ne put être terminée, que par une guerre; qui causa bien des biens desordres dans le pays. L'Empereur fut obligé de s'entremettre pour leur accomodement: Gerard eût rétir sur son partage Vaudemont, & l'Empereur érigea en Comté; & le Chateau de Salm au Savigny. Ad. die pag. 113. Il paroît par tout ce qu'on vient de dire, que les premiers

Comtes de Vaudemont étoient absolument indépendans, sans relever d'aucun autre, que de l'Empire, qui avoit donné a leurs siefs le titre de Comté. Add. IDEM Tom. II. Lib. XX. p. 57. & L. XXII. p. 126. ibi: „Fieric ou Ferry de Lorraine, surnommé de Birsch, frere du Duc Simon, n'avoit eu pour partage dans la succession du Duc Matheu, son Pere, que la Terre de Birsch, dont il ne se tenoit nullement satisfait. Il demanda en vain au Duc son frere quelque supplément, pour aggrandir son domaine, mais, n'en ayant pu obtenir, il lui déclara la guerre, arma ses vassaux, & se jeta dans la Lorraine. IDEM L. XXXI. p. 139. Plura exempla congerere non opus. Desiderantibus non deerunt, quae tam in Lotharingis, quam aliarum prouinciarum monumentis facili negotio inueniant. Inde fossit. Iuris, quem alias in discernendis iuribus primogenitorum vtriusque aeci non satis accuratum fuisse, eoque licet de Apanagio & Paragio anam quodammodo decessit constat, in Dissert. de Parag. & Apanag. §. 8. recte concluditur: „Jus igitur primogeniturae (veteris aevi) per se non excludit a successione in hereditate postgenitos, sed,

pus nuptiarum non raro dilatum. (§. VII. XI. XII. XIV.) Prærogatiua, quæ vetustissimo filiorum in iuribus gentilitiis ac communibus maximeque individuis, dignitate, aliis, competebar, ex munere supra indicato, ortum trahebat, (§. XXIV. XXV.) dum nonnulla beneficii iure tenebant. Ea accessio Marchionatus Antwerpensis & Ducatus Lotharingici (§. IX. X.) multum auxit. Quibus ius filii natu maioris, quem Ducatus & Marchionatus elogia præ fratribus condecorabant, (§. X. b) non minus creuit. In reliquis ratio succedendi haud mutata, quod exempla diuisionum & pactioum, quæ post GODEFRIDVM M. frequentius occurrunt, (§. XII. XIII. XIV. XVI.) satis testantur. Immo auctas potius acio recentiori fratrum portiones fuisse, suo loco obseruatum. Quæ cum ita sint, *apanagium* vel *provisio alimentorum* dici nequit, quod portiois hereditariæ loco, supremi plerumque domini iura perpetuo possidendum *c)* fratribus natu minoribus cessit. Neque etiam *apanagium* siue alimenta locum inueniunt, nisi ubi verum ius *primogenituræ* obtinet. Hoc potentia studio inueniunt, terras ac prouincias, diuerso licet iure acquisitas, arcto vinculo coniungit, nullæ rei magis, quam diuisioni, contrarium. Præterea filios natu minores dignitatis acque titularum participes quidem facit, non vero hereditatis, cuius exsortes sunt, quamdiu fratris natu maioris stirps virilis durat. In Brabantia vicissim ius hereditarium eis hincquam negatum. Portiones pactioe definitæ, formula sollempni composita, qua reliquam viriusque parentis hereditatem fratri permittent. *d)* De terris acceptis, nisi aliud impedimentum accessisset, libero arbitrio, decernere, easque seris posteris relinquere integrum erat. (§. XII.) Quare ea, quæ de prohibita terrarum Brabanticarum diuisione, iure primogenituræ, & lineali successione, pluribus verbis Dn. KOPPIVS disseruit, facile eueruntur. *e)*

sed, deducto præcipuo, quoad reliquam hereditatem patris admittit, quam hereditatem patris admittit, postgenitos. Add. IDEM §. 281. SHERT. Dissert. de diuis. regni. vel quasi. tit. II. §. 3. *c)* Hoc, quod ex natura illarum diuisionum prouentebat, diplomata fratrum minorum satis loquuntur. His non raro bona hereditaria ex diuisione accepta, vel etiam communia, monasteriis & Ecclesiis donantur, aliaque ratione de illis constituantur. Conf. §. VIII. c) XI. b) XIII. c) XIV. b) Ita *Flouius de Lotharingia, Dominus de Herffallo*, l. 1284. privilegium de bonis quibusdam in terris eius sitis, ab aucto Henrico T. Duce Brabantie, p. 1212 datum, confirmat his verbis: „ Nos autem literis prædictis dilectissimi Aui nostri præscripsi veritatem continentibus; adhaerentes, concessionesque in iisdem

Non scriptas approbantes, per præcæntes literas, sigilli nostri munimine roboratas, confirmamus. caeter. ap. Aub. MURRAY in Donat. Belg. Opp. diplomat. T. I. p. 439. Add. T. II. pag. 907. Conf. supr. §. XII. XIV. b) §. XVI. *d)* Vid. supr. §. XII. a) ibi: „ & ita abrenunciati reliqua hereditate a patre & matre deuoluta. „ Add. §. XVI. e) De his diuisionibus, interposita transactione susceptis, agit AUCTOR *Observationum ad Pet. Stockmanni Tractatum de iure deuolutionis* p. 62. §. 66. ubi vera sunt, quæ in hac rem notat, verbis: „ Vnde concludendum est, ea exempla, quæ reuulsiuè, veritissimas fuisse partitiones ac meras diuisiones, quas primogeniti Duces natu minoribus ex debito concesserunt. *e)* Equidem Dn. KOPPIVS (§. III.) ius illud, quod indiuidua seruat Illustrum Ger-

Nonnunquam duos simul Duces Lotharingiae inferioris Comitesque Lotharicenses ex eadem Domo Brabantia habuit (§. XII.) *f)* Qua in re voluntas Genitis Ducalis & paternum arbitrium rantom valuit. Simili modo JOHANNES III. vnicuique filiorum terrarum partem, qua *Ducatus Limburgicus* aliisque comprehendebantur, diuersis temporibus concessit. (§. XVII.) *g)* Taceo alia, quibus nec muneris qualitas dudum exoleta, nec conditio terrarum possessarum impedimento fuissent. *h)* §. XXVIII.

Germanorum patrimonialia, eaque ei, qui reliquos aetate antecedit, secundum singularem successionis ordinem, quem linealem plerumque nominant, integra tribuit, aetate inferiores vero ab omni successionis iure arceat, ex munere, quod cum feudis Germaniae maioribus olim arcte coniunctum erat, deriuauit. Quare eandem successionis legem iam olim in Brabantia seruata, afferere nullus dubitat. Enimvero, quae ex his notis Germaniae iuribus moribusque conueniant, dicta probantur: reliqua magis dici, quam probari constat. Quae de teris indiuiduis & successione filii natu maioris in Brabantia differunt, ea indole & conditione harum terrarum Sect. I. exposita, nec non frequentioribus diuisionum exemplis satis consulantur, neque, etiam si vera essent, ius primogeniturae absoluant. (§. XXIV. XXV.) Praeterea illum singularem succedendi ordinem non magis historia successionis Ducum Lotharingiae & Brabantiae, quae perpetuam continuationem delecta a parentibus hereditatis sistit, emittit, quam formula pactorum dotalium HENRICI I. §. V. adducta, qua pro firmanda contraria sententia maiori iure vi quis potuisset, dum pacto non indigent, quae iure constituto reguntur. Eandem successionis legem in diplomatibus Caesarum, ad quae saepius provocatur, quis frustra quaesuerit. Neque enim de masculorum successione quidquam praecipitur, feminis tantum, vtili stirpe HENRICI I. extincta, ius succedendi tribuunt, de qua re verba diplomatibus PHILIPPI Regis iam supra (§. XIII.) adducta leguntur. Reliqua Caesarum diplomata PHILIPPI privilegium vel nominatum confirmant, vel generali tantum privilegiorum mentione defunguntur. Quate Lector iudi-

cet, vbinam & a quo ille successionis ordo Brabantiae Ducum introductus stabilitusque sit, *videlicet* (sunt verba §. IX. & X, saepius repetita) *successio, quam linealem vocant, inter masculos, secundum ius primum genitorum obseruatur.* De iure representationis vera scriptis Jo. Gottl. HEINECCIUS Element. Jur. German. Tom. I. L. II. §. 280. verb; „Praeterea, vti olim Germanis non paucis diu ignotum fuit ius representationis, etiam inter ipsos delcendentes, (§. 231.) ius & in Geldria illud eiu satis ignotum est, quippe an no demum MDLX. introductum. „ Pontan. Hist. Belg. Lib. XII. p. 882. „ quod & de aliis Belgis obseruat Jo. Somern de repraesent. s. I. §. VIII. laude CAROLVS V. hoc demum A. 1549 in vniuerso Belgio seruari praecipit verbis: „Statuons & decretions; qu'en tous nos dits pays representation aura lieu en ce qui touche la succession de Prince ou Princesse; estant capables a succeder. Conf. STOCKMARS tr. de iure deuolut. P. I. cap. 21. n. 8. vbi addit: „Ius representationis, quo liberi in succedendo, parentum suorum, qui propinquiores erant, locum & personam exhibent, tunc in quibusdam (prouincijs) rondonum obtinebat, a quo solo diuisio compa- gis huius corporis Belgici metui poterat. Conf. DN. MOSER in Jur. publ. T. XVI. p. 404. *f)* Similia exempla Flandriae Comitatus historia suppeditat ap. OLIU. VREDIUM de Sigis. Comit. Flandr. p. 6. 8. p. 18. *g)* BYKENS T. I. p. 444. seq. Francisc. BARONVS T. I. p. 125. *h)* Conf. BYKENS d. Tom. I. L. II. cap. 10. pag. 471. seq. p. 514. & 525. nec non in Prabat. p. 190.

§. XXVIII.

Eadem iura Serenissimis Hassiae Landgrauis, HENRICO II. eiusque filio natu minore prognatis, post obitum JOHANNIS III. in vniuersum patrimonium Brabantiae Ducum obuenerant. (§. XVII.) Eis mos Germaniae Principibus iam pridem familiaris, terras ac prouincias in partes scissas filiis vel fratribus distribuendi, non minus arriserat. (§. XVIII. XIX.) Postea PHILIPPVS MAGNANIMVS, qui vniuersas fortunas Hassiacas solus tenuit, (§. XIX.) quatuor filios Principes heredes scripsit, eisque partes accurate definitas assignauit, reliquum commune esse voluit (§. XX.) legesque addidit, quibus non minus, quam insecutus Pactis, quae Testamento eius innituntur, constitutum, vt in genere Hassiaca Principes veriusque profapiae proprias terras sigillatim regerent, reliquum patrimonii, iuribus ac rebus variis, vel natura & indole sua indiuiduis, vel ob aliam causam non diuisis, constans, commune haberent, iuribus alternis vicibus, vel simul, vterentur, rerum aequalis ac communis vsus esset, nonnulla vero aliquando aequis partibus diuiderentur. Ex quo singularis ratio Systematis Hassiaci, a) quod praeter alia singularia, *communione iurium primogeniturae vniuersalis*, vt loquuntur, inter Serenissimos Hassiae Landgrauis veriusque stirpis feruat, facis apparet.

§. XXIX.

Jus succedendi in Brabantiam, quod ab eo tempore, quo JOHANNES III. Dux extremum claudit, partem patrimonii Hassiaci constituit, PHILIPPVS MAGNANIMVS nemini filiorum, quos Imperii terrarum compores esse voluerat, sigillatim adscripsit, potius vero reliquis rebus ac iuribus indiuisis & communibus annumeratum opportuno tempore, quo illo frui daretur, cum posteris referuauit. Ex quo summa ratione concluditur, vt illud non minus etiam nunc eodem loco haberi, atque tandem ad commune Gentis Hassiacaе patrimonium referri debeat, quamdiu inter Hassiaca Principes, qui aequalibus praerogatiuis & *primogeniturae* iuribus Principatum & communes fortunas regunt, de eo conuentum pactoue vni illud relictum non constat.

§. XXX.

Oleum itaque & operam Dn. Koppius perdidit, dum Serenissimis Principibus Hassio-Cassellanis in hereditate Brabantica primas deferre non dubitauit. Eas Principes nunquam sibi tribuerunt, sed probe memores alia omnia perpetuis Sanctionibus Hassiacis contineri, atque ipsam Do-

R

mus

Ad §. XXVIII.

a) De hoc agit Jo. LIMNAEVS in *Jur. publ. Lib. IV. cap. 8. n. 123.* ZECH ENROP. *Heveld T. I. pag. 468.* WERT. *de Spec. I. R. G.*

Rebuspubl. §. XVI. Dn. MOSER in Jure publ. Tom. XIV. p. 553. & 524. seq. P. XV. pag. 147.

sum,

tur

TRTVS Sen.
Louanensis,
a. 938. §. V.
& VI.

BALDERICVS
Episcopus Leodi-
censis obiit a. 959.
§. V.

N. N. Filia,
nupta Berengatio,
Lomenium &
Namurcen-
sum Co-
miti.

HERFRIDVS sine AVERIDVS
interis ad annum vsque 992. Deinde Episcopus
quintus factus, obiit a. 1008. Vxor HILSWIN.
paulus, filia Comitis de Stryen. §. VI.

BENEDICTA

genobii B. Mariae in villa Thoren a parente
instituta. §. VI.

BARBATVS

Comes in prelio apud Flosinos a. 1015, habito, occubuit. Sator Ducum
Salliae, Vxor GERBERGA, Caroli,
§. VI. & III.

BERDERICVS
Comitum factus in bello
stupris vltim
MATHI

RAGINERIVS
a quo Dominus Bier-
baccensis dedu-
cunt.

MATHILDIS
Maritus Eustacius,
Comes Boloni-
ensis.

RIC^{II.}
nis, Mortuus
Maritus i. H^{II.}
Mont^{II.}
Here
O

RAGINERIVS.
in bello perit a. 1077.
§. VII.

ADELA.
Maritus i. Otto de Orlam-
unda, Militenis Mar-
chion, 2. Dudo III, Mar-
chion Orienta-
lis.

IDA.

Maritus Baldunnus, Hannoniae
Comes, Baldunni Montensis
& Richildis
filius.

ADALBERTVS.

Episcopus Leodicensis,
Obiit 1128.

N. N. I

IDA.

Maritus Arnoldus,
Cluuiac Comes,
§. XI.

CLARISSA.

innupta.

ALBERTVS.

Comes Metensis, de Dagisburg & Muba, quos Comitatus
cum aliis bonis post mortem auunculi Hugonis, Comitis
de Dagisburg her. accepit. Mortuus 1215. Vxor
GERTRVDIS, Ludensis, Comitissis Loffensis,
filia. §. XII.

HENRICVS.
mort. a. 1201.

WILHELMVS.
mort. a. 1201.

GERTRVDIS.
Maritus i. Theobaldus,
Dux Lotharingiae luperciois.
2. Theobaldus, Campaniae Co-
mes, 3. Theodoricus, Comes
de Leiningen.

TABVLA GENEALOGICA
Comitum Hannoniensium siue Montensium & Louanienſium,
nec non
Ducum Lotharingiae & Brabantiae.
emendata & ſuppleta.

* * *

GISELBERTVS Sen.

Comes Manſuarienſis & Darnunenſis
vixit a. 841. + 862. Coniux ſua *Lutarii Imp.* quae **ERMENGARDIS** plerumque nominatur
dunda a. 846. §. IV.

RAGINERIVS I. LONGICOLLVS

Comes Hannoniae & Haſbantiae, Dux Haſbantienſis & Hainaucenſis
in antiqvis monumentis celebratus. Obiit a. 915. vel 916. Vxor **ALBRADA**, §. IV.

GISELBERTVS

Dux Lotharingae, obiit a. 939. Vxor
GERBERGA, *Heraclii I. Avarum*,
ſilia, deſponſa a. 929.

HENRICVS,
quinto actatis aetate,
paullò poſt patrem,
extinctus,
§. IV.

GERBERGA,
Matrius *Beroldus*,
Bavae
Dux,

RAGINERIVS II. LONGICOLLVS

Comes Hannoniae ſive Montensium, vixit
adhuc a. 924. Vxor **ADELA**, *Richardi*,
Burgundiae Ducis, ſilia, §. IV. & V.

RAGINERIVS III. LONGICOLLVS
Comes Montensium a Brunone a. 958.
ad Sclavos in exilium miſus. Obiit
circa a. 957. Vxor **ADHELHEIDIS**,
Hugonis, Comitiss de Dagsburg &
Egenſheim, ſilia,
§. V.

**LIETHAR-
DVS**
ſive prole
mortuus.

**RODVL-
PHVS**
impulſus.

LAMBERTVS Sen.

Comes Louanienſis,
vixit a. 956. §. V.
& VI.

BALDERICVS

Episcopus Leodi-
censis obiit a. 959.
§. V.

N. N. Filia,
nupta Berengario,
Lomacum &
Nannucum
ſum Co-
miti.

ANSFRIDVS ſive AVERIDVS

Comes Louanienſis ad annum vsque 992. Deinde Episcopus
Vltraictensis factus, obiit a. 1008. Vxor **HILSWIN-
DIS**, ſilia Comitiss de *Arroy*, §. VI.

BENEDICTA

Abbatissa Conobii B. Mariae in villa Thorea a patre
inſtituta. §. VI.

RAGINERIVS IV.

Comes Montensium, Mortuus a. 1013. Vxor **HADYVIDIS**, *Hugonis*
Capeti, Francorum Regis, ſilia, §. V.

RAGINERIVS V.

Comitum Hannoniae ſive Montensium huius
ſtirpis vltimus. Obiit a. 1039. vel 1035. Vxor
MATHILDIS, *Hermani*, Comitiss Daga-
burgensis, ſilia, §. VI.

BEATRIX.

Matrius *i. Ebalus* de
Rococo. *2. Manſueti*
de Calva A-
ſina,

RICHILDIS,
Matrius *i. Hermanus*, *2. Baldui-
nus* Montensium, *3. Guilielmus*
Herefordiae Comitiss.
Obiit a. 1064.

**ALEI- HATT- MANASSES,
DIS. WIDIS.**
Aethiopicus
Rheuenſis.

HENRICVS I.

Comes Louanienſis & Bruſſellenſis. Occiſus
a captivo ſuo a. 1058. Vxor **MATHILDIS**
Hermani, Comitiss ad Einhan,
ſilia, §. VII.

LAMBERTVS II. dicitur BALDERICVS

Comes Louanienſis & Bruſſellenſis, extinctus in bello
Flandrenſi, a. 1054. Vxor **ODA**, *Gezelonis*, Ducis
Lotharingae, ſilia,
§. VII.

RAGINERIVS

a quo Dominus Biet-
bacenſis deducit-
cur.

MATHILDIS

Matrius *Enſtatius*,
Comitiss Boloni-
enſis,

HENRICVS II.
Comes Louanienſis & Bruſſellenſis. Mortuus
a. 1074. Vxor **ADELA**, *Ortoldi*, Thuringiae
Marchionis, ſilia,
§. VII.

RAGINERIVS,
in bello perit a. 1077.
§. VII.

ADELA,
Matrius *i. Orta* de Orta
mundi, *Milonis* Mar-
chio, *2. Deſilli*, Mar-
chio Orienta-
lis,

HENRICVS III.

Comes Louanienſis & Bruſſellenſis. Primus Brabantiae Comitiss ſitulo vitatus.
In ludo armorum Tornaci a. 1095. occiſus. Vxor **GERTRVDIS**,
Roberti Frlonis, Comitiss Flandriae, ſilia,
§. VIII.

GODEFRIDVS I. MAGNVS & BARBATVS

dicitur, Comes Louanienſis & Bruſſellenſis f. Brabantiae, Ducatum
Lotharingiae infeſtoſus & Marchionatum Antverpienſem, ex
auctoritate *Henrici* Limburgico, a. 1106. accepit. Mortuus a. 1140.
d. 25. Ian. Vxor *i. IDA*, *Alberti*, Namucentium Comitiss, ſilia.
2. CLEMENSIA, *Pipilini*, Burgundiae
Comitiss, ſilia, §. VIII.
IX. & X.

IDA,

Matrius *Baldouini*, Hannoniae
Comitiss & *Richildis*
ſilia,

ADALBERTVS,

Episcopus Leodiensis,
Obiit 1128.

N. N. Filia.

N. N. Filia.

N. N. Filia.

N. N. Filia.

GODEFRIDVS II.

Dux Lotharingiae, Marchio Antverpienſis & Comes Louanienſis,
Mortuus a. 1145. Vxor **LVTGARDIS**, *Alberti*, Comitiss
de Dagsburg & Moutis, ſilia, §. XI.

HENRICVS.

Monachus Affligemienſis factus.
Obiit a. 1147. §. XI.

ALEYDIS.

Matrius *i. Henrici* *i. Anglie*
Reg. *2. imperatoris* de Au-
ſigne, §. XI.

IDA,

Matrius *Arnoldus*,
Cluniae Comitiss,
§. XI.

CLARISSA,

innupta.

GODEFRIDVS III.

Dux Lotharingae, Marchio Antverpienſis & Comes
Louanienſis, Mortuus a. 1190. Vxor *i. MARGARE-
THA*, *Henrici III.* Ducis Limburgienſis, ſilia,
2. IMAGINA, *Ludouici* Lotſenſium
Comitiss, ſilia, §. XII.

LVTGARDIS.

Matrius, *Friederici*, Comes
de Holland & Dac-
len.

HVGO

teneta aetate
extinctus.

ALBERTVS.

Comes Metensis, de Dagsburg & Moutis, quos Comitatus
cum aliis bonis poſt mortem annualli *Hugonis*, Comitiss
de Dagsburg cet. accepit. Mortuus 1217. Vxor
GERTRVDIS, *Ludouici*, Comitiss Lotſenſis,
ſilia, §. XII.

HENRICVS. WILHELMVS. GERTRVDIS.

mort. a. 1201.

mort. a. 1201.

Matrius *i. Theobaldus*,
Dux Lotharingae Superioris,
2. Theobaldus, Campaniae Com-
itiss, *3. Theodericus*, Comes
de Leiningen.

DE PERWEYS
HBRVCK cet.

^{2.}
ILHELMVS
anio, Dominus de
Rufchebruck,
ort, post a. 1213.
§. XIII.

^{2.}
GODEFRIDVS
de Louanio,
§. XIII.

^{1.}
HENRICVS FRIDVS I.

Lotharingae & hinc, Dominus de
Dux, Marchio Als, Rufchebruck
ensis. Obiit aort. 1257. Vxor
Vxor I. MARIA Grimbergensis,
Sueui Imp., filia
PHIA, Ludouici
giae Landgrauii &
beron, filia. §.

INGELRAMVS.

Vxor Agnes de Grim-
bergen.

^{1.}
HENRI-
CVS III.

GODEFRIDVS II.
de Louanio, Dominus de
Perweys, Rufchebruck
cet. Mort. a. 1164. Vxor
Philippa, filia Comitiss de
Viande.

GERHARDVS. WILHELMVS.

HENRI-
CVS.

Confilio Matris
Ducatum Etzari
161 anni. concessit.
Monachus factus,
a. 1267. §. XVI.

HENRICVS

de Louanio, Dominus de Perweys,
Rufchebruck, cet. Mort. circa ann.
1274. coelebs.
VLTIMVS DOMINORVM de
PERWEYS.
EPTKENS Trophées de Brabant.
T. I. Liv. VIII.

GOD- IO
FRI- Dux
DVS, ban
ante Mai
riem ex- sis.
tinctus. Vre
TH E

IOHANN

Dux Lotharing, I
Limburgi, Marehi
ensis, Dominus
Vxor MARIA, E
micit Ebroicensis,
a. 1355, nullus hen
lothelequei
VLTIMVS
LOTHAR, & H
qui ab Henrico III
rant, §. XV

DOMINI DE PERVEYS
& RVSCHEVRCK cct.

HENRICVS I.
Dux Lotharingae, Marchio
Antverpiensis & Comes Lo-
uaniensis, a patre circa ann.
1172 in consortium Imperii
Eugenicus assumptus, primus-
que Brabantiae Ducis titulo
ornatus. Obiit an. 1215.
Vxor 1. MATHILDIS, Mat-
thiae, Flandriae Comitissa, filia,
2. MARIA, Philippus, Franciae
Regis, filia, §. XII. & XIII.

ALBERTVS,
Episcopus Leodiensis,
f. 1192. Eodem
an. occisus, §. XIII.

ALEYDIS.

WILHELMVS
de Louanio, Dominus de
Perveys, Ruffelbruck,
cct. Mort. post a. 1211.
§. XIII.

GODEFRIDVS
de Louanio,
f. XIII.

DOMINI DE LOVANO,
LEEW, GAESBECK
cct.

HENRICVS II.
Lotharingae & Brabantiae
Dux, Marchio Antverpi-
ensis. Obiit ann. 1247.
Vxor 1. MARIA, Philippus
suus Imp. filia, 2. SO-
PHIA, Ludovici, Fran-
ciae Langraui & 3. ELI-
sabethae, filia, §. XIV.

MARIA.
Matr. Ger-
m. 117.
Cito 117.
Imp. 4.
1214.

SOPHIA.
Matr. Ger-
m. 117.
Cito 117.
Imp. 4.
1214.

AI YDIS.
Matr. Ludovici,
Comitis de Lo-
s. 2. Philippus, Alce-
niae Comes, 1. An-
dreas, Dominus de We-
lemale.

**MATHIL-
DIS.**
Matr. 1. N.
Comes Palat.
Rheni & Bar.
Dux, 2. Flo-
rentiae, Comes
Hollandiae,
Vxor Maria,
f. XIV.

**GODE-
FRIDVS.**
de Louanio,
Dominus de
Leeuw, Gies-
beck, Herfall, Ban-
guignies, cct.
Mort. a. 1253.
Vxor Maria,
f. XIV.

**HENRI-
CVS.**
de Her-
stallio,
Dominus de
Leeuw, Gies-
beck, Herfall, Ban-
guignies, cct.
Mort. a. 1253.
Vxor Maria,
f. XIV.

**ELISABE-
THA.**
Matr. 1. The-
oderici Cliven-
sis, 2. Ger-
hardus Limbur-
genensis, de Waf-
senberg.

MARIA.
innus
piz.

GODEFRIDVS I.
de Louanio, Dominus de
Perveys, Ruffelbruck
cct. Mort. 1277. Vxor
Alidis, Gimbergensis.

INGELRAMVS.
Vxor Agnes de Grim-
bergen.

LANGRAVII HASSIAE.

**HENRI-
CVS III.**
Dux Lotharin-
giae & Braban-
tiae, Marchio
Antverpiensis,
Mort. a. 1250.
Vxor ALEYDIS,
Hugonis, Ducis
Burgundiae, filia,
§. XV.

**PHI-
LIPVS.**
Dux Lotharin-
giae & Braban-
tiae, Marchio
Antverpiensis,
Mort. a. 1250.
Vxor ALEYDIS,
Hugonis, Ducis
Burgundiae, filia,
§. XV.

**MAR-
GARETHA.**
Matr. 1. Robertus,
Acrebarium
Comes, 2.
Gualdo II, de
Charillon,
Comes S.
Pallii,
Mort. an.
1288.

BEATRIX.
Matr. 1. Maritus
Henricus,
Ludovici
Comitis, 2.
Gualdo II, de
Charillon,
Comes S.
Pallii,
Mort. an.
1288.

**MARGA-
RIA.**
Matr. 1. Maritus
Henricus,
Ludovici
Comitis, 2.
Gualdo II, de
Charillon,
Comes S.
Pallii,
Mort. an.
1288.

**HENRI-
CVS.**
Matr. 1. N.
Comes Palat.
Rheni & Bar.
Dux, 2. Flo-
rentiae, Comes
Hollandiae,
Vxor Maria,
f. XIV.

**ELI-
SABETHA.**
Matr. 1. N.
Comes Palat.
Rheni & Bar.
Dux, 2. Flo-
rentiae, Comes
Hollandiae,
Vxor Maria,
f. XIV.

HENRICVS
de Louanio, Domi-
nus de Leeuw, Gaes-
beck, Herfall, Ban-
guignies, cct. Mort. a.
1287.

**AR-
NOL-
DVS.**
Dux, 2. Flo-
rentiae, Comes
Hollandiae,
Vxor Maria,
f. XIV.

**GER-
HAR-
DVS.**
Dux, 2. Flo-
rentiae, Comes
Hollandiae,
Vxor Maria,
f. XIV.

**GODE-
FRIDVS.**
de Louanio, Domi-
nus de Leeuw, Gaes-
beck, Herfall, Ban-
guignies, cct. Mort. a.
1287.

GODEFRIDVS II.
de Louanio, Dominus de
Perveys, Ruffelbruck
cct. Mort. a. 1264. Vxor
Philippa, filia Comitissae de
Viand.

GERHARDVS.
Dux, 2. Flo-
rentiae, Comes
Hollandiae,
Vxor Maria,
f. XIV.

WILHELMVS.
Dux, 2. Flo-
rentiae, Comes
Hollandiae,
Vxor Maria,
f. XIV.

COMITES ET DOMINI
DE ARSCHOT, VIRSON,
SICHEN ET RHODA, cct.

**HENRI-
CVS.**
Confilio Matr.
Ducum frater,
Iohannis, concessit,
Monachus factus,
a. 1257. §. XVI.

**IOHAN-
NES I.**
Dux Lotharingae, Bra-
bantiae & Limburgi,
Marchio Antverpi-
ensis, Mort. a. 1294. Vxor
1. MARGARETHA,
Ludovici S. Franciae Re-
gis filia, 2. MARGA-
RETHA, Guidonis, Co-
mitissae Flandriae, filia,
§. XVI.

**MAR-
GARETHA.**
Matr. 1. Maritus
Henricus,
Ludovici
Comitis, 2.
Gualdo II, de
Charillon,
Comes S.
Pallii,
Mort. an.
1288.

**GODE-
FRIDVS.**
Comes & Do-
minus de Ar-
schot, de Vir-
son, Niebeck,
Sichen, Rhodoc
cct. Mort. ann.
1302. §. XVI.

OTTO.
Landgravius
Hassiae, Mort.
a. 1128.
§. XVIII.

**IOHAN-
NES.**
Landgravius
Hassiae, Mort.
1311. §. XVIII.

IOHANNES
de Louanio, Dominus de Leeuw,
Gaesbeck, Herfall, Banguignies
cct. Mort. 1309.

IOHANNES
de Louanio, Dominus de Leeuw,
Gaesbeck, Herfall, Banguignies
cct. Mort. 1309.

IOHANNES
de Louanio, Dominus de Leeuw,
Gaesbeck, Herfall, Banguignies
cct. Mort. 1309.

IOHANNES
de Louanio, Dominus de Leeuw,
Gaesbeck, Herfall, Banguignies
cct. Mort. 1309.

IOHANNES
de Louanio, Dominus de Leeuw,
Gaesbeck, Herfall, Banguignies
cct. Mort. 1309.

IOHANNES
de Louanio, Dominus de Leeuw,
Gaesbeck, Herfall, Banguignies
cct. Mort. 1309.

IOHANNES
de Louanio, Dominus de Leeuw,
Gaesbeck, Herfall, Banguignies
cct. Mort. 1309.

IOHANNES
de Louanio, Dominus de Leeuw,
Gaesbeck, Herfall, Banguignies
cct. Mort. 1309.

**GOD-
FRIDVS.**
Dux Lotharingae, Bra-
bantiae & Limburgi,
Marchio Antverpi-
ensis, Mort. ann. 1311.
Vxor MARGARE-
THA, Eduardi I. Re-
gis Angliae, filia,
§. XVII.

IOHANNES II.
Dux Lotharingae, Bra-
bantiae & Limburgi,
Marchio Antverpi-
ensis, Mort. ann. 1311.
Vxor MARGARE-
THA, Eduardi I. Re-
gis Angliae, filia,
§. XVII.

**MAR-
GARETHA.**
Matr. 1. Maritus
Henricus,
Ludovici
Comitis, 2.
Gualdo II, de
Charillon,
Comes S.
Pallii,
Mort. an.
1288.

**MAR-
GARETHA.**
Matr. 1. Maritus
Henricus,
Ludovici
Comitis, 2.
Gualdo II, de
Charillon,
Comes S.
Pallii,
Mort. an.
1288.

**IOHAN-
NES.**
Comes de Ate-
schot, Vice-Com-
es de Malines
de Mortaigne,
Castellanus
Tornacensis, f. 1376. §. XIX.

**HENRI-
CVS.**
Landgravius
Hassiae,
Mort. 1376. §. XIX.

**LVDO-
VICVS.**
Landgravius
Hassiae,
Mort. 1376. §. XIX.

OTTO.
Episcopus,
Magd.

**HER-
MANNVS.**
Landgravius
Hassiae,
Mort. 1433. §. XXI.

**IOHAN-
NES II.**
de Louanio, Domi-
nus de Mon-
cornet, de Leeuw,
Gaesbeck, Her-
fall, cct. Mort.
impolis ante fra-
trem.
1324.

**HENRI-
CVS.**
Dominus de
Leeuw,
Gaesbeck & Her-
fall, Obiit
impolis
ante fra-
trem.

**BEA-
TRIX.**
Mort. a.
1319.

IOHANNES III.
Dux Lotharingae, Brabantiae & Limburgi, Marchio Antverpiensis, Dominus Mechliniae, Vxor MARIA, Ludovici, Comitissae Eborensis, filia, Obiit a. 1355, nullos heredes masculinos reliquit.

IOHANNES III.
Dux Lotharingae, Brabantiae & Limburgi, Marchio Antverpiensis, Dominus Mechliniae, Vxor MARIA, Ludovici, Comitissae Eborensis, filia, Obiit a. 1355, nullos heredes masculinos reliquit.

IOHANNES III.
Dux Lotharingae, Brabantiae & Limburgi, Marchio Antverpiensis, Dominus Mechliniae, Vxor MARIA, Ludovici, Comitissae Eborensis, filia, Obiit a. 1355, nullos heredes masculinos reliquit.

IOHANNES III.
Dux Lotharingae, Brabantiae & Limburgi, Marchio Antverpiensis, Dominus Mechliniae, Vxor MARIA, Ludovici, Comitissae Eborensis, filia, Obiit a. 1355, nullos heredes masculinos reliquit.

IOHANNES III.
Dux Lotharingae, Brabantiae & Limburgi, Marchio Antverpiensis, Dominus Mechliniae, Vxor MARIA, Ludovici, Comitissae Eborensis, filia, Obiit a. 1355, nullos heredes masculinos reliquit.

IOHANNES III.
Dux Lotharingae, Brabantiae & Limburgi, Marchio Antverpiensis, Dominus Mechliniae, Vxor MARIA, Ludovici, Comitissae Eborensis, filia, Obiit a. 1355, nullos heredes masculinos reliquit.

IOHANNES III.
Dux Lotharingae, Brabantiae & Limburgi, Marchio Antverpiensis, Dominus Mechliniae, Vxor MARIA, Ludovici, Comitissae Eborensis, filia, Obiit a. 1355, nullos heredes masculinos reliquit.

IOHANNES III.
Dux Lotharingae, Brabantiae & Limburgi, Marchio Antverpiensis, Dominus Mechliniae, Vxor MARIA, Ludovici, Comitissae Eborensis, filia, Obiit a. 1355, nullos heredes masculinos reliquit.

IOHANNES III.
Dux Lotharingae, Brabantiae & Limburgi, Marchio Antverpiensis, Dominus Mechliniae, Vxor MARIA, Ludovici, Comitissae Eborensis, filia, Obiit a. 1355, nullos heredes masculinos reliquit.

IOHANNES III.
Dux Lotharingae, Brabantiae & Limburgi, Marchio Antverpiensis, Dominus Mechliniae, Vxor MARIA, Ludovici, Comitissae Eborensis, filia, Obiit a. 1355, nullos heredes masculinos reliquit.

IOHANNES III.
Dux Lotharingae, Brabantiae & Limburgi, Marchio Antverpiensis, Dominus Mechliniae, Vxor MARIA, Ludovici, Comitissae Eborensis, filia, Obiit a. 1355, nullos heredes masculinos reliquit.

IOHANNES III.
Dux Lotharingae, Brabantiae & Limburgi, Marchio Antverpiensis, Dominus Mechliniae, Vxor MARIA, Ludovici, Comitissae Eborensis, filia, Obiit a. 1355, nullos heredes masculinos reliquit.

IOHANNES III.
Dux Lotharingae, Brabantiae & Limburgi, Marchio Antverpiensis, Dominus Mechliniae, Vxor MARIA, Ludovici, Comitissae Eborensis, filia, Obiit a. 1355, nullos heredes masculinos reliquit.

IOHANNES III.
Dux Lotharingae, Brabantiae & Limburgi, Marchio Antverpiensis, Dominus Mechliniae, Vxor MARIA, Ludovici, Comitissae Eborensis, filia, Obiit a. 1355, nullos heredes masculinos reliquit.

IOHANNES III.
Dux Lotharingae, Brabantiae & Limburgi, Marchio Antverpiensis, Dominus Mechliniae, Vxor MARIA, Ludovici, Comitissae Eborensis, filia, Obiit a. 1355, nullos heredes masculinos reliquit.

IO. HAN- NES. CA

Dux Lim- burgicus. Obiit an. 1335. Sponsa, MARIA. Philippus VI. Francigis, filia.

HENRICVS IV.

Landgravius Hassiae, Hassiam superiorem Comitatum Niddaunum ex diuisione cum patre suscepit, habuit. Mort. a. 1483. §. XIX.

VS II. Land- Mort. X.

WILHELMVS III. IVNIOR.

Landgravius Hassiae. Mort. a. 1500. improlis.

PHILIP. PVS II. BONVS, MGNANIMVS. Imperorum Landgraviorum communis Patris. T. 1567.

Dux Burgundiae, Comes Brabant. Limbur. filius, a. 1604. sine liberis.

OVICVS SEN.

PHILIPPVS IVN.

Landgravius Hassiae. Mort. a. 1583. improlis.

GEORGIUS I. PIVS.

Landgravius Hassiae. Mort. 1496. Ab eo Landgravi Hassiae, profapiae Darmstadiacae, prognati sunt.

ANTONI Obiit pue

ArchiDux Auf possederat. Vxi lici, Castiliae

Imp. Rom. &

IO. HEN. GODE. I. O. MAR. MA.
HAN. RI. FRI. HAN. GARE. RI.
NES. CVS. DVS. N. A. THA. A.
 Durlim. Durlim. Durlim.
 burgicus. burgicus. burgicus.
 Obiit an. Domini. Dominus
 1335. *Mechlin.* *Mechlin.*
 Sponsa. mar. Q. *mar. Im.*
MARIA bit an. *matura*
Philippi 1349. *morte*
Pl. Fran. Sponsa. *extinctus*
cic Rec. *Iohanna.* 2. 1370.
gis, filia. *Iohannis.*
 Fran. *cic*
 Regis.
 filia.

WENCESLAVS.
 Comes & deinde Dux Lutem-
 burgicus. Vxor **IOHANNA.**
filia Iohannis III., Ducis Loth.
 & Bofanicae, natu maxima.
 Post mortem Iohannis III. Bra-
 banticae terras cum coniuge pos-
 sedit, nullis vero liberis ex ea
 suscepit. Obiit 1383.

LVDOVICVS I.
 Landgravius Hassiae. In Brabantium
 vocatur, iterque eo suscepit. Mort.
 1478. §. XIX.

MARGARETHA,

Malanae, Ludovici Malani filia. Mort. a. 1407.
 Marit. 1. **PHILIPPVS**, Dux & Comes Burgund.
 Boloni. Auen. Arcebis. etc. 2. **PHILIPPVS**
AVDAX, Dux Burgundiae, filius *Iohannis*,
 Regis franciae.

IOHANNES

INTREPIDVS,

Dux Burgundiae, Comes
 Flandriae, Arcebis. etc. ann.
 1419, occisus. Vxor **MAR-**
GARETHA BAVARA,
Alberrti, Comitis Hannon.
 Holland. Zeland. filia.

ANTONIVS,

Comes Rethel. Parentum
 decreto **IOHANNÆ** Bra-
 bant. successit anno 1406,
 ac Ducatum Lotharingiae,
 Brabantiae, Limburgi cum
 Marchionatu Antverpiae
 tenuit. Mort. a. 1415. Vxor
 1. **IOHANNA**, Comitiss
 5. Pauli, filia. 2. **ISABEL-**
LA, *Iohannis, Ducis Guel-*
ceasis, filia.

PHILIPVS,

MARGA-
RETHA.
 Comes *Philippinorum*
 Nivernensis,
 & Hollandiae.

PHILIP. MAR. MA. CA. ISA. AN. AG-
PVS II. GARE. RI. THA. BEL. NA. NES.
BONVS. THA. A. RINA. LA.

Dux Bur-
 gundiae, Comes Flandriae, Arcebis. etc. In Ducatum Lorha-
 tiabant. Limburg. & Marchionatum Antverp. a. 1430. suc-
 cessit. Vxor 1. **MICHAELIS**, *Caroli VI.* Regis Francorum,
 filia. 2. **BONA**, *Philippi, Comitis Augens.* filia, vidua *Philippi*
 Brabantii, Nivernens. Comitiss. 3. **ISABELLA**, *Iohannis I.*,
 Regis Lusitaniae, filia.

IOHANNES

In locum Paris. a.
 1417. successit. Mortuus a. 1430.
 Mort. a. 1426. im-
 prohis. Vxor **IA-**
CODA, *Wilhelmi*
 Bav. Ducis & Hol-
 land. & Hannoniae
 Comitiss. filia.

PHILIPPVS,

Francis heres a. 1487.
 Mortuus a. 1430.
 nuptus cum Sponsa,
IOLANTHA, Lu-
 dovici II. Siciliere-
 gis, filia nuptum ce-
 lebravit.

ANTO-

NIVS.
 Obiit
 puer.

ANTONIVS.

Obiit puer.

IODCVS.

Obiit puer.

CAROLVS AVDAX,

Dux Burgundiae, Comes Flandriae. In proelio
 apud Nancy cum occubuit a. 1477. Vxor 1. **CATHA-**
RINA, *Caroli VII.* Regis Francorum, filia. 2. **ISA-**
BELLA, *Caroli, Bourboniae Ducis,* filia. 3. **MARGA-**
RETHA, *Richardi Ducis Eboracens.* filia, *Edwardi VI.*,
 Angliae Regis, foror.

MARIA BVRGVNDICA.

Post mortem parentis in Brabantium aliasque terras ab eo possessas
 successit. Obiit a. 1482. Maritus **MAXIMILIANVS I.** Archie-
 Dux Austriae & Imperator Rom.

PHILIPPVS,

Archi. Dux Austriae. Heres terrarum, quas mater
 possederat. Vxor **IOHANNA**, *Ferdinandi Catho-*
lici, Castiliae Regis & Ispaliae Aragon. filia.

CAROLVS V.

Imp. Rom. & Rex Hispan. qui cum posteris, Hispaniae
 Regibus, Belgium tenuit.

MARGARETHA,

nupta 1. **IOHANNI**, Principi Hispaniae,
Ferdinandi Cathol. filio. 2. **PHILIBER-**
TO II. Duci Sabaudiae.

FRANCISCVS

GEORGIVS.

vetere infans obiit.

FERDINANDVS I.

Imp. Rom. Ex eius posteris **CAROLVS VI.** Genis suae ultimis, post
 mortem **CAROLI II.** Hispaniae Regis, Brabantium, partem heredi-
 tatis Hispanicae, accepit. Mort. 1740.

WILHELMVS I.

SENIOR, Landgravius
 Hassiae. Patris heredita-
 rem cum fratre duxit.
 Mort. a. 1515. §. XIX.

WILHELMVS II.

MEDIVS, Landgravius
 Hassiae. Mort.
 a. 1509. §. XIX.

WILHELMVS III.

IVNIOR,
 Landgravius Hassiae.
 Mort. a. 1500.
 improhis.

PHILIPPVS MAGNANIMVS.

Landgravius Hassiae. Serenissimorum Landgravorum
 Hassiae vniuersique Imperii communis Patris.
 Mort. a. 1567.

WILHELMVS IV.

SAPIENS,
 Landgravius Hassiae. Mort.
 a. 1592. Ab eo Landgra-
 vius Hassiae, profapiae Caf-
 sellanae, descendunt.

LVDOVICVS

SEN.
 Landgravius Hassiae.
 Mort. a. 1504. sine
 liberis.

PHILIPPVS

IVN.
 Landgravius Hassiae.
 Mort. a. 1583.
 improhis.

GEORGIVS I.

PIVS,
 Landgravius Hassiae. Mort. 1596.
 Ab eo Landgravius Hassiae, profa-
 piac Darmstadinae, prognati
 sunt.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

JOHN WESLEY
Faint text block in the middle of the page.

JOHN WESLEY
Faint text block in the lower middle section of the page.

JOHN WESLEY
Faint text block in the lower section of the page.

JOHN WESLEY
Faint text block in the lower section of the page.

JOHN WESLEY
Faint text block in the lower section of the page.

JOHN WESLEY
Faint text block in the lower section of the page.

N° 1113

40

(X2311028)

me

1

JVS HASSORVM IN BRABANTIAM

COMMVNE
RENISSIMIS
RAVIIS HASSIAE
VSQVE DOMVS,

QVOD

NDGRAVIIS
ASSO CASSELLANAE

OPRIVM ASSERERE

NVPER CONATVS EST

KOPPIVS.

GISSAE

MÜLLERI, ILLVSTR. REGIM. TYPOGR.

A. MDCCXXXVIII.

